

POPOLNA PONUDBA

Računalniki, tiskalniki, komponente,...
Programi za podjetja in sam.podjetnike,...
... za računovodstvo in trgovino

<http://www.lamas.si> e-mail: lamas@lamas.si

POČITNIŠKI UVODNIK

Kaj ti je ljubše?
Ko si v senci svojega borovca?
Ljubki martinčki. Toplo. Vroče.
Valovanje morja?
Mogoče raje osvajanje gora?
Okopavanje polja? Šepetanja ...

Na kaj pomisliš, ko se spomniš na
počitnice?
Na zrak, ki stoji. Čas, ki stoji.
Drugačno jutro. Drugačen večer.
Drugačne ljudi.
Ne nujno druge. Drugačne.
Ležiš na vodi. Na valovih odplavaš.
Odplavajo tvoje misli, skrbi.
Ja. Pomisliš na brezskrbne ljudi.

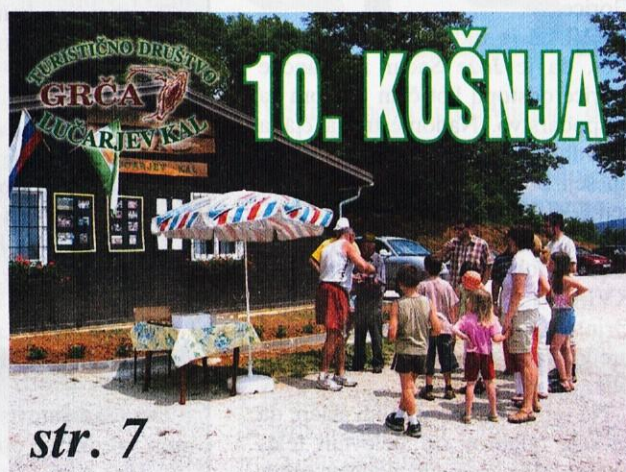
Brezskrbne?
Glej, ležiš na vodi, pod tabo je dvajset,
trideset metrov globine
in zaupaš, da te drži?
Ko si osvojil višino dvatisočaka
Vidiš, da zmoreš?
In ko si požel pšenico
spoznavaš, da vedno znova zraste?

Brez skrbi. Vse je v redu, če zaupaš.
Počitnice so lahko ta zvesti čas.
Zato prepusti počitnicam skrbi
tudi ti.

želi uredništvo Klasja

**34. TABOR
SLOVENSКИH
PEVSKIH ZBOROV**

str. 7

**SPRIČEVALO
ZA KLASJE** str. 4
**PREDSTAVLJAMO
DOBITNIKE OBČINSKIH
PRIZNANJ** str. 14

ZDAJ PA DOST! Pomagajmo Matozovim

Vse je pravnoomočno. Torej naj bi bilo pravično. Pa ni. Ali pač ne razumemo?! Predstavljajte si: si oskrbnica treh umsko prizadetih ljudi, ker si tašči na smrtni postelji obljubila, da jih boš varovala. Eden izmed teh treh povzroči manjšo prometno nesrečo. Kot oskrbnico tožijo tebe. Z malo državno oskrbnino za varovance in kmetijo, ki jo pridno obdeluješ, stroškom vseeno nisi kos. Iščeš pravno pomoč, vendar vedno manj zmoreš odplačevati pravniške račune in obresti. Stroškov je vedno več, vedno več. Zdaj jih je že za tri milijone slovenskih tolarjev. Zdaj ti že izberejo rubežnika, ker ne zmoreš plačati. Za povrh tvojemu možu amputirajo nogo. Zapušča te zdravje.

Vse to zato, ker si nekoč obljubila, da boš vestna oskrbnica! Kdo bi poravnal te stroške, če bi ti ljudje že od nekdaj bili v domu za ostarele? Komu bi rubili tedaj?

In če bodo rubili in bodo tvoji varovanci šli v dom, ali bo to za državo toliko ceneje?!

Kaj je z nami, če je pravno to možno, in kaj, da vendarle ne zberemo tega denarja? Kdor zmore razumeti, naj razume. Ne gre za načelna razmišljanja in nakladanje o splošni revščini, tu gre lahko za konkretno pomoč.

RK Ivančna Gorica in Območno združenje RK Grosuplje vabita, da prispevate svoj delež na

02041 0253755006

sklic na: Humanitarna pomoč družini Motoz

**V soboto, 12. junija, Civilna iniciativa za ohranitev »stare avtoceste«
Ljubljana Novo mesto organizira opozorilno ohromitev prometa
na odseku Bič - Karteljevo.**

DAN DRŽAVNOSTI NA POLŽEVEM str. 4

6. SEJA OBČINSKEGA SVETA V ZNAMENJU REGIONALNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA LJUBLJANSKE URBANE REGIJE IN NOVEGA PREDSEDNIKA NADZORNEGA ODBORA

Za 6. sejo občinskega sveta, ki je bila 3.7.2003 ob 18. uri v sejni sobi občine, je župan Jernej Lampret predvidel 9 točk dnevnega reda, svetniki pa so predlagali še dodatne 3. Kljub sorazmerno kratkemu dnevnemu redu je bila zadnja občinska seja pred počitnicami maratonska, saj se je zaključila šele po polnoči, 4.7.2003.

POTRDIŠTEV REGIONALNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA LJUBLJANSKE URBANE REGIJE (RRP LUR)

RRP LUR je svetnikom predstavila direktorica Regionalne razvojne agencije ljubljanske urbane regije Lilijana Resinovič. Program je pripravljen za obdobje od 2002 do 2006, zaradi proračunskega obdobja Evropske unije. Politika EU temelji na povezavi občin, ker le na ta način ustvari dodano vrednost. Naša občina, ki je tudi vključena v to najbogatejšo regijo, je ena izmed 25 občin. 18 jih je ta regionalni razvoj že sprejelo.

Namen programa je, v času ob vstopu v EU, rešiti nekatere ključne strukturne probleme regije in tako zagotoviti uspeh in konkurenčnost v prihodnosti. RRP LUR predstavlja okvir oz. podlago za sodelovanje vseh, ki želijo sodelovati pri razvoju regije, predvsem pa tistih, ki imajo na to največji vpliv. Na podlagi RRP bodo občine, gospodarstvo in drugi razvojni partnerji lahko začeli izvajati svoje projekte in se pri njihovi pripravi opirali na skupna dogovorjena stališča. Vrednost vseh projektov za našo občino znaša 50 milijonov SIT za obdobje petih let. Projekti se osredotočajo predvsem na kvalitetnejši javni prevoz (železnica), povezovanje vodovodnih in komunalnih sistemov, povezavo turističnih in kulturnih organizacij ter gospodarstva v regiji.

Po najprej skeptični razpravi so svetniki z veliko večino sklenili, da se občina vključi v RRP LUR za tiste programe, za katere se bo sprosti odločalo.

POROČILO O DELU JAVNEGA KOMUNALNEGA PODJETJA (JKP)

Poročilo je izčrpno predstavil direktor Janez Skarlovnik. JKP je v lasti treh občin: Grosuplje 49%,

Dobrepolje 10% in Ivančna Gorica 41%. Poslovno leto je zaključilo z ugodnim poslovnim rezultatom in pozitivnim revizijskim mnenjem.

Na področju oskrbe z vodo je zaznaven upad prodaje vode za približno 2,5%, razen v Ivančni Gorici, kjer je poraba porasla za 1,8%.

Na področju odvajanja in čiščenja fekalnih voda je v Ivančni Gorici 3,5% porast skupnih količin prečiščenih odpadnih voda. Problem še vedno predstavlja Farma Stična zaradi nadpovprečno onesaženih odpadnih voda.

Na področju ravnanja z odpadki so v JKP avgusta 2002 uveljavili nov odlok, ki določa način ločenega zbiranja odpadkov. Novost za izvajalce in občane je tudi, da vsak plača "svoje" odpadke. Količine odpadkov v primerjavi s preteklim letom so se povečale za 30%.

Svetniki so bili s poročilom JKP v glavnem zadovoljni. V razpravi so bila med drugim izpostavljena tudi vprašanja: kdaj bo JKP zamenjal vodovodne azbestne cevi, kako je s Farmo Stična, večjim onesnaževalcem, in zakaj občina Litija oz. sedaj občina Šmartno pri Litiji ne plačuje vode, ki jo prejema iz naše občine.

INFORMACIJA O NOVEM KABELSKEM OPERATERJU - ELEKTROPROM KISOVEC

Direktor in lastnik uspešnega podjetja Elektroprom Janez Vidmar je seznanil občinski svet s ponudbo kabelskega sistema v Ivančni Gorici. Jeseni načrtujejo širitev v naseljih Stična in Vir, kjer bo že možen priključek vseh zainteresiranih gospodinjstev. V naslednjem srednjeročnem obdobju je predvidena širitev kabelskih komunikacijskih sistemov tudi v ostalih vodilnih naseljih občine. Cena za priključek na stanovanje v bloku 54.000 SIT, za priključek na individualno stanovanjsko hišo pa 152.600 SIT.

POROČILO KOMISIJE ZA MANDATNA VPRAŠANJA, VOLITVE, IMENOVANJA IN PRIZNANJA (KVIAZ)

Predsednik KVIAZ-a, svetnik Dušan Strnad, je poročal občinskemu svetu o sklepih 7. seje KVIAZ-a z dne 1.7.2003. KVIAZ predlaga občinskemu svetu, da se seznani z

odstopno izjavo Mihaela Novljana, predsednika nadzornega odbora Občine Ivančna Gorica, in imenuje za novega predsednika nadzornega odbora Občine Ivančna Gorica Jurija Kosa.

Po burni razpravi predvsem svetnikov LDS in svetnika NDS je bil za predsednika nadzornega odbora občine, po odstopu Mihaela Novljana, izvoljen Jurij Kos, diplomirani univerzitetni pravnik iz Ivančne Gorice.

KVIAZ je tudi seznanil občinski svet, da je Jože Sadar iz Ivančne Gorice odstopil kot član Odbora za gospodarstvo. Nadomestnega člana za Odbor bodo predlagali na naslednji seji občinskega sveta, ker na 7. seji KVIAZ-a ni nihče od dveh kandidatov dobil potrebne večine. Prav tako je občinski svet, na predlog KVIAZ-a, potrdil Jožeta Adlerja z Grintovca pri Zagradcu za stalnega predstavnika skupščine JKP Grosuplje.

Na seji je bil sprejet tudi sklep, da se seje odborov oz. delovnih teles občine lahko snemajo glede na predhodno odločitev posameznega odbora.

CIVILNA INICIATIVA ZA OHRANITEV CESTE BRATSTVA IN ENOTNOSTI

Svetnik Nikolaj Erjavc je seznanil občinski svet, da je 2.7.2003 v državni zbor, predsedniku Borutu Pahorju, predal petico za ohranitev ceste "bratstva in enotnosti". V primeru, da bodo tudi tokrat naleteli na gluha ušesa, se bodo 12.7.2003 poslužili državljske nepokorščine in ohranili promet na omenjeni cesti. Tudi sosednje občine (Žužemberk, Trebnje) podpirajo prizadevanja civilne iniciative, da ohrani omenjena cesta še vedno status regionalne ceste.

NA SEJI PA SO SPREJELI ŠE ...

Na seji sta bila med drugim sprejeta tudi Program dela občinskega sveta za leto 2003 in Osnutek programa za opremljanje stavbnih zemljišč za območje Polževske planote.

Svetniki pa so tudi sklenili, da se na naslednjo sejo uvrstita točki Predlog za ponovno odprtje starega pokopališča v Šentvidu pri Stični in Poročilo o delu Policijske postaje Grosuplje.

M.V. in N.P.

OBČINA IVANČNA GORICA
Sokolska 8, 1295 Ivančna Gorica

na podlagi Pravilnika o sistemizaciji in načrta
delovnih mest v občinski upravi

RAZPISUJE NASLEDNJA PROSTA DELA IN NALOGE:

1. samostojni strokovni sodelavec za družbene dejavnosti
2. svetovalec I za prostor
3. višji svetovalec za splošne zadeve

Kandidati pod točko 1 morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka izobrazba upravne, ekonomske ali druge ustrezne smeri
- 1 leto delovnih izkušenj
- znanje slovenskega jezika in pasivno znanje nemškega ali angleškega jezika
- izpit iz ZUP-a
- poznavanje računalniških orodij
- vozniški izpit B- kategorije

Od kandidatov se pričakuje tudi samostojnost pri delu in opravljanje terenskega dela.

Z izbranim kandidatom bo sklenjeno delovno razmerje z ustrežno pogodbo za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim delom.

Kandidati pod točko 2 morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka izobrazba arhitekturne ali geodetske smeri
- 1 leto delovnih izkušenj
- znanje slovenskega jezika in pasivno znanje nemškega ali angleškega jezika
- izpit iz ZUP-a
- poznavanje računalniških orodij
- vozniški izpit B- kategorije

Od kandidatov se pričakuje poznavanje področne zakonodaje, samostojnost pri delu in opravljanje terenskega dela.

Z izbranim kandidatom bo sklenjeno delovno razmerje za določen čas enega leta.

Kandidati pod točko 3 morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka izobrazba upravne, organizacijske ali druge ustrezne smeri
- 3 leta delovnih izkušenj
- znanje slovenskega jezika in pasivno znanje nemškega ali angleškega jezika
- preizkus iz ZUP-a
- poznavanje računalniških orodij
- vozniški izpit B- kategorije

Z izbranim kandidatom bo sklenjeno delovno razmerje z ustrežno pogodbo za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim delom.

Ponudbe z ustreznimi dokazili in kratkim življenjepisom morajo kandidati poslati v zaprti ovojnici s pripisom "Prijava na razpis - ne odpiraj" najkasneje do 05.8.2003 na naslov: Občina Ivančna Gorica, Sokolska 8, 1295 Ivančna Gorica.

Kandidati bodo o sprejeti odločitvi obveščeni v 14 dneh.

Vse dodatne informacije v vezi z razpisom lahko dobite na tel.: 01 78 78 384.

Obvestilo občina

Z julijem 2003 je možno na Občini plačevati račune in upravne takse z naslednjimi karticami: LB, BA, KARANTA in EUROCARD MAESTRO.

VPRAŠANJE ZA NAŠE SVETNIKE

V junijski številki Klasja vam predstavljamo mnenja naših občinskih svetnic in svetnikov, pa tudi svetniških skupin, v zvezi s počitniško dejavnostjo mladih. Vprašanje je bilo:

"Počitniški čas prinaša s sabo odločitev o tem, kako bomo počivali in se družili. Vsak si bo po svoje organiziral svoj prosti čas. Pa vendar: se vam zdi, da kot družba dovolj storimo za naše najmlajše, mladino? Se vam zdi, da imajo mladi dovolj prostorov in sredstev ter animatorjev, ki bi poskrbeli za organizirane oblike preživljanja prostega časa med šolskimi počitnicami? Ali obstajajo kakšna sredstva za interesne dejavnosti mladih? Ali se vam to, da otroci med počitnicami (in tudi sicer) nimajo kaj "pametnega" početi in da različne "zagnane" organizacije tudi nimajo kje in s čim izpeljati svojih zamisli, sploh zdi res, in če da, kako bi oz. boste problem reševali?"

SDS

Počitnice so čas, v katerem mlade sive celice počivajo in se pripravijo na novo šolsko leto. Vsak učenec komaj čaka zadnji šolski dan, da postavi šolsko torbo v kot in ugasne budilko. Toda brezskrbno poležavanje brez ustvarjalnosti in načrtov se kmalu sprevrže v nezadovoljstvo. To obdobje dela veliko skrbi tudi staršem, ker ne vedo, kaj njihovi otroci počnejo sami doma. Večina staršev si načrtuje letni dopust ravno v tem obdobju, da so vsaj dva tedna z otroki. Ostali čas počitnic pa otroci brez znatnih finančnih sredstev ne morejo koristno izrabiti. Večina ponudb je komercialnih in večina staršev večjega finančnega zalogaja ne zmore. Premalo je organiziranih druženj po večjih naseljih, kjer bi se mladi družili na raznih delavnicah in na katerih bi se preko igre naučili koristnih stvari, ki jih šola ne uči.

Vsekakor podpiram idejo, da je treba mladim v času počitnic omogočiti polno in bogato preživljanje časa. Zato bom podprl vsako idejo, ki bo v naslednjem letu to omogočila. Za te dejavnosti pa bo treba zagotoviti tudi proračunska sredstva, na katera bi se lahko prijavi izvajalci takšnega počitniškega programa.

Jože Adler

SDS

Počitnice so se začele. Za naše šolarje najlepši letni čas, ki ga tako težko pričakujejo. Nekaj časa je veselje veliko, toda kaj kmalu ugotovijo, da prijatelj ni, da so nekateri odšli s starši na morje ... Ostanejo sami. Starši nimajo dva meseca dopusta, le kakšen teden morja - meseca pa sta dva.

Čeprav se jim ni treba učiti, jim nekaj manjka - druženje z vrstniki. Ostajajo doma, gledajo televizijo, igrajo računalnik, zvečer morda gredo na igrišče ... Skratka, prepuščeni so samim sebi in osamljeni. Marsikdo bi rad bolj aktivno preživel počitnice. Samo

kako? V mestih imajo stvari bolj organizirane, na deželi se moramo znajti sami. Starši bi vključili svoje otroke v razne dejavnosti, če bi te bile. Na žalost jih ni.

Pa toliko bi se lahko dogajalo! V bližini imamo Krko; nekateri bi lahko veslali, taborili, raziskovali ..., kopališče imamo v Višnji Gori, lahko bi imeli slikarske in kiparske delavnice ... Otrokom bi lahko ponudili marsikaj. Kaj pa jim v resnici nudimo? Starši bi z veseljem prispevali nekaj denarja, če bi se njihov otrok vključil v dejavnosti, ki bi jim nudile zadovoljstvo in zabavo.

Morda daje lep zgled cerkev, ki organizira marsikatero dejavnost, za otroke, ki hodijo k verouku, in je otrokom všeč. Kolesarili bodo na morje, imeli bodo oratorij, izlete - tudi v tujino. Skratka, želijo nekaj storiti in se približati otroku.

Storimo nekaj še mi, da se kasneje ne bomo pritoževali, kakšni so naši otroci, ki znajo samo popivati po gostilnah. Ponuditi jim je treba in z veseljem bodo sprejeli.

Frančišek Grabljevec
svetnik SDS

N.Si

Nova Slovenija
Krščanska ljudska stranka

V izrazito podeželski občini, kot je naša, omenjena tematika ni tako velik problem. Če se spomnim svojega otroštva na podeželju, lahko rečem, da je bil to zame najlepši del leta. Vse svoje počitnice sem preživel na kmetiji pri stari mami s svojimi bratranci in sestričnami. Dela je bilo dovolj, še več pa igre. Nogomet na vaškem travniku, kopanje v bližnjem potoku, sprehodi po prijetno svežih gozdovih ... Kasneje smo s prijatelji zahajali tudi na bazen. Podoben je bil (sedaj so ga prenovili) tistemu, ki ga imamo v Višnji Gori. Spomini nanj so čudoviti. Tam so se rojevale moje prve simpatije.

Da bi imeli tudi v naši občini en dober in lepo urejen bazen, ni samo moja, temveč želja mnogih

naših občanov in občank, predvsem mladih. Pa ne samo to. Glede na vremenske razmere in obdobja, ko imamo zelo vroča in dolga poletja, bi lahko imeli neke vrste "mini aqualand".

Se pa seveda vse ustavi pri denarju. V občinskem svetu skupaj z županom lahko poskrbimo, da bomo za tak objekt našli v občini ustrezen prostor. Sama izgradnja objekta in prodaja storitev pa mora biti v rokah zasebnega kapitala. Vem, da tega v občini ni malo. V Novi Sloveniji se bomo potrudili, da ga bomo našli. Pa naj tole ne izgleda kot predvolilna obljuba. Za slednje in za golaž je še vedno dovolj časa.

Želim vam lepe počitnice in obilo morske oziroma sladkovodne osvežitve! Ostanite zdravi!

Andrej Sekimik
svetnik in predsednik OO N.Si
Ivančna Gorica

SLS

Vedno znova ugotavljamo, da kot družba premalo storimo za naše najmlajše oz. mladino. Trudimo se na razne načine, tudi občina ima posluh za različne klube in društva, kjer se zbira tudi mladina. Med počitnicami, čez poletje, pa te aktivnosti ponavadi zamrejo. Če bi imeli v Ivančni Gorici večjo knjižnico, bi lahko zaposleni v tej ustanovi marsikaj organizirali in tako animirali mladino.

Zelo posrečena varianta se mi zdi oratorij, ki ga v okviru samostana Stična že tretje leto vodi več kot 20 šolanih domačih animatorjev. Za šolanje le-teh je poskrbela Akademija mladih in župnija Stična. Nekaj sredstev prispevamo starši, nekaj sponzorji in samostan. Več kot 120 predšolskih in osnovnošolskih otrok bo tako zelo koristno preživel teden dni v Stični. Pohvalna akcija župnije Stična, v katero bi se lahko z manjšimi sredstvi vključila tudi občina. Občina do sedaj ni imela predvidenih sredstev za počitniško dejavnost naših otrok, menim pa, da bi bilo to zelo koristno in potrebno.

Z manjšimi sredstvi iz občinskega proračuna bi lahko organizirali marsikaj, npr.: tečaj tujih jezikov ali kakšno drugo dejavnost. Tudi prostore za to bi našli.

Tudi z nabiranjem gozdnih sadežev: gob, zdravilnih zelišč ipd. bi se dalo otroke naučiti, da ni tako enostavno služiti denar, kot si pogosto predstavljajo. Pa tudi razna dela na kmetijah so preizkušen recept za pridobivanje delovnih navad in širitev obzorja naši otrok. Seveda pa je pri vseh teh aktivnostih veliko odvisno tudi od nas staršev. Potrudimo se, da bomo za naše otroke najboljše poskrbeli in jim dajali dober zgled.

V imenu svetniške skupine
SLS
Milena Vrhovec

LDS

V občinskih proračunih so vsako leto namenjena sredstva za interesne dejavnosti mladih. Realizacija te postavke v letu 2002 je bila 455.000,00 SIT. V letošnjem proračunu pa je v te namene zagotovljenih 550.000,00 SIT. Sredstva so namenjena za raziskovalno dejavnost mladih. Zavedamo se, da so ta sredstva majhna, vendar trenutno ni predvidenih drugih programov interesnih dejavnosti. Prav bi bilo, da bi bile v času počitnic organizirane različne oblike dejavnosti za mladino, predvsem za osnovnošolce in srednješolce, ki večino počitniškega časa preživljajo doma, medtem ko so njihovi starši zaposleni. Ker mladi nimajo možnosti izbire med organiziranimi dejavnostmi, se morajo znajti sami, to pa je največkrat posedanje pred televizijskimi sprejemniki in obiskovanje lokalov, kar pa ni najboljše varianta. Podatkov o tem, ali je

po naših šolah organizirana kakršnakoli dejavnost, nimamo, verjetno pa bi se te informacije dobile pri referentu, ki je pristojen za družbene dejavnosti na Občini Ivančna Gorica.

Izkoriščamo možnost in predlagamo uredništvu KLASJA, da povpraša čimveč

mladih, tako po srcu kot po letih, kakšnih aktivnosti bi si želeli v času počitnic. Mogoče bi na tak način odkrili kako dobro idejo, ki bi jo potem skušali realizirati v naslednjih počitnicah.

Za mladino v Ivančni Gorici ni ravno dobro poskrbljeno. Verjamemo pa, da se lahko z voljo doseže boljše stanje, zato smo pripravljene pomagati pri vseh projektih za mlade po svojih močeh.

Naj na koncu vsem mladim, ki uživajo počitnice, zaželimo čimveč počitniških užitkov in dobre volje, da bodo jeseni spočiti in z novimi močmi sedli v šolske klopi. Tudi vsem ostalim občankam in občanom Občine Ivančna Gorica želimo prijeten dopust.

Svetniška skupina LDS:
Nataša Lukman, Jože Rus,
Zdravko Skubic, Marina
Koščak, Miro Volkar in Sonja
Maravič

N.Si

Nova Slovenija
Krščanska ljudska stranka

ZAČETEK KONCA

Tisti, ki ste spremljali dnevne novice v nedeljo, 22.6., oziroma ste prebrali dan kasneje članek v Delu ali Dnevniku, ste morda bili presenečeni ob napovedi, da se vladajoči koaliciji iztekajo dnevi (beri leta). Na ta dan sta to direktno povedala dr. Andrej Bajuk in g. Janez Janša, indirektno pa tudi Barbara Brezigar. Ta dan je namreč v Selcah potekal 1. tabor Nove Slovenije. Vzdušje je bilo enkratno. Nabito s pozitivno energijo in eno samo željo po zmagi na državnoborskih volitvah. Če upoštevamo rezultat lanskih predsedniških volitev, ki je bil zelo tesen, lahko sklepamo, da zmaga ni tako daleč. Pričakovanja so velika, upanje pa še večje. Slovenija potrebuje uravnoteženo politično "sceno", če ne, bodo posledice t.i. frontovske politike še večje. Vse skupaj bi bila le lepa želja posameznikov, če ne bi še isti dan bil objavljen prispevek s foruma Združene liste, na katerem je njihov prvi opozoril na slabo vsesplošno situacijo v Sloveniji. Povedal pa je tudi, da bo morala vladajoča koalicija narediti "drzne" spremembe tudi za ceno poraza na volitvah. Se tudi oni zavedajo, da tako ne gre več naprej? Očitno da. Največja vladajoča stranka LDS pa še naprej "trobi", kako je vse lepo in prav. Po drugi strani pa se predsednik države "jezi" na takratnega finančnega ministra, ki je odobril nakup letala, ta isti bivši finančni minister, sedaj predsednik vlade, pa krivdo vala na takratnega predsednika vlade (pri tem pa pozabljata, da sta iste politične opcije).

In kaj ima to z občinsko politiko? Ne bom ovinkaril. Dejstvo je, da smo uspeli vzpostaviti dialog z Združeno listo in delujemo za dobro vseh občanov in občank. Po drugi strani pa z LDS tega "skupnega" dialoga nikakor ne moremo najti. Pa naj navedem samo "čuden" in po moje sumljiv odstop njihovega predstavnika z mesta predsednika nadzornega odbora Občine Ivančna Gorica. Po mojem mnenju je šlo za absolutno politično potezo in nikakor ne za strokovno. Kako je prišlo do tega? Vse se je začelo, ko je ga. Maravič, predsednica občinskega odbora LDS Ivančna Gorica, podala odstop z mesta članice KVIAZ-a (čeprav je dobila največ glasov). Na naslednji občinski seji je podala odstop od odstopa, ki je bil sprejet na podlagi "dobre volje" in z veliko politično odgovornostjo Koalicije Slovenije (N.Si + SDS).

Z veliko odgovornostjo in z zaupanjem v dialog je mesto predsednika nadzornega odbora bilo dodeljeno LDS-u. Pošteno? Presodite sami. Na osnovi navedenih dejstev je početje LDS-a v občinskem svetu več kot zaskrbljujoče. Upam, da bodo svetniki LDS-a v prihodnje v občinskem svetu bolj kooperativni ter da bo njihovo izrazito politično ravnanje zamenjala stroka.

Sklep: če ste poštene in gojite moralno etične odnose, boste morali dobro razmisliti, kateri politični opciji boste na naslednjih volitvah dali prednost. Za nas beseda še vedno velja.

Andrej Sekimik
svetnik in predsednik OO N.Si Ivančna Gorica

PROSTOVOLJNO DELO NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO GROSUPLJE

Vabimo nove prostovoljce

V okviru CSD Grosuplje potekata projekta Prostovoljno delo z otroki in mladostniki in Jutro nove Misli. V projekt so vključeni otroci in mladostniki iz občin Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobropolje. Organiziramo učno pomoč, kreativne delavnice, tabore, delavnice ob posebnih priložnostih, piknike, izlete in počitniške živžave. Dejavnosti potekajo celo šolsko leto. Projekta vodiva mentorici Mateja Anzeljc Bratina in Nuša Mihalič, pri izvedbi aktivnosti pa nama pomagajo prostovoljci. Kot prostovoljce vključujemo polnoletne dijake, študente in druge, ki želijo svoje znanje in spretnosti posredovati naprej. Vabljeni torej vsi, ki bi vas tovrstno delo zanimalo in bi želeli del svojega prostega časa posvetiti prostovoljnemu delu.

Za dodatne informacije pokličite na telefon 781-80-56 (Mateja) ali 781-80-57 (Nuša).

Pri izvedbi taborov, delavnic, izletov in drugih aktivnosti nam pomagajo sponzorji, brez katerih bi vse te aktivnosti težko realizirali. Spomladanski tabor v aprilu smo lahko organizirali, ker so nam nudili pomoč v Mesariji MRS-LAN iz Grosuplje, trgovski družbi Vele d.d. iz Domžal, Pekarni Grosuplje in Pekarstvu Gorenc iz Ivančne Gorice. Zaključni piknik v maju so nam pomagali izvesti na železniški postaji v Grosuplju, kjer nam je železničar predstavil svoje delo, za okusno malico kasneje, pa je v obliki pizz poskrbel Pizzeria Ovi iz Jerove vasi. Vsem se zahvaljujemo.

Nuša & Mateja, CSD Grosuplje

SPRIČEVALO ZA KLASJE

Ker je ravno čas, ko ima, upamo, že večina zaključene šolske ocene, smo se odločili, da vam tudi pri Klasju ponudimo možnost ocenjevanja. Našteto ocenite z ocenami od ena do pet, izrežite in ocene - spričevalo pošljite na naslov uredništva časopisa Klasje, Cesta II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica. Lahko jih pošljete tudi po internetu klasje.casopis@siol.net. Tri izžrebance bomo jeseni nagradili. Ocene bodo tudi iztočnica za razmišljanje novemu uredniškemu odboru.

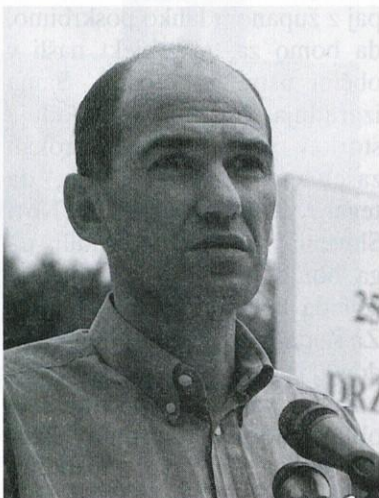
Iz Jernejeve malhe: _____
Poročila z občinskih sej: _____
Svetniški odgovori na Klasjeva vprašanja: _____
Uvodnik: _____
Kmetijstvo: _____
Od fušarja do obrtnika: _____
Kultura: _____
Letna priloga Klasek: _____
Šport: _____
Gospodinjstva stran: _____
Siva stran: _____
Severna stran: _____
Križanka/Humor: _____

Preglednost: _____
Izčrpnost: _____
Izgled: _____
Objektivnost: _____
Izvirnost: _____

Neopravičeni izostanki: _____

Napišite še svoje predloge o časopisu. Kaj mu manjka, kaj bi spremenili itd.

DAN DRŽAVNOSTI NA POLŽEVEM

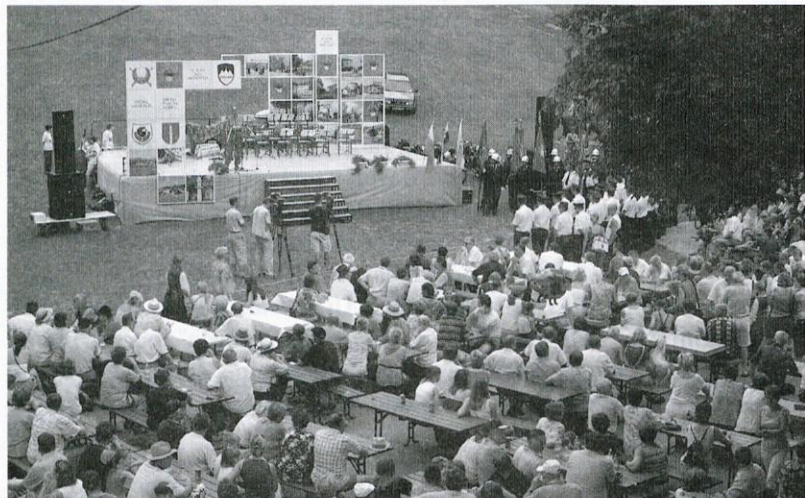

Ob dnevu državnosti 25. junija sta občini Ivančna Gorica in Grosuplje pripravili svečano prireditev na Polževem, za katero si želijo, da bi ta postala tradicionalna.

Vse skupaj se je začelo ob njih popoldne, ko so zaigrali godbeniki iz Stične, potem pa so sledile športne igre; najbolj zanimivo in navijaško vzdušje je bilo ob vlečenju vrvi.

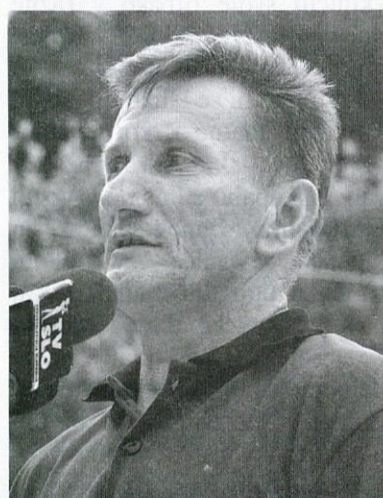
Okoli treh se je začel svečani del. Oba župana in Janez Janša so se pripeljali s kočijo, ki ji je sledila gasilska povorka. Ko so se gasilci postrojili, so godbeniki zaigrali, kot se za dan državnosti spodobi, slovensko himno.

Zbrane je z voščilom najprej nagovoril ivanški župan Jernej Lampret. Povedal je, da je zelo vesel, da se na tak dan, kot je dan državnosti, odvija prireditev na Polževem, ki je vsekakor lepa turistična točka. "Pa ne smo Polževo - cela občina je lepa, prav tako naša dežela Slovenija," je poudaril. Večkrat se moramo ozreti tudi po državi, je opomnil Lampret, in tako lahko po 12 letih rečemo, da smo si naredili neko pot, po kateri moramo hoditi še naprej. Naj bo čim

osamosvojitvi, dosegli smo svobodo. Zgradili smo si zakonodajo, jugoslo-

človekove pravice. "Treba je," kot je dejal Janša, "določiti cilje za enakovrednost in enakopravnost, da nas ne bo več skrbelo za našo identiteto in naš jezik. Treba je vlagati v človeka, njegovo izobraževanje, v razvoj vseh regij, v skrb za okolje." Zatrnil je tudi, da se nam ni treba bati prihodnosti, in vsem zbranim voščil za tako pomemben dan.

vanske trge smo zamenjali z evropskimi, a vendar, kot je dejal Janša, so mnogi trpeli in mnoge krivice še niso popravljene. Trpeli so predvsem nižji sloji. Treba je poskrbeti oz. izboljšati gospodarstvo, saj je v nekaterih regijah še vedno previsoka brezposelnost. Tudi gospodarska rast ni na evropski ravni, a to je vse mogoče popraviti, je zatrnil. Marca

Sledil je še kulturni program. Polde Bibič je interpretiral odlomek iz Martina Krpana, ob spremljavi harmonike je zapel Miloš Genorio. Na oder je stopil tudi igralec in pesnik Tone Kuntner. Nato so zapeli fantje iz Stiškega kvarteta in zaigrali glasbeniki Big Banda Grosuplje. Ni pa se samo pelo in igralo, tudi plesalo se je. Zaplesali so najmlajši iz folklornih skupin Vidovo Šentvid in Račna.

Po končanem kulturnem programu je bila še veselica, na kateri so za dobro voljo poskrbeli Korado in Brendi ter domači narodnozabavni ansambel Krjavljji.

V hotelu na Polževem pa je bila na ogled tudi zbirka polžev, za katero so "ekspozite" prispevali France Velkvorh iz Lenarta v Slovenskih Goricah, Leopold Sever in Pavel Groznik.

S.S.

lepša, je še povedal. Kasneje se je župan predstavil še v vlogi Krjavljja.

Zbrane je nagovoril tudi župan občine Grosuplje Janez Lesjak. Poudaril je, da je treba našo državo spoštovati na tak način, kot si to zasluži. "In Slovenija si zasluži tako prireditev, kot je bila na Polževem," je dejal. Začrtali smo si pot v Evropo. Nekateri niso zadovoljni, drugi so. "Prizadevati si je treba, da bo vsem lepo," je še poudaril grosupeljski župan.

Nato je zapel Šentjurski oktet; potem pa je sledil še slavnostni govor Janeza Janše. "Ker danes praznujemo svoj največji praznik, se lahko ozremo nazaj," je povedal. "Vsa mednarodna priznanja, ki smo jih dobili, aktivno približevanje EU, vse to nam da vedeti, da smo leta 91 ravnali prav," je dodal. Takrat so se nam izpolnile stoletne želje po

smo storili še dva zgodovinska koraka: podprli smo vstop v NATO in Evropsko unijo. S tem smo trajno zavarovali svoje vrednote, parlamentarno demokracijo, socialne in

OGNJJEVKA ALI HRUŠEV OŽIG

Sum potrjen tudi v občini Ivančna Gorica

Tudi na našem območju je fitosanitarna inšpekcija potrdila okužbo s hruševim ožigom (Muljava). Bakterijski hrušev ožig ali ognjevka je nevarna karantenska bolezen rastlin.

Nanjo je občutljivih okrog 150 rastlinskih vrst, najbolj škodljiva pa je naslednjim rodovom:

Sadne rastline:

jablana, hruška, kutina, nešplja

Okrasne rastline:

glog, panešplja, ognjeni trn, jerebika, šmarna hruška, japonska kutina, japonska nešplja, skorš

Bodite pozorni na znamenja okužbe:

- Spomladi, v toplem in vlažnem vremenu prične iz obolelega tkiva rastlin teči mlečno bel izcedek, ki vsebuje milijone bakterij, te pa se z vetrom, dežnim kapljicami in žuželkami prenesejo na cvetove;
- Okuženi cvetovi imajo najprej voden videz, potem ovenijo, postanejo rjavi in se posušijo;
- Vršček poganjka se ukrivi kljukasto navzdol;
- Prizadeti poganjki, vejice in večje veje skupaj z listjem so videti, kot da jih je ožgal plamen: listi na poganjku venijo, se sušijo in postanejo pri jablani temno rjave in pri hruški črne barve;
- Plodovi potemniijo, se posušijo in zgrbančijo (mumificirajo);
- Posebej značilno je, da posušeni cvetovi, listi in mladi plodovi ne odpadejo, ampak ostanejo na rastlini tudi pozimi.

Rastline in rastlinski deli, okuženi z bakterijskim hruševim ožigom ali ognjevko, so vir nadaljnjih okužb. Na odstranjenih okuženih delih se povzročiteljica, bakterija *Erwinia amylovora*, sicer ne razmnožuje, vendar pa lahko na njih preživi kar nekaj časa (tedni, meseci). Pri sanaciji okužbe je zato potrebno strogo upoštevanje higienskih ukrepov.

Na velike razdalje se bakterija prenaša z okuženim sadilnim materialom in embalažo, na krajše pa jo prenašajo dež, veter in razne žuželke. Po nasadih lahko okužbo prenašamo z orodji za obrezovan-

je. Če obrežemo okuženo rastlino, lahko s škarjami prenesemo bakterijo tudi na 300 naslednjih obrezanih mest. To še posebej velja za letno rez, zato je treba razkuževati škarje, žagice, rokavice in roke (formalin, Na-hipoklorit, alkohol).

Če smo bili v stiku z okuženo rastlino, je treba razkužiti orodje in naprave z ožiganjem, vročo vodo ali paro, z 10% raztopino Varekine ali 70% alkoholom, temeljito oprati roke, obutev, obleko in preprečiti dostop ljudi in živali do mesta okužbe.

1. SPLOŠNA PRAVILA PRI ODSTRANJEVANJU IN UNIČEVANJU OKUŽENIH RASTLIN

- Okužene rastline je treba uničiti takoj.
- Uničenje se po možnosti opravlja v suhem vremenu (zaradi manjše nevarnosti širjenja boleznih).
- Uničenje rastlin opravljajo ustrezno usposobljene skupine ljudi.
- Najprej je potrebno previdno odstraniti in uničiti / zažgati okužene veje, šele nato uničimo celo preostalo rastlino.
- Potrebno je upoštevati higienske ukrepe: po opravljenem uničenju zgornja oblačila takoj oprati, roke, orodje in naprave razkužiti.
- Izrute rastline je potrebno takoj zažgati (do pepela) na mestu samem ali na za to določenem zemljišču.
- Če je transport materiala obvezen, je to najbolje storiti s prekucnikom z visokimi stranskimi stenami in tovor mora biti prekrit s ponjavo. Treba je paziti, da se okužen material ne izgubi oziroma da med vožnjo ne pride v stik z zdravimi rastlinami.

Sadni nasadi:

Okužene rastline je potrebno izruti in zažgati skupaj s koreninami. Preprečiti moramo poškodbe zdravih rastlin z trskami in drobci, ki pri tem lahko letijo naokoli.

Visokodebelna drevesa:

Drevo je treba podreti. Takojšn-

ji prvi ukrep je lahko le odstranitev in požig okuženih delov rastlin (krošnje), ostale dele pa je treba uničiti najkasneje do začetka zime. Les brez bolezenskih znamenj, debelejši od 10 cm, se sme uporabiti kot kurivo (če je bil posušen na mestu samem).

Grmi:

Kadar korenin in štor ni mogoče odstraniti, s koreninskega vratu odstranimo zemljo in grm izrežemo čim bližje tlam (lahko z motorno žago). Panj in glavno korenino močno ožgemo / požgemo ali ju na prerezu premažemo s sredstvom za uničevanje grmov (arboricidom) in preprečujemo nadaljnje odganjanje. Potrebno je opravljati naknadna kontrolna opazovanja. Pripravkov ni dovoljeno uporabljati na vodovarstvenih območjih.

Pokrovne rastline:

Uničevanje (s koreninami vred) večjih površin, poraščenih z okuženimi rastlinami, je dolgotrajno in drago. Zato pride pri uničevanju v poštev več možnosti:

- Praviloma pokrovne rastline izrežemo čim bližje tlam. Za preprečevanje ponovnega odganjanja ostanke korenin in štor požgemo/ožgemo do tal. Uničene površine je po enem letu treba izkoreniniti.
- Pri močni okužbi ali manjši površini izvedemo takojšnje krčenje z odstranitvijo korenin.
- Škropljenje okuženih površin s sredstvi za uničevanje grmov (arboricidi). Njihovo delovanje je boljše proti jeseni. Ko se poganjki posušijo do tal (kar lahko traja 2-3 tedne), jih izrežemo čim bližje tlam. Pri tej metodi je treba pred tretiranjem vsak prizadeti poganjek posebej odstraniti.

Če posumite na pojav hruševga ožiga, je okužbo treba prijaviti na mob. tel. 041 354 405, fax 01 478 91 75, po e-pošti Uvrs.mkgp@gov.si ali na Kmetijsko svetovalno službo tel. 01 786 93 10.

Kmetijska svetovalna služba

Darka Zupanc Puš

OD FUŠARJA DO OBRTNIKA

S posebnim dovoljenjem avtorja knjige Postati - ostati podjetnik, priročnika za vse, ki sanjajo o obrti in podjetništvu, a ne vedo, kako sanje uresničiti, Andreja Dvoršaka, vam za vroče dni posredujem v razmislek NORE ZAMISLI, za katere ni nujno, da to so.

"NORE" ZAMISLI SO DOBRE ZAMISLI

Nekaj zamisli, ki bi jih lahko opravljali, pa vam prej niso prišle na misel. Ne toliko zato, da bi se zdaj zagnali vanje kot svinje v korito, ampak kot izhodišče za razmišljanje, da ni vsa sreča in zaslužek le v bifejih in trgovinah. Ugotovili boste, da lahko že z zelo skromnim začetnim kapitalom, malce znanja in sreče ter veliko volje postanete podjetnik ali podjetnica.

Na vsaki občini vam bodo povedali, da primanjkuje storitvenih dejavnosti vseh vrst; še največ je mehanikov, a za dobrega in poštenega se prostor vedno najde, saj je tudi pločevine in strojev vse več. Navsezadnje lahko postanete strokovnjak za svetovanje pri nakupu rabljenih avtomobilov. Preveč imajo gostincev, ki jih bo potem, ko bo država začela resno pobirati davke, bistveno manj. Premalo je tudi dejavnosti, v katerih se prodaja pamet, se pravi različnih svetovalnih podjetij itn. Vse več bo povpraševanja po raznovrstnih detektivskih storitvah in varnostnikih ter mojstrih za zaščito oseb in premoženja, pojavljale se bodo nove storitve, ki sodijo v tržno gospodarstvo in razvito družbo. Kdor bo prvi na tržišču, bo imel veliko prednost, čeprav bo v začetku, dokler se ljudje ne navadijo na novost, precej tenko piskal.

Med zanimivejšimi storitvenimi dejavnostmi, ki se bodo pojavile, bo tako imenovan catering oziroma preskrba ljudi s hrano. Ideja je preprosta: nekdo priredi rojstni dan, slavlje za novo leto, žur v službi, a ni več kuhanja ali pa se mu ne ljubi ves dan zabiti v kuhinji in nato zvečer kazati prijazen obraz kljub utrujenosti, potem pa še pomivati posodo.

Za sposobne kuharje ali organizatorje, ki bodo znali prislusniti željam strank in bodo ponudili hrano vrhunske kakovosti, bo dela več kot dovolj.

Večalo se bo povpraševanje po računalniških strokovnjakih, saj postaja računalnik del gospodinjske opreme. Nerodno je le to, da večina uporabnikov ne zna drugega kot pritiskati tipke, in ko se zatipka, nujno potrebuje nekoga, ki mu bo svetoval, četudi le po telefonu ali prek elektronske pošte, in to po razumnih cenah.

Namizno založništvo se je že dobro razmahnilo, a še vedno je tržišče dovolj veliko za podjetne in strokovno usposobljene zagnance.

Za samozaložniško dejavnost sploh ni treba registrirati obratovalnice ali imeti kakšne posebne izobrazbe. Avtor, ki želi v samozaložbi izdati knjigo, mora to priglasiti izpostavi DURS, na območju katere ima prebivališče. Ta ga bo le evidentirala kot davčnega zavezanca in ga ne bo vpisovala v vpisnik samostojnih podjetnikov posameznikov.

Celoten postopek samozaložništva je mnogo manj zapleten, kakor se zdi na prvi pogled. Največ težav je s prodajo knjige. Če ste prepričani, da bodo ljudje pripravljeni odšteti denar za tisto, kar ste napisali, in če menite, da je takih ljudi vsaj tisoč, potem ne odlašajte. Podrobne informacije o tem, kako napisati in založiti knjigo, četudi sami niste večši pisarja, se pravi, kako izpeljati projekt samozaložništva, lahko dobite pri avtorju te knjige.

Če se bo spremenila delovna zakonodaja in postala bolj prožna, se bo takoj odprla možnost za ženske, ki želijo delati le mesec, dva ali pa pol leta. Podjetja, ki imajo občasno veliko administrativnega dela, in organizatorji kongresov bodo najemali tajnice le za toliko časa, kolikor jih bodo resnično potrebovali. Najemali jih bodo pri specializiranih servisih za tovrstne storitve.

Ste kdaj pomislili, da so otroci najzanesljivejše stranke? Naredite kaj zanje ter njihove prezaposlene starše in s tem zaslužite. Postanite poklicni pripovedovalci pravljic. Otroci raje poslušajo živga človeka kot kaseto. Tržišče pripovedovalca pravljic so otroški vrtci, rojstni dnevi, posebne priložnosti in bogate družine, ki si ga lahko privoščijo zvečer, ko gresta starša na zabavo, otroka pa prepustita varuški.

Naučiti se morate petdeset do sto zgodb, primernih za otroke med četrtem in desetim letom. Pripovedovanje naj traja 30 minut, največ eno uro. Med njim vzpodbujajte otroke k sodelovanju in jih vključite v svojo zgodbo. Če imate otroke radi, vam je dejavnost pisana na kožo. Prednost te dejavnosti je, da zanje ni potreben začetni kapital, zaslužek pa je načeloma dober.

Servis za pomoč ostarelim na domu je znan, a še premalo. Večja mesta naravnost kričijo po njih.

Enako po ljudeh, ki bi nakupovali špecerijo in z njo oskrbovali stranke na domu. V ZDA, kjer je to trenutno najbolj cvetoč posel, je običajen zaslužek 15 odstotkov od nabavljenega blaga.

Pomivalcev oken je zagotovo manj, kot je izložb in oken, še posebej, če bi se kdo specializiral za pomivanje oken v zasebnih hišah. Za osnovna sredstva potrebujete manj, kot porabi povprečen kadilec za cigarete v enem mesecu.

Imate radi živali, ste morda veterinarski tehnik ali živinozdravnik? Hotel za pse in mačke je donosen posel. Če k temu dodate še oskrbovanje domačih ljubljencev na domu pri strankah, kamor lahko sodi tudi zalivanje rož, praznjenje nabiralnika in podobno, se odpira veliko, še vedno nezasedeno tržišče.

Najbližje pokopališče za domače ljubljence je na Reki, ki je sedaj v drugi državi. Ste popolnoma prepričani, da ga v bližini Ljubljane, Maribora, Nove Gorice ne potrebujemo? Mislite, da človek, ki da za psa petsto ali več evrov in potem še nekaj stotakov za njegovo vzgojo in vzdrževanje, ne bi primaknil še nekaj za spodoben pokop in spomenik?

Mislite, da mačka osamljeni gospe ne pomeni vsaj toliko kot sorodnik, ki jo obišče dvakrat letno? Ste prepričani, da otroci ne bi prepričali staršev, da svojega hrčka ali kanarčka pokopljejo na vašem pokopališču namesto doma na vrtu ali v parku?

Inštruktorjev za angleščino, fiziko, matematiko in slovenščino je ogromno, dobrih premalo. Kar nekaj najboljših se že leta in leta ukvarja izključno s to dejavnostjo in odlično zaslužijo. Pri tako bednem šolskem sistemu, kot je naš, se jim za posel ni bati.

PRIJAVA ŠKODE ZARADI SUŠE V LETU 2003

Občina Ivančna Gorica zbira prijave o poškodovanosti kultur zaradi suše v letu 2003, ki so jo utrpela kmetijska gospodarstva.

Vse lastnike, ki jim je nastala škoda zaradi suše, vabimo, da na Občini Ivančna Gorica, na Kmetijski svetovalni službi ali Kmetijski zadrugi v Ivančni Gorici dvignejo obrazce za prijavo škode.

Ocena poškodovanosti zaradi suše se bo opravila za vse površine, ki so večje od 1 ha njiv, 2 ha travnikov, 4 ha pašnikov ali 0,25 ha plantažnih sadovnjakov.

Podatki o škodi se bodo zbirali do 15.7.2003.

ŽUPAN:

Jernej Lampret, prof., l.r.

SLABI ČASI ZA KMETIJSTVO

V kmetijstvu ni panoge, kjer ne bi bilo krize. Tudi za našo zadrugo oziroma občino velja isto.

V prireji in predelavi mleka so veliki problemi. Še vedno v Sloveniji ni razčiščen, od kod prihaja kloramfenikol v mleko. V zadrugah smo primorani mesečno jemati še dodatne vzorce na kloramfenikol, ki so zelo dragi in jih mora plačati kmet. Zadruga in kmetje se prav tako zavedamo težavnega položaja v prireji in predelavi mleka. Vendar smo prepričani, da enkratni, enostranski in nepredvideni ukrepi močnejšega pogodbenega partnerja ne morejo pripeljati do ustrezne rešitve. V zadrugah si bomo zato prizadevali, da bo zagotovljena nemotena prireja in odkup pogodbeno dogovorjenih količin mleka.

Razmere v prireji govejega mesa so se tudi drastično poslabšale. Cene mladega pitanega goveda padajo iz tedna v teden, tako da je cena trenutno od 510 do 560 tolarjev.

Moram pa povedati, da je k tej ceni treba prišteti še premijo, ki znaša nekaj več kot 50.000 tolarjev. Že tako slabo situacijo v govedoreji še dodatno slabšajo dragi BSE testi za vso živino nad 24 mesecev. Zaradi pomanjkanja krme je ponudba trenutno zelo velika. Prav tako se je že stalni odkup krav še dodatno povečal.

Cena za kilogram mesa pa znaša celih 130 do 150 tolarjev!

Suša, ki je ena najhujših do sedaj, je zelo zmanjšala pridelke na poljih. Velik izpad je pri senu, otavi, koruzi, žitih ... Zaradi hude suše pa bo tudi pridelek krompirja bistveno manjši.

In tako se začaran krog v kmetijstvu vrti. Kmetijci zato v okviru Zadružne zveze Slovenije in Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije med drugim zahtevamo srečanje s predsednikom vlade in pristojnimi ministri, da se poiščejo ustrezni načini za rešitev nevzdržne situacije. Če bo šlo tako naprej, se bo večina slovenskega kmetijstva sesula že pred vstopom v EU.

Milena Vrhovc

STRNIŠČNI DOSEVKI

Strniščni dosevki so pomemben člen njivskega kolobarja. Stalna pokritost tal z rastlinsko odejo preprečuje negativne vplive dežja, sonca in vetra na strukturo tal ter zmanjšuje izpiranje hranil. Z bogatim koreninskim sistemom dosevki povečujejo delež organske snovi v tleh, izboljšujejo strukturo in mikrobiološko aktivnost tal. Gospodarski pomen dosevkov je v pridelavi kakovostne in poceni voluminozne krme.

Dosevki za krmo in podor: krmna repica (8-12 kg semena/ha), krmna ogrščica (8-12 kg semena/ha), krmni ohrovč (4-5 kg semena/ha).

Dosevki za podor:

Oljna redkev (25-30 kg semena/ha), bela gorjušica (20-25 kg semena/ha), facelija (12-16 kg semena/ha).

Krmni dosevki za pridelovanje voluminozne krme:

mnogocvetna ljulka (45-50 kg semena/ha), inkarnatka (30 kg semena/ha), grašica z mešanico žit (120 kg grašice in 30 kg žit/ha), sudanska trava (25-30 kg/ha).

OZELENITEV
NJIVSKIH POVRŠIN

Zahtevek za ukrep ZEL (Ozelenitev njivskih površin) se uveljavlja na predpisanem obrazcu "E-Zahtevek za podporo na njivskih površinah za ukrep SKOP-ozelenitev njivskih površin za leto 2003" najkasneje do 18. avgusta 2003. Pridelovalci, ki v aprilu še niste podpisali pogodbe za SKOP program in uveljavljate samo pravico do neposrednih plačil za ukrep ZEL, lahko sedaj izpolnite zahtevek in priložite podpisano pogodbo.

V ukrep ZEL lahko vključite tiste njivske površine, na katerih izvajate ustrezen kolobar. Njivskih površin ni možno ozeleniti s posevki ozimnih žit in oljne ogrščice. Setev prezimnih krmnih poljščin je treba opraviti najkasneje do 25.10. tekočega leta. Zelena odeja mora pokrivati njivske površine od 15.11. tekočega leta do 15.2. naslednjega leta. Obdelava ozelenjenih njivskih površin je možna od 15.2. naslednjega leta. Gnojenje njivskih površin moramo izvajati na podlagi analize tal in gnojilnega načrta.

Izbira kultur za zimsko ozelenitev:

krmna ogrščica, krmna repica, krmni ohrovč, grašica, oljna redkev, travno-deteljne mešanice, detelja, lucerna.

Podpora za ukrep ZEL znaša 40.000 SIT na hektar.

Naša letala

Šentvid, še do včeraj mirno in tiho podeželsko naselje, je v zadnjem času postalo kar precej hrupno. Odkar imamo tu letališče in prizadavne pilote in upravljalce letališča, skoraj vsak dan po nebu krožijo različna letala. Nekatera z brenččim

glasom me spominjajo na komarja, druga so bolj podobna kačjemu pastirju, vmes pa je tudi malo večji dvokrilc, ki se počasi pomika po nebu, in ko ga opazujem, se bojim, da mu bo zmanjkalo moči in se bo vsak čas ropotajoča škatlja zrušila na mojo

ali sosedovo streho. Takih dvokrilnih letal se spominjam iz časov pred drugo svetovno vojno. Bilo je menda res, da je neka mamca, ko je tako letalo prvič preletelo nad bohinjsko dolino, rekla svojemu sinu: "France, zgoraj mora biti hud veter; kar del nekega kozolca je neslo nad dolino."

Značilnosti kozolcev na območju občine Ivančna Gorica (4)

Ena izmed teorij pravi, da je enojni kozolec ali "samček", kot ga poznajo starejši občani, najstarejši tip kozolca na Slovenskem.

Na podlagi nekaterih arhivskih virov in besednih razlag strokovnjaki sodijo, da smo Slovenci prve enostavnejše sušilne naprave postavljali že v zgodnjem srednjem veku. Kdaj natančneje pa smo začeli postavljati prve prave kozolce, je zavito še v skrivnost. Vsekakor je bil "samček" v 17. stoletju na Slovenskem že močno razširjen, zato ni čudno, da ga je dal grafično upodobiti tudi Janez Vajkard Valvasor v svoji Slavi vojvodine Kranjske iz 1689. Na podlagi starih slikovnih upodobitev lahko sklepamo, da je bil ta tip kozolca prevladujoč na Dolenjskem vse do prve polovice 19. stoletja. Danes jih je največ ohranjenih na Gorenjskem.

Na območju občine Ivančna Gorica se je do danes ohranilo malo lesenih enojnih kozolcev, saj so jih po gorenjskem vzoru od sredine šestdesetih let 20. stoletja dalje posamezni kmetje začeli zamenjevati z novimi, ki so imeli stebre iz betona. V začetku so betonske stebre izdelovali kar na terenu, na kraju, ki je bil predviden za postavitve kozolca. Kasneje so začeli kupovati že izdelane betonske stebre. Zelo znan izdelovalec takšnih stebrov je Anton Štrus, po domače Centov z Doba,

ki jih izdeluje že od leta 1970 dalje.

Kmetje so se za postavitve kozolca z betonskimi stebri odločali iz več razlogov. Najpomembnejša med njimi sta bila enostavnost in cenovno dostopnejša tehnologija izdelave betonskih stebrov ter lažja in hitrejša postavitve takšnega kozolca. Poleg tega je veljalo prepričanje, da je beton bolj trpežen od lesa, zato so se kmetje vse bolj pogosto odločali za tako izvedbo.

Zanimivo je, da so bili prvi kozolci z betonskimi stebri zgrajeni že pred drugo svetovno vojno. Najstarejša med njimi sta Dugorajžnikov s Pluske pri Radohovi vasi

ter graščinski na Selu pri Radohovi vasi. Zgrajena sta bila v dvajsetih in tridesetih letih 20. stoletja in sodita v širšem slovenskem prostoru med najstarejše kozolce z betonskimi stebri. Posebej je treba izpostaviti Dugorajžnikov kozolec s svojimi 13 okni, ki sodi po velikosti med največje takšne kozolce v občini. Gre za zelo dobro izvedeno delo, ki je v času nastanka prav gotovo predstavljalo veliko posebnost in napredek. Kljub starosti še vedno dobro kljubuje času ter služi svojemu namenu.

(Se nadaljuje.)

Dušan Štepec Dobernik

Dugorajžnikov kozolec na Pluski pri Radohovi vasi

Begunka od prve svetovne vojne

Štiriindevetdesetletna Marica Defar (vdova Zavodnik, Škedel) je bila sprejeta v naš Dom starejših občanov Grosuplje prav v letošnjih Vidovih zarjah. Jokala je, ko sem jo prvič obiskala v zgornjih sobicah: težko se je poslovila od lepe Višnje Gore, od sosedov, od samostojnega življenja v mali hišici med drevjem, Peščenik št.1.

Bila je eden izmed prvih šestih otrok matere iz Pazina in očeta Milana Deferja iz Tinjana v Istri. Oče je bil železniški kmetičar v Repentaboru. Po razpadu stare Avstro-Ogrske države in po pripojitvi Istre Italiji so mu leta 1919 dale italijanske oblasti - kakor vsem Istranom - na razpolago: ali boš Italijan ali pa pojdi! Oče Defar, zaveden Slovenec, se je takoj odločil za odhod v novo državo Slovencev, Hrvatov in Srbov. Prosil je železniško upravo za en vagon za selitev. Tega so mu dodelili in tako je odšla tedaj osemčlanska družina na žalostno pot begunstva. Dolgo so čakali, nekoč tudi na slepem tiru; mati ni mogla družini v vagonu niti kuhati. Oče je ostal vendar in domiselni, marsikaj je znal sam narediti. Od nekdaj je privlekel železen zaboj in ga uredil za štedilnik, otroke pa je razveseljeval s pravljicami. Tudi drugi begunčki so ga radi poslušali.

Danes nam je Višnjanom le še malo znanega o vojnih beguncih prve svetovne vojne. Vemo, da so tu nekaj časa živeli Trampuži, begunci s Primorske, vrtnar Grbinek iz Galicije, ki je stanoval pri baronici Rozaliji Codelli, da sta se tu ustavili dve sestri begunki iz Komna in več mizarjev, ki so znali izdelovati preprosto pohištvo in so spleтали velike košare, popolnoma različne od naših.

Marica se živo spominja prve naselitve Defarjevih v Višnji Gori, in to - kar v gradu Podsmreka. Takrat je bil lastnik gradu Peter Majdič iz Kranja, oskrbnik pa je bil stari Toman. Oče je dobil službo v Višnji Gori kot kmetičar, kar je bilo za družino zelo ugodno. Šele mnogo kasneje je bil prestavljen na Dolenjski kolodvor v Ljubljani. Pozneje se je družina preselila v višnji Stari trg, v Kurentovo hišo. Kurenti so se potem preselili in so se le občasno vračali. Za Defarjeve so bili zelo dobri. V Višnji Gori se je družina povečala še za dva otroke: sedaj je bila desetčlanska. Naslednja selitev je bila na Peščenik k Zavodniku, nato pa k učiteljici Tereziji Samec v prvo nadstropje. Tu je danes Materinski dom. Še naprej so se selili na višnji Grintovec k Novaku in slednjič v Višnjo Goro na Mestni trg. Prvega moža Marice Defar, Naneta Zavodnika, so ustrelili Italijani na Krki leta 1942 skupaj s šestimi Slovenci. Pred smrtjo je prosil enega tedaj najboljših Višnjancev, poštenjaka Rudolfa Pajka (Britov Rudl, krojač), naj pazi na Marico, da ji ne bo kaj hudega.

Toda Marici je bilo namenjeno še novo trpljenje. Med zadnjo vojno so jo selili v dve vojni taborišči: v Treviso v italijansko taborišče Monigo in še v Mursen, nemško taborišče pri Leipzigu. Najhujši udarec pa je zadel Defarjevo družino ob koncu zadnje vojne, ko je izginil oče.

Defarjeva družina je zapustila Višnji Gori pisano zgodovino - sin Milan je postal duhovnik, sin Branko partizan, hči Vera Defar - Bregar pa je rodila pet sinov, izmed katerih je eden izginil v Himalaji in je po njem imenovana naša Bregarjeva planinska pot. Vera Defar - Bregar tudi leži v našem domu že nekaj let. Njena sestra Marica Defar je bila zelo dobra šivilja, izdelovala je lepa ročna dela celo v internaciji in je bila po zadnji vojni odlična domača igralka.

Mihaela Zajc

POBUDA RDEG IVANČNA GORICA ZA RAZGLASITEV OGROŽENOSTI PODZEMNE VODE

Regijsko društvo ekološkega gibanja Ivančna Gorica je 2.5.2003 poslalo na Ministrstvo za okolje, prostor in energijo pobudo za razglasitev ogroženosti podzemne vode na našem območju in zaprosilo, da to območje ustrezno zavaruje. Večina območja občin Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobropolje leži na kraškem območju. Redne in občasne preiskave pitne vode, ki jih izvaja IVZ RS na našem območju, so pokazale, da pitna voda, ki jo pijemo, kaže očitne sledove pretirane kemizacije kmetijstva in nekontroliranega odlaganja nevarnih odpadkov. Iz poročil o opravljeni fizikalno-kemijski preiskavi pitne vode ugotavljamo, da so rezultati pokazali prisotnost trihalometanov (rakovorne in mutagene snovi), prisotnost težkih kovin (kadmij, svinec, selen, antimon, arzen, živo srebro). Najbolj pa nas skrbijo pesticidi, saj smo

ugotovili tako prisotnost herbicidov (atrazin) kot tudi sledove insekticidov in fungicidov.

Poseben problem našega območja pa predstavlja živalski - prašičji gnoj, ki se neprečiščen in nepredelan nekontrolirano razvaja po kmetijskih površinah ter povzroča močno onesnaženje pitne vode z dušikovimi spojinami. Zaradi neurejene kanalizacije in nepopolne sanacije vodooskrbnih sistemov pa prihaja do tega, da je vodovodna voda občasno okužena s paraziti in mikrobiološko neustrezna ter potrebna izdatnega kloriranja. Glede na vse navedeno menimo, da je treba ravnati preventivno ter poskrbeti za sanacijo območja, še preden bo postala škoda v naravi nepopravljiva.

RDEG namerava septembra sklicati sejo izvršnega odbora in povabiti vse odgovorne stranke, ki skrbijo za pitno vodo. Člani RDEG Ivančna Gorica bi želeli,

da bi nekdo (kmetijska zadruga ali občina) poskrbel za učinkovito obveščanje prebivalcev o pravilni in kontrolirani uporabi vseh agrokemičnih proizvodov, tako na malih vrtičkih kot na velikih kmetijskih površinah. Obenem pa zastavljamo javno vprašanje Kmetijske zadruge: ali ima kontrolo nad prodajo in uporabo pesticidov ter vračanjem odpadne embalaže in neuporabljenih substance? Ali so potrošniki dovolj obveščeni o negativnih vplivih teh strupov na naše okolje, predvsem na pitno vodo?

Vse občane prosimo, da se po svojih močeh vključijo v preprečevanje nadaljnjega obremenjevanja neprecenljivih vodnih virov, kajti dolžnost nas vseh je, da tudi našim zanamcem omogočimo uresničevanje pravice do zdravega življenjskega okolja.

Za RDEG Ivančna Gorica
Jelka Grabljevec

IZJAVA ZA JAVNOST NA ZELENEM VALU

Direkcija RS za ceste, ki je pod okriljem Ministrstva za promet in zveze RS in jo v javnosti predstavlja očitno DDC, odgovarja na iniciativno pobudo občanov: "Zakaj pristojna in odgovorna ministrstva ne vzdržujejo in modernizirajo magistralne ceste, ki je danes prešla očitno v regionalno in ki je pred izgradnjo tako imenovane ceste bratstva in enotnosti do leta 1952 povezovala Ljubljano z Zagrebom?"

Tako smo slišali v torek, 3. junija, na Zelenem valu odgovor predstavnice za stike z javnostjo te družbe, ki je skrajno neodgovoren in brez pravnih vsebinskih argumentov. Še več, bil je celo žaljiv do koristnikov in prebivalcev tega področja Dolenjske. Izjavo je predstavnic napisa nekako tako: "... Odsek ceste Grosuplje - Višnja Gora ni v prioritati modernizacije, torej asfaltiranja v dolžini borih 8 km, ker ni promet-

no obremenjen, saj po njem dnevno vozi le kakih 300 vozil."

Seveda so take izjave skrajno neresne in tudi neodgovorne. Svojo trditev lahko z mirno vestjo podkrepim z dejstvom, da so odseki cest RC 646 Grosuplje - Višnja Gora, RC 647 Grosuplje - Veliko Mlačevo - Krka ali pa R 3-649 Ambrus - Žvirče bolj podobni slabo zorani njivi kot pa državni cesti. Zato bi se morala predstavnic za stike, pa tudi pristojni in odgovorni na Direkciji RS za ceste, zamisliti, ali bi se po njej peljali še drugič ali tretjič, seveda če le niso v to prisiljeni, kot je lokalno prebivalstvo.

Torej, vsaka taka izjava in izgovarjanje odgovornih je neodgovorno sprenevedanje raznih institucij, ki so odgovorne za stanje cest. Lokalne oblasti pa bi morale izkoristiti izhod za reševanje takih problemov tudi na Ministrstvu za regionalni razvoj manj razvitega

geografsko ogroženega območja, kamor omenjeni odseki cest nedvoumno tudi sodijo.

Eno podobnih pobud sem naslovil tudi na ivanški občinski svet; predlagam, da svetniki zavzamejo odločna stališča do modernizacije omenjenih odsekov cest, kakor tudi, da se lokalna oblast z vsemi pravnimi sredstvi odločno upre in onemogoči gradnjo cestninske postaje - mitnice - na ivanškem izvozu obstoječe avtoceste. S postavitvijo mitnice bi DARS s tako samovoljo občanom Ivančne Gorice odvzel že pridobljene pravice, ki smo jih pridobili z izgradnjo tako imenovane ceste bratstva in enotnosti. Krajan tega področja alternativne ceste, kot jo imajo recimo Vrhnika, Kranj ali Domžale, proti upravnemu središču nimajo.

Milan Muhič

Odmev na "Prebujanje Stične"

Pred kratkim mi je prišlo v roke obvestilo Krajevne skupnosti Stična z naslovom Stična se prebujajo, s katerim nas seznanjajo z nekaterimi akcijami, ki so jih v Stični izvedli pred kratkim, in z drugimi, ki so načrtane in jih pripravljajo. Mojo pozornost je vzbudila predvsem namera, da bi na Viru uredili muzej o železnodobski naselbini na Cvingerju in uredili izvirke pod vasjo.

Podobno arheološko grobišče, kot je na Viru, so odkopavali v vasi Verdun pod Gorjanci. Ko so gasilci pred več leti v sosednji vasi Stopiče odpirali svoj obnovljeni gasilski dom, so v njem priredili razstavo nekaterih v Verdunu

izkopanih predmetov. Izkopanine s tega nahajališča so letos razstavili tudi v Novem mestu. To navajam zato, ker želim poudariti, da je prav, da prebivalci zvedo, kaj se je skrivalo pod rušo domače zemlje, in če je dobra volja, se najdejo tudi način in sredstva, ki omogočajo primerno prezentiranje. Na Viru in v okolici so bili najdeni številni za arheologijo dragoceni predmeti. Številni predstavljajo dragocene muzejske zbirke. Najbrž sta najbolj znani zbirki v Peabody Museumu v Harvardu in v muzeju v Bostonu pod imenom Treasures of Carniola. Najlepši predmeti iz naših gomil pa so tudi v Berlinu, na Dunaju in drugod.

Zanimiv bi bil na enem mestu zbran prikaz zgodovine izkopavanja in morda vpogled v življenje prednamcev, ki so tu živeli v času, ki približno sovпада z razcvetom grških mest Aten in Sparta.

O vsem tem nam najdeni predmeti gotovo kaj povedo, zato sem navdušen nad namero, ki jo Stičani načrtujejo. Če bo zamisel kdaj realizirana, bomo domačini z veseljem pogledali v preteklost svojega kraja, pa tudi marsikateriga obiskovalca Stične bo stvar pritegnila.

T. Drab

TURISTIČNO DRUŠTVO GRČA LUČARJEV KAL 10. KOŠNJA

Pa smo dočakali veliki dan - 10. občinsko tekmovanje koscev. Zgodilo se je 8. junija 2003. Organizatorji si bomo to tekmovanje zapomnili predvsem po dežju (ki nam je hotel zagosti, pa si je nato premislil) in po rekordnem številu tekmovalcev in gledalcev.

Naj malo opišem program prireditve.

Po končani prijavi (vsak tekmovalac je dobil majico in priponko) smo izžrebali parcele. Takrat pa nam je ponagajala še višja sila, saj je zmanjkalo elektrike. Po končanem žrebu pa je narava še enkrat ponagajala - močna ploha, ki je trajala približno eno uro - nas je nagnala pod streho. Ko se je dež umiril, smo hiteli s tekmovanjem, zato smo ga vseeno speljali korektno do konca. Po končanem tekmovanju pa se je začelo tisto najpomembnejše: pregled in razglasitev rezultatov. Naj vam predstavim le najboljše v posameznih kategorijah:

- moški do 40 let: Tomo Mandelj, Lučarjev Kal
- moški od 40 do 60 let: Slavko Blatnik, Kitni Vrh
- moški nad 60 let: Avgust Kuhelj, Kitni Vrh
- ženske do 50 let: Darinka Hočevar, Tolčane
- ženske nad 50 let: Angelca Hribar, Mali Korinj
- župani: Jernej Lampret, Ivančna Gorica
- svetniki: Jože Perko, SLS

Vsak od prej naštetih ter drugo- in tretjevrščena so dobili diplomu, medaljo in nagrado (koso, vile ali grablje). Ker je bilo to tekmovanje jubilejno, že deseto (tudi naše društvo praznuje letos desetletnico obstoja), smo podelili tudi posebno priznanje Jožetu Medvedu (Lučarjev Kal), za udeležbo na vseh desetih tekmovanjih, ter naziv častnega člana, ki so ga prejeli: Milena Vrhovec (KZ Stična), Avgust Likovnik (turistična zveza Ivančna Gorica), Jernej Lampret (župan) in Anton Čebular (dolgoletni predsednik KS Dob) za pomoč pri delovanju našega društva.

Pred podelitvijo in po njej so se obiskovalci lahko zavrteli ob zvokih narodnozabavnega ansambla Simona Ceglarja in kaj lepega zadeli na bogatem srečelovu. Izgubljeno energijo na plesu pa so si lahko znova pridobili z okusno hrano in pijačo, ki ne manjka na nobeni "veselici".

Večer se je prevesil v noč in noč skoraj v jutro, ko so tudi najbolj vztrajni odšli na zaslužen počitek.

Nazadnje se moram zahvaliti vsem, ki ste pomagali, da je prireditev uspela. To ste vsi delavci, sponzorji in vsi, ki ste se udeležili naše prireditve, bodisi kot tekmovalci ali kot gledalci.

Na koncu naj vas povabim že na jesensko prireditev - tekmovanje sekačev in razglasitev najpridelka, ki ga organiziramo skupaj s časopisom klasje in KZ Stična. Več o tem pa v eni od naslednjih števil Klasja.

Lep turistični pozdrav z Lučarjevega Kala

TD GRČA

4. OBČINSKO TEKMOVANJE V ŽETVI

Turistično društvo Zagradec in vaščani Kitnega Vrha so v nedeljo, 6. julija, ob 13. uri pod vodstvom predsednika TD Zagradec Slavka Blatnika na Kitnem Vrhju zgledno organizirali že 4. občinsko tekmovanje v žetvi pšenice s srpom. S prireditvijo, ki si jo je ogledalo veliko obiskovalcev, so pokazali, kako se je nekoč želo. Komisija v sestavi Milena Vrhovec (predsednica), Stanislav Kralj in Alojz Žnidaršič ter merilec časa Silvo Ferlin je imela težko delo. Tekmovalci so bili vsi zelo dobri. Pohvalno je, da so tudi mladi pokazali, da znajo ravhati s srpom.

Gospodinja je po žetvi žanjicam in žanjcem prinesla na njivo dobro malico v jerbasu. Za prijetno presenečenje je poskrbela tudi "dekla" s svojo malico. Prisotni smo dobili dober občutek, da se je čas malce ustavil ...

Iz rok predsednika TD Zagradec, komisije in župana Jerneja Lampreta so vsi najboljši dobili lepe in praktične nagrade.

Pohvale so prejeli tudi poštvovalni organizatorji in sponzorji.

Vsi obiskovalci so se še dolgo zadržali sredi vasi v pravem ljudskem rajanju.

REZULTATI:

Najboljše žanjice:

1. Darja Germ, Breg
2. Angela Trlep, Orlaka
3. Marica Črnivec, Kitni Vrh

Najboljši žanjci:

1. Janez Hrivat, Korita
2. Alojz Rogelj, Kitni Vrh
3. Alojz Lekan, Valična Vas

Med ekipami so bile najboljše žanjice iz Brega (Darja Germ, Marija Legan in Majda Murn).

Za naj žanjico so razglasili Marico Črnivec iz Kitnega Vrha.

Najboljša žanjica: Darja Germ iz Brega.

V SPOMIN PESNICI VIDI TAUFER

Na letošnje Vidove zarje, prav o sv. Vidu, praznujemo stoletnico rojstva naše odlične pesnice Vide Taufer, ki je bila rojena leta 1903 v Toplicah pri Zagorju, umrla pa je leta 1966 v Domu starejših občanov na Bokalah pri Ljubljani. Šestnajst let (1928 - 1944) je kot učiteljica poučevala in stanovala v stiški šoli, in prav je, da se je tudi Dolenjci posebej spomnimo. Tu je zbrala svojo prvo, najlepšo zbirko pesmi Veje v vetru, ki vsebuje izredno žensko liriko, polno dolenjskih razpoloženj (Soneti Jesenski razgledi), in ki je notranje uglašena med obliko in vsebino.

V Stični je o prvem božiču med zadnjo vojno izdala pesnitev Križev pot kot simbol narodovega trpljenja. Vidin Križev pot spremljajo slike Fortunata Berganta, baročnega slikarja, ki jih je leta 1766 naslikal za stiško baziliko. Ob tem je spesnila še prelepo ljudsko pesnitev Rožni venec, ki je bila objavljena doslej le v Družini leta 1982. Po zadnji vojni - ko je bila zaposlena na kulturnem oddelku Prosvednega ministrstva - je izdala zbirko pesmi Izbrani listi, zadnje desetletje, ko je bila na Bokalah, pa še zbirko Svetli sadovi. V mladosti je imela to srečo, da je s svojimi pesmimi stopila v javnost zelo zgodaj, že kot licejka, ko ji je pisatelj Ivan Lah objavljval v šolskem glasilu Preporod prve pesmi, nato pa jo je prišel povabit

pesnik Božo Vodušek k Podbevškovi Trem labodom. Svojo poezijo je objavljala tudi v Domu in

svetu, v Ljubljanskem zvonu in drugje.

Sicer pa je Vida že v mladosti morala okusiti mnogo gorja. Med prvo svetovno vojno je zbolela za hudo špansko gripo, posledice le-te je čutila vse življenje. Ko je bila stara 18 let, sta umrla oče in mati, in na njena ramena je padla skrb za številno družino: za mlajšo sestro in še za tri brate. Premožanje očeta podjetnika je skopnelo, Vida se je na hitro odločila za učiteljsko izobrazbo in službo, da bi preživljala družino. Ves čas je živel v težavnem gmotnem položaju. Ostala je samska, doživela pa je dve žalostni ljubezni. Med zadnjo vojno ji je padel brat v partizanih, njo pa so povabili v partizansko kulturniško skupino v Beli krajini, a se ni mogla ločiti od stiškega okolja.

Pesnico sem spoznala poleti leta 1936 v Stični ob proslavi 800-letnice stiškega samostana. Kot veliki častilki poezije sva se takoj ujeli v prijateljstvu, se mnogo družili, se sprehajali, hodili na izlete in prirejali razna literarna srečanja. Najprej smo se sestajali v nekdanji uti pred šolskim vrtom, kasneje v šoli ob času šolskih počitnic in še kasneje v novem Vidinem stanovanju. Pri Vidi so se oglašali okoliški študentje in izobraženci, pa tudi meni in kulturniki, gostje stiškega samostana. Vida je bila vedno plaha za družbo in me je prosila za oporo. Takrat so bili stiški pod vodstvom opata dr. Avgušтина Kostelica znamenito duhovno, kulturno in gospodarsko

središče. Nepozaben mi je poletni spomin dolgih njiv stiške pšenice vsenaokoli in predvečernih opatovih sprehodov ob ribnikih. Vida Taufer mi je vedno zagotavljala, da jo najbolj razumeta prof. Marja Boršnik in pater Evgen Fiederer iz samostana Stična. Bila sta tudi njena literarna svetovalec. Lili Novy ji je mnogo pomagala in jo je v stiski celo vzela k sebi v stanovanje, a med njima je bila vedno opazna napetost. Pesnica in prevajalka Lili Novy je bila zel odločna, Vida pa zelo občutljiva ... Pri razvrstitvi pesmi v prvi zbirki je pomagal ob pomoči Novyjeve kritik Josip Vidmar.

Na pisalniku leži pred menoj prva knjiga naše pesnice Veje v vetru, vezana v svetlo sivo tanko platno, rahlo vdolbene so votle rdeče črke naslova in med njimi tako upodobljen ornament. Oprema je delo arhitektke Gizele Šuklje iz Plečnikove krasitvene šole. Knjižica je le za dobro dlan velika, preseneča jo nas tudi umetniške inicialke pesmi. Zbirko je natisnila in založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

V avgustu leta 1963 mi je Vida še zadnjič pisala iz Doma Bokalce, zelo spremenjeno pisavo: Hvala ti za tvoje besede. Spet hodim s teboj po lepih krajih Dolenjske. Nadih poletne krajine mi črta lepoto njene zemlje in sprašujem jo po svojih sanjah. Kdaj prideš k meni in mi prineseš njene pozdrave? Pridi kmalu.

Mihaela Zajc

BOBRI SMO Z VAMI

Tudi mi smo kakor Bobri: nič ne more nam do kože, grizemo vse dneve in noči, sreča nam

v očeh žari. Tudi mi smo kakor Bobri: vse počnemo v dobri volji. Kdor rad dela svoje dni, se nikogar ne boji ...

Pojemo in igramo: Alex Vlašič, Primož Kutnar, Mile Podržaj in Peter Romšak. Fantje iz ansambla Bobri se z glasbo ne ukvarjamo profesionalno, vendar pa imamo do svoje glasbe profesionalni odnos, kajti z njo živimo in skozi njo se odraža naš pogled na svet.

Glasbena pot se je začela leta 1996, ko smo se štirje mladi fantje odločili, da bomo svoje glasbeno znanje pokazali tudi širši publiki. V Veliki Račni pri Grosupljem imamo svojo klubsko sobico, ki jo krasijo vsa priznanja in nagrade, ki smo jih prejeli na festivalih po Sloveniji in tujini. Ne manjka pa seveda niti domača krušna peč, ob kateri se grejemo in pilimo svoje glasbeno znanje v dolgih zimskih dneh.

Ansambl Bobri sestavlja instrumentalni trio, poudarek pa dajemo predvsem ubranemu fantovskemu petju, po katerem smo tudi prepoznavni. Krog naših sodelavcev je zelo širok. Sodelujemo s priznanimi tekstopisci, kot so: Ivan Sivec, Fanika Požek, Vera Kumprej, Jože Skubic in Vili Bertok, ki z nami sodeluje kot mentor ansambla že od samih začetkov.

Pohvalimo se lahko, da smo za večino naših pesmi glasbo napisali sami. Novost pri ustvarjanju našega dela je snemanje naših pesmi v novem snemalnem studiu BOBRI.

Ansambl je v zadnjih sedmih letih sodeloval na večini slovenskih in tujih festivalov narodnozabavne glasbe.

Poleg tega smo gostovali skoraj na vseh slovenskih radijskih postajah, ki predvajajo narodnozabavno glasbo, prav tako na kar nekaj televizijskih postajah, v oddajah Vsakdanjik in praznik, jutranjem programu Pop-TV, v oddajah Šumijo gozdovi domači, Pod židano marelo itd.

Kot že rečeno, ansambl Bobri gostuje po celi Sloveniji, v Italiji in Avstriji. Udeležujemo se tako dobrodelnih in promocijskih koncertov kot tudi gasilskih veselic, najboljši odziv pa smo doslej doživeli na Dolenjskem in Primorskem. V načrtu imamo tudi gostovanja po Kanadi.

Na svojih nastopih ne izvajamo samo kakovostne narodnozabavne, ampak tudi zabavno, popularno glasbo, zato nas radi poslušajo tako mlajši kot starejši. Spoznajo nas predvsem po značilnem "bobrovskem" petju in igranju ter živahnem nastopanju.

Do sedaj smo izdali dve zgoščenki in kaseti: Ljubezen je darilo ter Zapoimo vsi. Letos se bomo ponovno udeležili večine festivalov, na njih bomo predstavili pesmi, ki bodo luč sveta ugledale na novi zgoščenki in kaseti v septembru.

Če nas še ne poznate, nas boste vsekakor prepoznali po naši trenutno zelo popularni skladbi Šoferske muke, ki se nahaja visoko na lestvicah. Poleg tega vam zagotavljamo, da vam z nami ne bo nikoli dolgčas, pa naj bo to v avtomobilih ali pa na naših koncertih - Bobri smo z vami!

VAŠKI PIKNIK

Konec junija ali začetek julija je že nekaj let rezerviran za tradicionalni piknik vaščanov Rup. Vsako leto se pri Demčevi Olgi zbere staro in mlado, za prazne želodce in suha grla pa vedno odlično poskrbita Miha in Miloš. Letošnja izvedba pa je bila še bolj slovesna, saj je župnik p. Janez ob tej priložnosti blagoslovil obnovljeni križ v bližini. Po tem svečanem dogodku se je piknik v prejšnjem razpoloženju nadaljeval, med drugim tudi z nepogrešljivim nogometom. 90-letni Janez in 3-mesečni Matjevž, najstarejši in najmlajši udeležene, pa sta igro bolj opazovala in pozirala fotografom.

Lojze Grčman

KOŠNJA V ZGORNJI VELKI

Zgornja Velka je vas, ki leži na severovzhodu Slovenije. Tja smo se v soboto, 17. maja, z avtobusom odpeljali člani TD Zagradec in vaščani Kitnega Vrha, da bi si ogledali tamkajšnjo prireditve in se udeležili tekmovanja v košnji s koso.

Takoj po prihodu v Zgornjo Velko smo imeli kosilo v piceriji Snežinka. Po obilnem kosilu nas je predsednik turističnega društva Klopotec iz Zgornje Velke seznanil z nekaterimi znamenitostmi tega kraja. Ogledali smo si cerkev Marije Snežne in poročno dvorano v stavbi stare občine. Kraj krasi veliko zanimivih predmetov, kot so stara preša, mlinsko kolo ter še več predmetov iz daljne preteklosti.

Prireditve se je začela ob 15. uri na kmetiji Rajšp. Rajšpovi so vsakoletni gostitelji "tekmovanja v košnji". Na tekmovanje v košnji s koso se je poleg domačinov prijavilo tudi nekaj naših koscev, tako moških kot žensk. Parcele, ki so jih kosci morali pokositi, so bile precej velike in so ležale na neravnem terenu. Tričlanska komisija je po strogih kriterijih ocenjevala rezultate koscev. Nazadnje je bilo tudi tričlansko ekipno tekmovanje, ki je bilo zelo zanimivo. Po končanem tekmovanju je bila na prizorišču manjša veselica. Na razglasitev rezultatov smo morali kar dolgo

čakati. Pa nam ni žal, da smo počakali do konca, saj so se tudi naše udeležence uvrstile med boljše. Anica Klavs z Grintovca je dosegla drugo, Betka Blatnik s Kitnega Vrha pa tretje mesto. V ekipnem tekmovanju pa so Anica Klavs, Betka Blatnik in Marica Črnivec dosegle prvo mesto. Tudi kosci v moški kategoriji so dosegli lepe rezultate. Pri moških je bila konkurenca veliko večja.

Predsednik TD Klopotec je na zaključku prireditve poudaril, da so z našim prihodom in udeležbo na tekmovanju zelo zadovoljni in

želijo, da pridemo še kdaj. Tudi predsednik TD Zagradec Slavko Blatnik se je vsem zahvalil za gostoljubnost in jih povabil na žetev na Kitni Vrh. Obljubili so nam, da zagotovo pridejo.

Veselo prepevanje nas je na poti domov družilo vse do Kitnega Vrha. Razšli smo se zadovoljni, saj smo preživeli čudovito soboto, kakršnih si še želimo. Gostoljubnost teh ljudi pa nas sili, da se bomo tja zagotovo še vrnili.

Za TD Zagradec
Nuša Šinkovec

Seminar društva Sožitje v Zrečah

Tudi letos je društvo Sožitje organiziralo teden rekreativnega oddiha za svoje člane, ki niso vključeni v noben program in so večinoma doma. Tako se nas je sedem spremljevalcev in šestnajst prijateljev iz vse Slovenije: Ormoža, Celja, Kamnika, Novega mesta, Šentjurja pri Celju, Nove Gorice in Grosuplje, v soboto, 17. maja, zbralo v Termah Zreče.

Tabor je bil namenjen predvsem rekreaciji, ustvarjanju, druženju, spodbujanju samostojnosti in delu v skupini ter seveda kopanju. Vsako jutro nas je že pred sedmo zbudila budnica, ki so jo peli udeleženci v spremstvu animatorjev. Pred zajtrkom nas je dodobra prebudila tudi vsakodnevna jutranja telovadba. V ponedeljek smo imeli zdravniški pregled; zdravnik nam je predpisal individ-

ualne terapije- masaže, fitness, bis-erne kopeli in skupno telovadbo.

Dopoldneve smo preživljali v bazenu in likovnih delavnicah, kjer smo ustvarjali z glino in risali na blago ter keramiko. Svoje izdelke smo tudi razstavili v avli hotela, kamor smo hodili jest in plesat.

V torek smo šli na obisk k prijatelju Branku Jelenku iz Zreč. Njegova mama nam je povedala nekaj zgodb iz svoje mladosti ter nam razložila, zakaj je Branko poseben fant. Preden smo se poslovili, so nas presenetili fantje iz mladinskega ansambla in nam zaigrali nekaj poskočnih viž. Seveda se nismo mogli upreti, da ne bi zaplesali.

Dobili smo tudi dva obiska. V sredo je prišel snemalec Brane, ki

je z nami preživel dva dneva in je posnel potek tabora, v četrtek pa so se nam pridružili prijatelji iz VDC-ja Šentjur pri Celju. Predstavili so se nam in nam prikazali lutkovno igrice Martin Krpan.

Odpeljali smo se tudi na izlet v Novo Cerkev, kjer smo izvedeli nekaj zanimivosti iz zgodovine tega kraja in življenja Antona Martina Slomška, nato pa smo šli še na ogled starega mlina v vas Polže.

Večere smo namenili igram z žogo, druženju, likovnim delavnicam, sprehodom do bližnjega jezera in seveda plesom v hotelu. Ansambel, ki je igral, nam je izpolnil prav vsako glasbeno željo in nas dodobra utrudil in spotil.

Vreme nam je bilo večinoma naklonjeno, vendar pa se nismo obremenjevali niti ko je padal dež. Tišči popoldne smo nameravali iti na izlet na Roglo, ker pa je vse skupaj splavalo po vodi, nam je hotel odstopil svojo kinodvorano. Ogledali smo si film 101 dalmatinec in se do solz nasmejali.

Organizacija tabora je bila res enkratna in prav zato nam prav nič ni moglo uničiti naših načrtov ali pa nas spraviti v slabo voljo. Teden dni je prehitro minil in komaj smo se navadili drug na drugega, že je bil čas za slovo. Z zavestjo, da smo se naučili marsikaj novega, si pridobili izkušenj za življenje, in predvsem s srcem, polnim novih prijateljev, smo se v soboto, 24. maja, s solznimi očmi poslovili in si obljubili, da se naslednje leto spet srečamo.

Tina Kolarič

GOLICA

V nedeljo, 25. maja, je TD Zagradec organiziral izlet na Golico. Do Planine nad Golico smo se odpeljali z avtobusom, nato pa se podali do vrha. Bilo je lepo vreme in nepozabno vzdušje.

Nuša Šinkovec
TD Zagradec

POLICIJSKA KRONIKA

Policijska postaja Grosuplje je maja 2003 na območju Občine Ivančna Gorica obravnavala 18 kršitev zoper javni red in mir, od tega jih je bilo 9 storjenih v zasebnih prostorih, 7 pa na javnem kraju.

V tem mesecu smo obravnavali 37 različnih kaznivih dejanj na območju občine Ivančna Gorica. Najpogostejše so bile tatvine, vlomi in poškodovanje tuje stvari.

Občani, ki bi karkoli vedeli o kakšnem kaznivem dejanju ali prometni nesreči ali če bi opazili storilce na delu oz. begu, naj to nemudoma sporočijo na policijsko postajo Grosuplje ali na telefon 113. Vsaka informacija, ki bi kakorkoli pripomogla k izsleditvi storilca, je dobrodošla.

V maju smo opravili ogled 29 prometnih nesreč z materialno škodo in telesnimi poškodbami. Največ se jih je zgodilo na avtomobilski cesti A/2 in na regionalni cesti R 216 in 646 ter v naselju Ivančna Gorica.

Junija bo policijska postaja Grosuplje kontrolirala hitrost z lastnim radarjem na območju občine Ivančna Gorica, predvsem na odsekih cest, kjer se dogajajo prometne nesreče oz. kjer so preokrajšne hitrosti največje in najbolj pogoste.

Vozniki naj vozijo v skladu s cestnoprometnimi predpisi ter prilagodijo hitrost vožnje vremenskim razmeram in ostalim dejavnikom, ki kakorkoli vplivajo na potek prometa. Tako bodo pripomogli k boljši prometni varnosti in predvsem k manjšemu številu prometnih nesreč.

Policijska postaja Grosuplje

Krajani KS Temenica so nas seznanili z dopisom, ki so ga so naslovili na Javno komunalno podjetje Grosuplje. O tem, kaj so hoteli doseči, pa lahko sklepate po priloženi sliki.

ISKAL SEM PREDNAMCE

staroselci. Ti so na našem ozemlju ustvarili zavidljivo materialno in duhovno kulturo že davno pred prihodom naših "uradnih" prednikov, slovanskih plemen, ki naj bi prišla na naše ozemlje iz Zakarpatja v šestem stoletju po Kristusu. Po mnenju mnogih znanstvenikov spadajo Veneti med zahodne Slovence, ki so poseljevali velik del ne le srednje, ampak tudi zahodne in severne Evrope. To dokazujejo ne le z arheološkimi najdbami, ampak tudi s primerjalnim študijem izrazoslovja in ledinskih imen.

je naslov nove knjige, ki jo je naš sodelavec Leopold Sever pred kratkim izdal v samozaložbi. Knjiga je dokaz, da je urednik Severne in Sive strani Klasja mož beseda in da se je nanj mogoče zanesti. V intervjuju namreč, ki smo ga pred leti imeli z njim, nam je med drugim razodel tudi svoje načrte za "upokojske čase": zbiranje starožitnosti in pisanje o skorajda že pozabljenih dogodkih, navadah in predmetih ... Vsega tega je v njegovi knjigi na pretek.

Avtor nikakor ne skriva, da je pristaš "venetske teorije", po kateri so naši davni predniki venetski

napise, ki jih je, izhajajoč iz slovenščine, razložil pokojni pesnik Matej Bor. Naš avtor se je tako zelo poglobil v venetologijo, da zna te znake tudi prebrati in razložiti. V knjigi pa lahko najdemo osnovne podatke o venetski pisavi. Avtor se je potrudil in nam v knjigi predstavlja venetsko abecedo, s pomočjo katere z nekoliko truda lahko prebiramo objavljene venetske napise in jih skušamo "prevesti" v današnjo slovenščino.

Knjiga je bogato opremljena s slikovnim materialom in praktičnimi napotki, če bi se naključni bralec želel o resničnosti navedb prepričati na kraju samem. Avtorjev trud je vsekakor hvalevreden, saj je z neumornim odkrivanjem že pozabljenih jezikovnih, zgodovinskih in etnografskih značilnosti zahodne Dolenjske ohranil zanamcem kulturno dediščino, na katero bi v teku časa gotovo pozabili. Koliko so njegove razlage in domneve sprejemljive za trenutno uradno zgodovinsko, arheološko in jezikoslovno stroko, pa bo pokazal čas.

M. A. Ficko

GRADITEV SOCIALIZMA PO NAŠE

Po drugi svetovni vojni in po uveljavitvi revolucije pri nas so mestni ljudje morali odhajati ob nedeljah na delovne akcije na podeželje. V vasi Blečji Vrh med Višnjo Goro in Polico so začeli pripravljati velik palntažni nasad sadja. Iz Ljubljane so tja ob nedeljah prihajali mestni ljudje na udarniško delo. Ves dan so pridno kopali, prevažali samokolnice, se lepo oznojili, in ker so ti kraji pri nas že od nekdaj znani po dobrem sadjevčku, so seveda svoje žulje in utrujenost pridno zalivali s to žlahtno pijačo.

Zvečer, ko so se vračali v Ljubljano, so prihajali na višnjegorsko železniško postajo na vlak. Moja rojstna hiša je tik ob cesti, ki vodi na železniško postajo. Ob cesti je bila nekdaj najprej nizka lesena ograja, za njo živa meja iz španskega bezga in onkraj te ograje je v vrtu živahno žuborel studenček, ki nas je v poletnem času, ko so bila okna odprta, vsako noč tako prijetno uspaval.

Neki starejši gospod, ki se je nedeljskega večera vračal z udarniškega dela in je čez dan popil kar nekaj blečjevrškega sadjevčka, je ob žuborenju tega studenčka začutil tako hudo žejo, da je poskušal na vsak način priti do vode. Nič ni iskal, kje se pride v vrt, ampak se je namenil kar naravnost preko nizke ograje. Ker je teren na vrtu kak meter in pol nižji od nivoja ceste, se je pri svojem kobaljenju preko ograje postavil na glavo in obtičal med leseno ograjo in nekoliko nižje rastočo živo mejo španskega bezga. Obstal je dobesečno na glavi, molil svoje dolge noge v zrak in si ni mogel prav nič pomagati. Zaradi nepredvidenega položaja je začel glasno protestirati.

Oče mu je odhitel pomagat, in ko je zagledal prizor, si ni mogel kaj, da ga ne bi povprašal: "Ja, kako si pa prišel tu notri in kaj počneš tu?" Odgovor je bil enostaven in slikovit: "Socializem gradim." Tako so namreč takrat popularno imenovali nedeljsko udarniško delo.

Valentin Skubic

OČE MORELA IN RAFKO

V Višnji Gori je tik pod pobočjem starega gradu živel upokojenec Morela s svojo ženo. Zaradi rekreacije, pa verjetno tudi zato, ker je na pobočju tik nad mestom vedno našel kaj koristnega, je stari Morela pogosto zahajal v gozd pod gradom.

Pobočje je tam precej strmo, skalnato in se tik za cesto, v dolini, ki ga prečka, nadaljuje v prijetno Mesarjevo dolino pod mestom. V sadovnjaku v Mesarjevi dolini se je pogosto zadrževal Rafko, sosedov sin. Ta je bil precej živ otrok in je včasih rad tudi komu ponagajal.

spet na svojem priljubljenem igrišču in je bil stari Morela spet na obhodu pod starim gradom, se je nenadoma z velikim truščem prikotalila skala izpod gradu, preskočila cesto in nadaljevala pot po Mesarjevi dolini nedaleč od fanta.

Morelova žena je bila ravno pred hišo in je vse videla. Skoraj ji je zaledenela kri v žilah od prizora. Ko si je že malo opomogla, je izpod gradu zaslislala možev glas: "Pozor, ljudje božji, kamen se mi je sprožil, pazite!"

Začela je kričati: "Ferdo, ja kaj pa počneš, skoraj bi Rafkota ubil!"

Nekaj časa je bilo vse tiho, potem pa je ponovno prišel glas izpod gradu: "Ko bi ga vsaj!"

Upam, da mi Rafko, ki mi je to anekdoto pravil sam, ne bo zameril te objave. Do nedavnega je bil župnik blizu Razdrtega na Primorskem, zdaj, ko je zbolel, pa je v oskrbi v nekem cerkvenem zavodu v Šempetru pri Gorici. Želimo mu, da bi se mu zdravstveno stanje čimprej izboljšalo!

Valentin Skubic

POČITNICE V KNJIŽNICI

Počitnice v knjižnici organizira knjižnica v Ivančni Gorici od 14. do 25. julija. Vabljeni so šolski otroci od prvega do petega razreda. Vsak dan se bomo družili od 11. do 13. ure. Urice druženja bodo potekale na prostoru za knjižnico, zunaj na prijetnem senčnem prostoru vrtčeve mlajše skupine. Otroke bodo vodili mladi animatorji in knjižničarji. Povabili smo tudi nekaj zunanjih sodelavcev. V primeru dežja bodo dejavnosti potekale v knjižnici.

Vstopnine ni, prosimo pa vas, da otroke predhodno prijavite. na tel. št. 787 81 21 (Ksenija).

ponedeljek, 14. 7.
KNJIŽNI KVIZ (druženje z gozdarjem, reševanje kviza na temo gozdovi s pomočjo knjig)
torek, 15. 7.
ZAJČJE PRAVLJICE (uprizoritev pravljice z glasbili, lutkami)
sreda, 16. 7.
ZABAVA S POUČNO KNJIGO (druženje z zobozdravnico, pravljica o Zobomiški)
četrtek, 17. 7.
DELAVNICA (izdelovanje velikanskega pravljicega zmaja; trganka)
petek, 18. 8.
ZABAVA OB KONCU TEDNA (zabava z glasbo)

ponedeljek, 21. 7.
KNJIŽNI KVIZ (reševanje kviza na temo prehrana)
torek, 22. 7.
MEDVEDJE PRAVLJICE (uprizoritev pravljice z glasbili, lutkami)
sreda, 23. 7.
ZABAVA S POUČNO KNJIGO (druženje s slavistko, igranje z besedami, črkarije ...)
četrtek, 24. 7.
DELAVNICA (izdelovanje glinenih posodic po načrtu iz knjige)
petek, 25. 7.
ZAKLJUČNA ZABAVA (zabava z glasbo in plesom)

Želimo vam tudi veliko prijetnega počitniškega branja.

MLADI IGRALCI VRTCA MIŠKA

Bližajo se počitnice in naši najmlajši so nam želeli pokazati, kako pridni so bili v preteklem šolskem letu. Ob zaključku projektov knjižne vzgoje Palček braleček in Knjižni nahrbtnik, ki so ju otroci izpeljali pod vodstvom vzgojiteljic v sodelovanju s starši v preteklem šolskem letu, so pripravili zelo lepo prireditev. Polžki in Medvedki so se predstavili vsaki s svojim programom. Gledalci, ki nas kljub dopoldanskemu času ni bilo malo, smo imeli kaj videti. Med drugim se je vsaka skupina naučila svojo igrico. Mlajši so nam zaigrali igrico Mali zvonček je zbolel, starejši pa Pod medvedovo marelo. Oboji so bili enkratni. Pokazali so nam, da so bili v preteklem letu zelo delavni. Poleg ostalega programa in aktivnosti so pridno brali in se učili igrice. Za spomin so prejeli knjižne nagrade in lepe Palčke bralečke. Seveda moram ob tem pohvaliti tudi vzgojiteljice. Veliko truda je bilo vloženega, da smo lahko z njimi doživeli tako lepo dopoldne.

Nika Perpar

ELEKTROPROM d.o.o.

Loke 22, 1412 Kisovec, tel. 03/56 57 150, fax 03/56 71 488
Trgovina Makro, tel. 03/56 71 234, fax 03/56 71 140
Proizvodnja TIV, tel. 03/56 74 001, fax 03/56 74 099

Dejavnosti, ki jih opravljamo:

- elektroinstalacije
- projektiranje za področje strojnih in elektro instalacij
- centralne kurjave, vodovod, plinske instalacije
- kabelsko komunikacijski sistemi
- lokalna televizija ETV
- tiskana vezja
- grafitne ščetke
- trgovina
- bar »Sedmica«
- delovni stroji in nizke gradnje

www.elektroprom.si

PREGLOVE PLAKETE

Malo je bilo slovenskih znanstvenikov, ki bi s svojim delom lahko vplivali na bistvene premike v svetovni znanosti. To so bili na primer Janez Puhar, Jožef Stefan, Ivan Regen in Jurij Vega. Na področju kemije pa ima zagotovo posebno mesto naš edini Nobelov nagrajenec, doktor Friderik Pregl, čigar pomen je po mojem mnenju premalo poudarjen.

Friderik Pregl se je rodil 3. septembra 1869 v Ljubljani kot otrok izrazito narodno zavedne družine. Gimnazijo je obiskoval v Ljubljani, po očetovi smrti pa se je z materjo preselil v Gradec, kjer je živel do smrti.

Po doktoratu iz medicine se je preusmeril v raziskovalno in pedagoško delo, strokovno pa se je dodatno izpopolnjeval tudi pri velikih kemikih tistega časa, kot je bil na primer Emil Fischer.

Preglov ugled je ob njegovem raziskovalnem delu hitro naraščal in leta 1913 je postal predstojnik medicinsko-kemijskega inštituta v Gradcu. Že naslednje leto so mu podelili Liebigovo nagrado za njegovo dotedanje delo.

V tistem času so biokemiki začeli raziskovati vitamine in hormone. S takratnimi tehtnicami so lahko tehtali le do tisočinke grama natančno. Zato so morali pridobiti zadostno količino vsake snovi, kar je

včasih dolgo trajalo.

Da bi zmanjšal količino snovi, ki jo je bilo treba proizvesti za analizo, je Pregl izpopolnil takratne tehtnice za mikroanalizo organskih spojin. Novi instrumenti so tako lahko tehtali do milijoninke grama natančno. Tako so se zelo skrajšali zapleteni postopki tehtanja, kar je pospešilo razvoj znanosti. Že tako velik ugled se mu je s to iznajdbo še povečal. Neprestano so ga vabili na predavanja na najrazličnejše inštitute in univerze. Leta 1923 pa je za svoje delo, katerega rezultat je bila nova tehtnica, prejel Nobelovo nagrado, najvišje mednarodno priznanje za znanstveno in raziskovalno delo. Tako je postal doslej edini Nobelov nagrajenec slovenskega rodu.

O njegovem uspehu so bili obveščeni tudi na Slovenskem, in tako ga je novoustanovljena Univerza v Ljubljani povabila, naj pride za profesorja kemije. Pregl je to povabilo iz neznanih razlogov zavrnil, kljub temu pa je ostal v dobrih odnosih z ljubljanskimi kemiki. Leta 1925 je svojo natančno tehtnico poklonil ljubljanski univerzi, kjer jo hranijo še danes.

Friderik Pregl je umrl 13. septembra 1930 v Gradcu, kjer je tudi pokopan.

Kemija na žalost spada med predmete, ki so med mladimi zelo neprijateljni in za katere se trdi, da

"jih v življenju ne bomo potrebovali", kar je zelo zmotno prepričanje. Poleg tega pa pomen dela Friderika Pregla vedno bolj tone v pozabo. To sta bila samo dva od razlogov, da je bilo okoli leta 1980 organizirano državno tekmovanje iz znanja kemije, katerega glavni pobudnik je bil predsednik sekcije za kemijo pri ZOTKS (Zveza organizacij za tehniško kulturo Slovenije), profesor doktor Saša Aleksij Glažar.

Namen tekmovanja je, popularizirati kemijo med mladimi, iskati za kemijo nadarjene dijake in jih spodbujati k poglobljanju znanja iz tega predmeta. Tako dijaki kot osnovnošolci že vsa ta leta tekmujejo na državnih ravni za bronaste, srebrne in zlate Preglove plakete oz. priznanja.

Odkar se je spremenil gimnazijski program in poteka pouk kemije po zahtevnejšem programu, se tudi dijaki naše gimnazije udeležujejo državnih tekmovanj iz znanja kemije in vsa leta uspešno konkurirajo drugim tekmovalcem iz cele Slovenije. Tekmovanje ureja poseben, precej zapleten pravilnik.

Dijaki Srednje šole Josipa Jurčiča so ob mentorstvu gospe Jožice Lampret, dipl. inž. kemije, osvojili 15 Preglovih plaket: 4 zlate, 5 srebrnih in 6 bronastih.

Dosežki po posameznih letih oz. letnikih:

1994	Jože Pižem (4. letnik)	BRONASTA
1997	Matjaž Koželj (1. letnik)	SREBRNA
	Nejc Sever (1. letnik)	BRONASTA
1998	Boštjan Genorio (3. letnik)	ZLATA
	Matjaž Koželj (2. letnik)	ZLATA
1999	Maja Sever (4. letnik)	BRONASTA
	Matjaž Koželj (3. letnik)	BRONASTA
	Nejc Sever (3. letnik)	BRONASTA
2000	Matjaž Koželj (4. letnik)	SREBRNA
	Darja Maver (3. letnik)	SREBRNA
2001	Mitja Linec (1. letnik)	SREBRNA
2002	Maja Gliha (4. letnik)	BRONASTA
	Mitja Linec (2. letnik)	ZLATA
2003	Mitja Linec (3. letnik)	SREBRNA
	Ivo Grlica (1. letnik)	ZLATA

Vsi vrhunski dosežki dijakov naše gimnazije imajo tudi širši pomen, saj se je večina teh uspešno vključila v študij naravoslovnih znanosti, kjer že vrsto let obstaja občuten primanjkljaj študentov in diplomantov. Le naravoslovno in tehnično izobraženi strokovnjaki se bodo lahko spopadali s perečimi okoljevarstvenimi, energetskimi, zdravstvenimi in drugimi problemi, ki vedno bolj stopajo v ospredje tudi pri nas.

Mitja Linec

Mitja Linec, dijak 3. letnika gimnazije, ki je na državnem tekmovanju iz kemije v svoji kategoriji dosegel prvo mesto, in mentorica Jožica Lampret.

KONČNI IZLET SKUPINE "METULJEV" IZ VRTCA ČEBELICA ŠENTVID PRI STIČNI

Šolsko leto 2002/2003 je minilo, kot bi trenil. Večina otrok Metuljeve skupine bo jeseni odšla v prvi razred devetletke, nekaj pa v prvi razred osemletke. Kot se za konec pomembnega obdobja zgodnjega otroštva tudi spodobi, smo se odločili, da leto zaokrožimo s končnim izletom v Postojno. Z ogledom jame! Otroke smo spremljali starši, bratci in sestre, in tudi dedek in babica sta se pridružila vnučku.

Na izlet so naši otroci zelo težko čakali. Mislim, da nobeno jutro niso tako lahko in s takšnim veseljem vstali kot ravno v soboto, 14. junija. Vsi smo prišli točno ob pol osmih pred šolo - kot nam je naročila vzgojiteljica - tovarišico je treba ubogati! Tudi dobre volje nismo pozabili doma.

Kot bi mignil, smo bili v Postojni. Pot je bila krajša tudi zaradi presenečenja, ki ga je vzgojiteljica pripravila za otroke. Razdelila je vrečke z majico, kemičnim svinčnikom, obeskom za ključ in slastno liziko. Veselje na obrazih otrok je bilo najlepša zahvala vzgojiteljici, čeprav nihče ni pozabil reči hvala. Tudi starši smo bili deležni dobrot iz okoli krožeče škatle slastnega peciva.

Pred vhomom v jamo nas je objel prijeten hlad. Kmalu smo začeli oblačiti topla oblačila in se posedli na vlakec. Pričelo se je potovanje v čudoviti podzemni svet. Otroke so prevzeli kapniki, stebri, špageti ... starše pa častljivost let, ki jih imajo za sabo. Prav vsi pa smo brez besed obstali pred proteusi - človeškimi

ribicami ali zmajevimi mladički. Vodiča smo starši spraševali čisto praktične stvari - kaj se zgodi, če zmanjka elektrike, kdo so bili najbolj znani obiskovalci jame, koliko živalskih vrst je v jami. Otroci pa so bili bolj izvirni: "Kapljica mi je padla na glavo! Ali bo tudi na moji glavi zrasel kapnik?"

"To na stropu so špageti. Kako jih pa skuhamo?"

Ura in pol ogleda je minila kot petnajst minut - vsaj občutili smo tako! Dokler smo po jami hodili, je bilo prav prijetno. Med vožnjo z vlakom nazaj smo mamice v kratkih hlačah občutile 9 stopinj Celzija, kolikor jih je bilo v jami. Malo je le zeblo. Do odhoda v Šentvid smo starši izkoristili čas in se ob kavi pogovorili ter napisali razglednice

OB KONCU POUKA NA SREDNJI ŠOLI

Šolsko leto 2002/03 je nudilo mnogo delovnih izzivov. Naša osnovna naloga je bila izvajanje pouka, v katerega smo spretno vključevali obvezne dejavnosti v skladu s predlaganim programom za srednje šole.

Pouk in dejavnosti so medsebojno povezani z učno-vzgojnimi cilji. Za izpeljavo vseh teh nalog je bila potrebna velika mera odgovornosti posameznikov in skupin. Nastajali so veliki projekti, kot npr. maturantske strokovne ekskurzije, in "male" dejavnosti, kot npr. pohod, saj gre tudi tu za spoznavanje okolja, ljudi ter zlasti za druženje dijakov in učiteljev na pristen način. Vsako dejavnost je bilo treba predhodno zasnovati, organizirati in izpeljati. Le tako smo prišli do uspeha in zadovoljstva vseh. Prav prijetno so bile pozitivne povratne informacije in ocene udeležencev - dijakov ali učiteljev.

Dejavnosti so potekale v šoli, v šolskem okolju, po Sloveniji in tudi v tujini. Ponovno se je potrdilo spoznanje, da se vsak trud poplača, kajti pohvale glede lepega odnosa do dela in ljudi naših dijakov so kar deževale na šolo, in to nas navdaja s ponosom.

Področja dejavnosti so kot mavrični spekter: glasbene, likovne, gledališke, knjižnične, bralne, slavične, tujejezične, družboslovne, naravoslovne, ekonomske, svetovalne, zdravstvene, športne in medpredmetne.

Sodelovali smo z najrazličnejšimi institucijami: knjižnico v Ivančni Gorici, NUK, semeniško knjižnico, Skladom za ljubiteljske kulturne dejavnosti Iv. G., LB Iv.G., firmama Livar in Akrapovič, Mesarijo Klemenčič, RK Grosuplje, Velano, Steklarno Rogaška S., Celjskim sejmom, Samostanom Stična, Meblom Nova G., Zemonom, Vinsko kletjo Vipava, Društvom Center za pomoč mladim ter turističnim agencijama Palma in Unitours.

Strokovno smo se dograjevali v Benetkah, Hirschaidu, Španiji, Franciji, Hrvaški in Črni gori, pa tudi po Sloveniji: na Štajerskem, v Posotelju in Beli krajini.

Odlično smo izpeljali šolo v naravi v domovih Burja in Breženka (ob morju) in domu Gorenje (pod Roglo).

Zelo pestre so bile športne dejavnosti. Organizirali smo pohode, plavanje v Čatežu, športne igre, smučarski tečaj v Gerlitznu, v februarju pa se je na šoli odvijalo rokmetno prvenstvo - državni polfinale, za kar smo prejeli uradno priznanje za uspešno organizacijo.

Pot nas je peljala na ogled filmov (Gospodar prstanov, Ujemi me, če me moreš in Pianist), koncertov, orgel v cerkvi v Iv. G. in simfonične matineeje v Cankarjevem domu.

Izpeljali smo tečaje za prvo pomoč ter tudi izpite za gimnazijske in ekonomske druge letnike. Naša svetovalna delavka je z dijaki izvedla pestro paleto dejavnosti: Učimo se učiti, Izbira predmetov za maturo, Priprave na maturo, Študijsko svetovanje, Poklicna orientacija, poleg tega pa opravila še ogromno individualnega dela z dijaki, profesorji in starši.

Na šoli in doma se je odvijalo projektno delo na področju ekonomije in poslovnega komuniciranja ter nekaj akcij na področju ustvarjalnosti dijakov (Utrinki mavrice), za kar smo tudi poželi uradne pohvale.

Organizirali smo tematske delavnice z zanimivimi temami: Zasvojenost, Spolnost, Zdrav življenjski slog za tretje letnike.

Izvedli smo državljansko vzgojo za zaključne letnike v obliki predavanj in delavnic. Knjižnične informacije so dijaki pridobivali v šoli, v knjižnicah v Iv. G. in v Ljubljani. Na šolo smo povabili predavatelja, ki je dijake prvih letnikov seznanil z varstvom v železniškem prometu.

Uživali smo ob kulturnih prireditvah na šoli, v KD Iv.G. in seveda v Ljubljani na Gospodarskem razstavišču na lepo izpeljanem maturantskem večeru - gala prireditvi naših maturantov.

Prepevali smo skupaj in v skupinah, hodili v opero in gledališča, uživali ob kvalitetnih filmih in na razstavah naših vrlih likovnikov.

Šola je lahko ponosna tudi na zelo uspel informativni dan, na bogato predstavitev šole pred 8. marcem, na svečane zaključne prireditve ter podelitve spričeval in pohval ter seveda Jurčičevih priznanj in nagrad. Letos imamo na šoli kar 69 odličnikov in 18 Jurčičevih nagrajencev, kar predstavlja 11,8% celotne populacije mladih. Menim, da je to naravnost osupljiv podatek za nas vse.

Poleg vsega omenjenega smo opravljali svoje osnovno delo - pouk, ki je bil kar nekajkrat moten zaradi daljših bolezni, pa smo z velikim trudom posameznikov in celote prebrodili tudi te težave. Vročje junijske dni so potekali na šoli zaključni izpiti, izpiti poklicne in splošne mature, konec meseca pa še popravni izpiti.

Prepričana sem, da nobena dejavnost ni bila sama sebi namen, ampak je vsaka prispevala k širjenju obzorij, povezovanju teorije s prakso ter prijetnemu druženju mladih z manj mladimi. Velikokrat sem bila prijetno presenečena nad domiselnostjo svojih kolegov in pripravljenostjo, pristopiti k nalogi, čeprav je včasih prišlo tudi do nujnih zamenjav spremljevalcev ter nas je preganjal čas.

Tudi z zunanjimi sodelavci smo korektno načrtovali delo, vsekakor pa je skupno delo usmerjala naša ravnateljica, ki je imela veliko posluha za vpeljevanje novosti na tem področju.

Toliko prijetnih in dragocenih dogodkov je šlo mimo nas in iz vseh teh spoznanj bomo črpali moč za prihodnje obdobje, za nove delovne izzive. Vsem želim prijetne počitnice in sproščen dopust, naj nas povsod spremlja tudi prepričanje o veličini, dobronamernosti in notranjem bogastvu Srednje šole Josipa Jurčiča, katere del smo mnogi daleč naokoli.

Saša Glavič,
prof. franc. in nem. jezika

Srednja šola
Josipa Jurčiča Ivančna Gorica

tistim, ki niso mogli z nami na izlet.

Otroci so polni vtisov z izleta hodili naokoli še cel vikend in se hvalili vsakemu, ki je le imel malo časa, o izletu in kapnikih, sladoledu in ...

Veliko bo spominov na čas, ki so ga otroci prebili v vrtcu. Od težavnega začetka z jokom, iger v peskovniku, voženj s kolesom, pohodov v okolico Šentvida, plavalnega tečaja in vse do izleta v Postojno, ki je bil eden najlepših dogod-

kov pred vstopom v šolo.

Marinka - hvala za dobro organiziran in voden izlet. Hvala tudi za vse delo, trud in potrpežljivost, ki ste jo vložili v vzgojo in delo z našimi otroki. Zahvaljujem se tudi Simonu, ki je prevzel "finančni del" izleta in nam olajšal vstop v jamo.

Pa lepe in brezskrbne počitnice vam želim.

Mami malega šolarja

KRATKE KULTURNE

ŽUPNIJSKI DAN V IVANČNI GORICI

V začetku junija je na dvorišču cerkve sv. Jožefa potekalo že drugo župnijsko srečanje. Tudi tokrat je v polnosti zaživelo in uspelo. Farani so prišli v velikem številu, se med sabo družili, povsedevali. Očitno je koncept, ki so ga domislili že prvo leto, dobro zastavljen. Tako ta dan oblikujejo prav vsi in vsi sodelujejo. Mladi pokažejo svojo kreativnost; letos so birmanci odigrali svoje poučne skeče, veroukarji mladinci so tekmovali v kvizu Iz Oznanil, najmlajši so se lahko zabavali v napihljivem gradu, tekmovali v nogometu itd. Odrasli so se letos zabavali z igranjem tombole. Vse skupaj je pospremljeno z živo glasbo in piknikom. Velika večina ostane od zgodnjega popoldneva do prižiganja kresa. Ta zasveti na hribu zvečer in je kot ogenj povezovanja med ljudmi. Pa čeprav so ti ljudje Ivančani.

JUHICA

Avgusta bo v letnem gledališču na Muljavi komedija JUHICA v izvedbi kulturnega društva Moj teater iz Ljubljane. Predstava bo v soboto, 23. avgusta, ob 21. uri.

SREČANJE LITERATOV

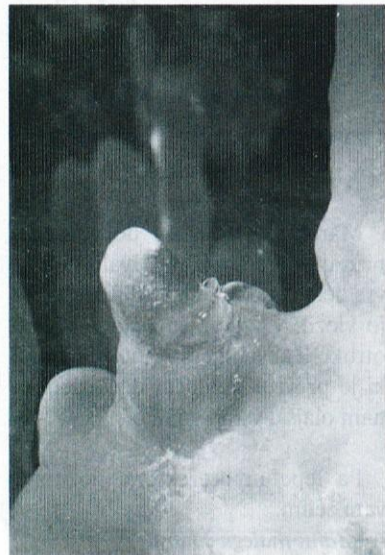
Za september pa že napovedujemo četrto območno srečanje literatov seniorjev treh občin, ki bo v sredo, 17. septembra, ob 18. uri v Galeriji Kresnička na Jurčičevi domačiji na Muljavi.

FOTOGRAFSKA RAZSTAVA V SLOVENSKEM VERSKEM MUZEJU

niso le tehnično dovršene, ampak tudi umetniško povedne, saj posredujejo umetnikovo doživetje posnetega prostora, osebe ali detajla. Obiskovalec na teh posnetkih lahko vidi in doživi vso lepoto samostanskega kompleksa, ki mu v vsakdanjosti znanega okolja ostaja skrita.

Narava - štirje letni časi je drugi sklop razstavljenih fotografij. Člani društva Grča so ljubitelji neokrnjene narave in njeni zaščitniki. Posnetki so presenetljivo lepi, kot je lepa narava, ki jo prikazujejo, pa naj gre za rastline ali živali. Nekateri od njih so prava pesniška doživetja narave, ki se spreminja v zaporedju letnih časov.

Fotografsko društvo Grča iz Kočevja je ob petletnici svojega obstoja poleg zbornika najuspešnejših fotografij, ki je tik pred izidom, pripravilo tudi razstavo. Ta obsega dvojce tematskih sklopov.

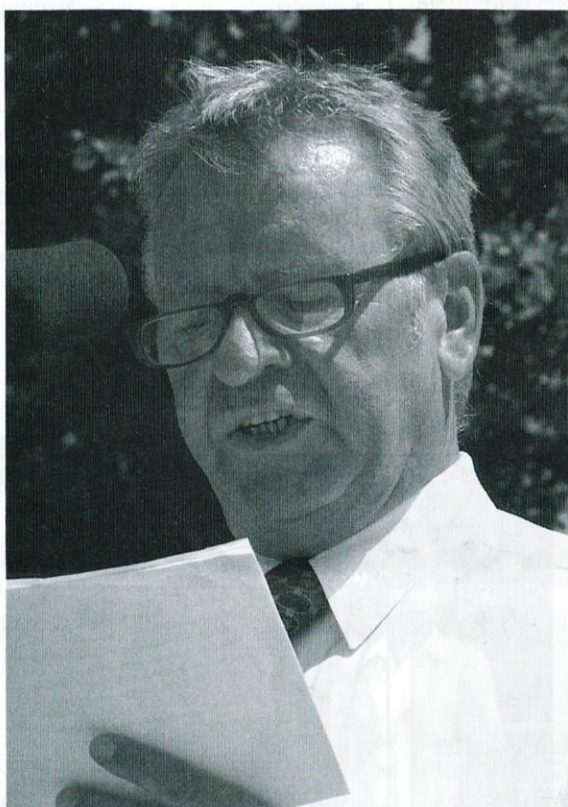
Stična predstavlja fotografije, ki so nastale na enodnevni fotografski delavnici. Ta je bila v stiskem samostanu, saj je pater Branko Petauer član društva. Razstavljene fotografije predstavljajo zunanjo in notranjo podobo samostana in njenih prebivalcev. Mnoge od njih

Svoje ime so privzeli od sponzorja Gozdnega gospodarstva Grča iz Kočevja. Njihovi člani prihajajo iz vse Slovenije in posegajo po mnogih nagradah tako v državnem kot mednarodnem merilu. Med nagrajenci je tudi naš sokrajan, pater Branko Petauer. Zanimivost razstave je tudi, da razstavljene fotografije niso podnaslovljene, pa tudi njihovi avtorji ostajajo neznani. Tako lahko obiskovalec neobremenjeno doživlja razstavljene posnetke. Razstavo, ki je v pritličnih prostorih Verskega muzeja, je mogoče videti vsak dan tja do jeseni. Obiščite jo, ne bo vam žal.

M.A. Ficko

TABOR SLOVENSKIH PEVSKIH ZBOROV

ve, da bosta sobotni in nedeljski dan spet pokazala, da je veliko pevcev, ki radi pojejo, in to prav tu, v Šentvidu, kjer pesem živi, da napolni dušo. Nato so zapeli domačini PD Šentvid pri Stični, ki jih vodi Jernej Kralj.

Zbrane je nagovoril tudi Igor Teršar, direktor Javnega sklada za kulturne dejavnosti, ki že ves čas sodeluje pri organizaciji tabora.

Najprej so od zamejcev nastopile pevke zbora France Prešeren iz Šibenika, ki so bile tukaj prvič. Že tridesetih je na taboru sodeloval Mešani pevski

Letošnji tabor zborov je bil že 34. po vrsti. V Šentvidu so bili zbrani pevci in pevke iz vseh delov Slovenije - lahko bi rekli, da je bil sončni nedeljski Šentvid Slovenija v malem, kajti prišli so tako zamejci iz Italije, Madžarske, Avstrije in Hrvaške kot pevci iz vse Slovenije.

Zamejci so imeli svoj večer v soboto, ko je potekal koncert slovenskih zamejskih zborov. Vse zbrane je najprej nagovoril predsednik upravnega odbora tabora Jernej Lampret. Povedal je, da

zbor Avgust Pavel iz Gornjega Senika na Madžarskem.

Iz hrvaškega Splita nas je spet razveselil Mešani pevski zbor Triglav, iz Avstrije pa Moški pevski zbor Franc Leder Lesičjak, Šteben, in Mešani pevski zbor Podjuna iz Pliberka; Korošci so bili v narodnih nošah. Iz Zagreba so prišli pevci Mešanega pevskega zbora Slovenski dom, z Reke pa Mešani pevski zbor Bazovica. Zamejci iz Italije so nam zapeli v Združenem mešanem pevskega zboru Skala Gropada in Slovan Padriče.

Zamejski večer so zaključili domačini, in sicer mladi pevci vokalne skupine Šentviški slavčki.

Vsi zbrani so se nato odpravili ven, da so si ob zvokih stiške godbe ogledali tradicionalni ognjemet.

V nedeljo pa je potekal veliki finale. Zbralo se je okoli 240 zborov, kar po nekaterih podatkih pomeni 3000 ljudi. Nedelja je bila sončna in zelo vroča. Zbori so se do igrišča OŠ Ferda Vesela sprehodili v povorki, na čelu katere so se kot prvi predstavili člani konjenikov iz Radohove vasi.

Ko so se vsi zbrali, so bile tribune videti kot mavrica raznobarnih majic, ki poje. Prireditelj je potekala v koroškem duhu pod geslom Mi smo mi, smo pr' Drav' doma, saj je bil letošnji tabor namenjen petju koroških pesmi. Povezovalka Anica Volkar je vse zbrane povabila k petju himne, ki so jo zbori ob spremljavi pihalnega orkestra železarjev Ravne na Koroškem zelo lepo zapeli.

Pevce in pevke je nato nagovoril predsednik upravnega odbora in župan občine Jernej Lampret, ki je poudaril, da tabor poteka tako dolgo zato, ker si tako želijo pevci in pevke, ki vztrajno prihajajo v naše kraje. Nekateri so prišli že tridesetih in za ta jubilej so jim podelili priznanja. Nagrajeni so bili: MoPZ Šmarje - Sap, MoPZ Posavje Ljubljana, MoPZ Papirničar Radeče, MoPZ Svoboda Trbovlje in zamejski MePZ Avgust Pavel Gornji Senik iz Madžarske. Priznanje pa je dobil tudi zborovodja Stane Peček.

Spregovoril je tudi slavnostni govornik dr. Janko Zerzer, predsednik kulturne zveze v Celovcu. Tabor je bil posvečen koroškim pesmim, o katerih je dr. Zerzer dejal: "Koroška ljudska pesem, ki lahko tako močno nagovori naša čustva, naj živi in še naprej razveseljuje tiste, ki jo z navdušenjem pojejo, in tiste, ki jo s srcem poslušajo."

Nato pa so sledili pesem, ples folklornih skupin in sočen koroški naglas povezovalcev.

S.S.

KAJ SO POVEDALI PEVCI?

Spraševali smo jih kako so zadovoljni s prireditvijo in kam gredo po koncu tabora.

August Kikl, PD Svoboda Pobrežje, Maribor

"Zelo mi je všeč. Ponudba je zelo dobra, popolnoma nič ne manjka. Ko pa je konec, se odpravimo na kosilo, nek kmečki turizem nedaleč od tu."

Silvo Gregorčič, MoPZ Emil Adamič, Mokronog

"Tukaj sem že 30-ih in če mi ne bi bilo všeč ne bi hodil. Ko se tabor zaključi gremo proti domu. V navadi je, da se ustavimo še na Mirni na kosilu. Ponudba je dobra, saj lahko dobiš praktično vse."

Barbara Gašper, Folklorina

skupina Ravne na Koroškem

"Na ponudbo nimam pripomb, ampak ne ostanemo tu. Nikoli ne vemo, kam pa kako. Mi je pa zelo všeč, le to močno sonce bi bilo potrebno zastreti."

Daniela Žvarc, ŽePZ KUD Vito-marci, Vitomarci

"Zelo lepo je poskrbljeno za ponudbo, nosijo vodo, pa tudi kaj drugega se da dobiti. Ponavadi gremo domov, včasih pa tudi na kosilo v okolici. Kakor se zmenimo. Le streho za senco, bi morali zgraditi."

Jože Medič, Novo Mesto

"Ko je konec, gremo na malico tu v Šentvidu, potem pa domov. Ponudba je kar v redu, lahko pa bi bilo še kaj organizirano po koncu,

mogoče kakšen golaž ali kaj podobnega."

Janez Kržmanc, MoPZ LPP Ljubljana

Všeč nam je tukaj, ponudba je dobra; mogoče po koncu še veselica, čeprav je že to nekakšna veselica. Ponavadi gremo na pozno kosilo na Škofljico, kajti v tukajšnjih gostilnah enostavno ni prostora."

Marica Skorenšek, MePZ KD Mozirje

"Prijetno je tu. Zelo mi je všeč, ko nosijo vodo, saj je res zelo vroče stati na soncu. Drugače pa ne poznam okolice, tako da niti ne vem, kam bi lahko šli, pa gremo kar domov. Zdi pa se mi, da je dovolj to, menim, da ni potrebno še kaj dodatnega organizirati po koncu."

KONCERTA MLADINSKEGA PEVSKEGA ZBORA STIČNA V STIČNI IN KRANJSKI GORI

Pevci mladinskega pevskega zbora Stična pod vodstvom kaplana, skladatelja in dirigenta Maksimilijana Fileja smo v soboto, 31. maja, v Opatovi kapeli v stiškem samostanu ob zaključku pevskega leta pripravili koncert. V soboto, 14. junija 2003, pa smo gostovali v Kranjski Gori, koncert pa je bil v cerkvi Device Marije vnebovzete.

Prvi del koncerta v Stični je vključeval klasični program in moderno sakralno glasbo, drugi pa črnske duhovne pesmi. Solistke so bile: Maja Baranašič, Maja Nograšek, Branka Janežič, Urša Ceglar, Ajda Erjavec in Maja Okorn. Večino spremljav je napisal Maksimilijan File, solistke so bile: na prečni flavti Anja Bučar, na klarinetu Damijana Bijek, za klavirjem pa Špela Može. Program je povezovala Tadeja Janežič.

V goste smo povabili tenorista Miloša Genoria. Ob klavirski spremljavi Monike Genorio nam je zapel tri pesmi. S svojim nastopom nam je glasbeni večer polepšal in mu dal pridih visoke glasbene umetnosti.

Kot vsak zbor se zavedamo, da moramo poskrbeti tudi za podmladek, če želimo obstati. V Stični imamo uspešen otroški pevski zbor, ki ga vodi Marta Okorn. Povabili smo tudi njih, da nam zapojejo kakšno lepo melodijo. V njih vidimo tudi dobre partnerje, s katerimi sodelujemo pri nastopih, zlasti ob praznikih se uspešno dopolnjujemo. Pod vodstvom Monike Rokavec, ob klavirski spremljavi Janje Omejec in spremljavi kitare, na katero je igral Klemen Janežič, so zapeli več pesmi.

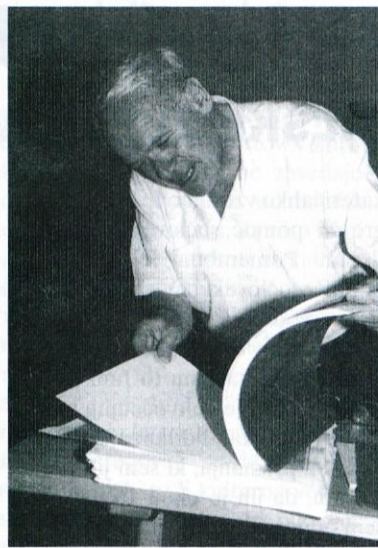
Po koncertu v Stični smo čez dva tedna gostovali v Kranjski Gori, kjer smo imeli piknik in nato koncert v

cerkvi. Vsebinska programa, ki ga je povezovala Maja Okorn, je ostala enaka kot v Stični, vendar brez gostov.

Naš zbor, sestavlja ga 39 pevk in pevcev, je v začetku maja praznoval drugo obletnico obstoja. V teh kratkih letih se je marsikaj zgodilo. Med večje podvige štejemo enotensko gostovanje v Londonu, peli smo tudi v Ljubljani pred Magistratom, ob otvoritvi novega vrtnega centra v Ivančni Gorici ... Tudi načrtov imamo veliko. V začetku julija bomo gostovali v pobrateni občini Hirschaid na Bavarskem, prihodnje leto pa bomo v Rimu, na Trgu svetega Petra, 31. marca zapeli tudi svetemu očetu, papežu Janezu Pavlu II. Kakor do sedaj pa bomo največ peli v domači cerkvi pri deseti maši, vsako zadnjo nedeljo v mesecu.

Špela Može

ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE in 150 PEVCEV V STIŠKI BAZILIKI

August Ipavec pri vajah

V soboto, 21. junija, so bila vrata stiške bazilike zaprta. V njej so namreč snemali zgoščenko Missa popularum (Maša narodov), skladbo našega dobrega znanca, skladatelja Avgusta Ipavca. Snemanje je bilo ob enem tudi skupna vaja orkestra in pevcev, ki delo pripravljajo za Mednarodno glasbeno pot, serijo koncertov zgoraj omenjene skladbe v septembru 2003.

Orkestralni del izvaja orkester Slovenske filharmonije, pevskega pa moški zbor iz Olomouca na Moravskem (Češka republika), združeni zamejski ženski zbori iz Italije (Trst, Gorica, Čedad in Videm) in otroški zbor iz Graza (Avstrija). Izvedbo je dirigiral skladatelj sam.

Delo je posvečeno znamenitemu dunajskemu nadškofu, kardinalu Franzu Königu, ki je v svoji kulturni širini cenil in spoštoval vse narode ter podpiral Evropo kot prostor strpnosti, odpuščanja

, medsebojnega plemenitenja in kulturnega sodelovanja.

Ipavčevo delo je maša, v kateri se v mašnih spevih prepletajo ljudski nabožni napevi štirih narodov (Čehov, Slovencev, Italijanov in Nemcev oz. Avstrijcev). Besedilo maše upošteva tudi štiri liturgične jezike: starocerkvenoslovanščino, jezik slovanskih apostolov svetih bratov Cirila in Metoda, latinščino, ki je bila do II. vatikanskega koncila liturgični jezik Zahodne Cerkve, italijanščino in nemščino kot primer živih jezikov, ki se danes uporabljajo v liturgiji.

Srednjeevropski kulturni prostor, Slovenija pa še posebej, je stičišče romanskega, germanskega in slovanskega sveta in njihovih kultur. Predvidena glasbena pot se bo začela v Slovenski Benečiji, v Čedadu. Drugi koncert bo na Sveti gori pri Gorici, ki je božjepotno svetišče matične in zamejske Primorske. Na Dunaju izvedba ne bo le koncertna, ampak bo v stolnici svetega Štefana tudi slovesno bogoslužje, ki ga bo vodil dunajski nadškof. V cerkvi sv. Mihaela, v katero zahajajo predvsem kulturniki in umetniki, bo podobna izvedba. Glasbena pot se bo zaključila v Olomoucu na Moravskem.

Gospod Ipavec je v razgovoru večkrat omenil, kako zelo je hvaležen stiškemu samostanu, da je sprejel takšno množico ljudi, jih prenočil in nahranil ter dal na razpolago cerkev za snemanje. In to brez dolgotrajnih dopisovanj in omejitev, pa tudi v skrajno neugodnih razmerah, saj so restavratska dela v križnem hodniku v polnem razmahu. Stalni nemir gotovo ne vpliva ugodno na samostansko duhovno klimo.

V najinem pogovoru ni pozabil omeniti, kako zelo je bil počaščen, da je ta glasbeni dogodek zaznala tudi občina, saj jih je prišel pozdravit celo župan J. Lampret. Da bo dogodek omenjen v Klasju, ga je navdajalo z veseljem, in čustven kot vedno, mi je v slovo večkrat ponovil: "Zelo sem vesel, prav res zelo vesel te vaše pozornosti."

Od srca mu želimo, da bi jesenska glasbena pot kar najbolje uspela. Da bodo spevi, ki privo iz dobrotnega srca, zblizali ljudi. Saj kdor (rad) poje, zlo ne misli (in ne dela).

M. A. Ficko

KONCERT LJUDSKE IN UMETNE PESMI V AMBRUSU

Moški in mešani pevski zbor iz Ambrusa pod taktirko zborovodje Cirila Hočevarja ml. je zadnjo soboto v maju povabil v goste žametne glasove Šentjurskega oktetja pod vodstvom zborovodje Ivana Jakoba. Povezovalka koncerta Jožica Papež je naznanila, da današnji večer Ambrusu prinaša posebno kulturno razgibanost, saj nam nastopajoči pevci prinašajo pesmi, ki razveseljujejo naša srca in dušo.

Ambruški mešani pevski zbor, ki je praznoval prvo obletnico delovanja v današnji sestavi, je zapel: Bratci veseli vsi, Da sem jaz ptičica in Škrjanček poje. Moški zbor pa je nastopil s tremi lepimi narodnimi pesmimi: Oblaček mili, Tam v štajerski deželi in Žabja svatba.

Uglašen Šentjurski oktet je zbrano odpel štiri narodne pesmi: Urška, al že spiš, Mojce, Ko lani sem tod mimo šel in Vasovalec. Povedati je treba, da je Šentjurski oktet že znan tudi zunaj meja domovine, saj je že gostoval med našimi rojaki na tujem.

Zatem pa so vsi trije zbori zapeli še nekaj narodnih, od katerih je veličastno zabobnela Aljaževa skladba Oj, Triglav, moj dom.

Seveda ne smemo prezreti zagnanosti in velike požrtvovalnosti mladega zborovodje Cirila Hočevarja ml., ki je v tako kratkem času iz nič ustvaril kar dva pevska zbora v Ambrusu, kar pa je lahko v ponos in zahvalo tudi vsem tistim, ki jim pomeni izgovorjena beseda v pesmi veliko vrednoto, ki daje svetel pečat

tako kulturnemu življenju v našem kraju kakor tudi širši promociji občine Ivančna Gorica.

Tako lahko zatrdimo, da je bil koncert treh pevskega zborov lepa kulturna prireditev, zato si želimo še več takih nastopov v našem kraju, pa seveda tudi na območju celotne ivanške občine. Z njimi bi bilo mogoče pritegniti tudi tiste, katerim je taka zvrst kulture danes, žal, tuja. Pa vseeno: naj ubrani glasovi slovenske pesmi domačih pevcev sežejo tudi do njih. Kdor podoživlja tako glasbo, kdor sam rad zapoje in mu je taka zvrst kulture vrednota, tak človek zlo ne misli.

Milan M.

Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti
Območna izpostava Ivančna Gorica

Cesta II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica, Slovenija
T: + 386 1 78 69 070, F: + 386 1 78 69 075
e-pošta: oi.ivancna.gorica@jskd.si

Spoštovani literati in literatke!
Vabimo vas na

ČETRTO OBMOČNO SREČANJE LITERATOV SENIORJEV OBČIN DOBREPOLJE, GROSUPLJE IN IVANČNA GORICA,

ki bo potekalo v sredo, 17. septembra 2003, ob 18. uri
v Galeriji Kresnička na Jurčičevi domačiji na Muljavi.

Na razpis se lahko prijavite avtorji, ki boste na srečanju predstavili svoja kratka prozna dela (odlomek), poezijo (do pet pesmi) ali krajše dramsko besedilo. Že lani smo uvedli tudi žanr literarnega eseja, vendar se nihče od prijavljenih ni opogumil; morda bo letos več sreče.

Med avtorje sodite vsi upokojenci in starejši pisci - začetniki, ki se boste na območnem literarnem srečanju predstavili s še neobjavljenimi literarnimi deli. Dobrodošli ste vsi!

Kot goste bomo na prijeten literarni večer povabili tudi mlajše literarne ustvarjalce, med katerimi se bo s pesniškim prvenecem Utrip srca predstavila mlada avtorica Andrejka Miše iz Ambrusa.

Sodelujoči avtorji seniorji se boste lahko udeležili tudi medobmočnega srečanja seniorskih piscev, ki bo potekalo 13. novembra v Cerknici.

Prijavite se lahko po telefonu na številko: 7869 - 070 ali pisno na naš naslov (JSKD OI Ivančna Gorica, Cesta II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica) do 5. septembra 2003 - najbolje pa bo, če pokličete kar takoj!

Lepo pozdravljeni in veliko ustvarjalnega navdih!

Pripravila: Barbara Rigler

Vodja JSKD OI Ivančna Gorica
Tatjana Lampret

ZAKULISNI DESETI BRAT

Muljasko letno gledališče vsako leto pripravi predstavo. Letos je bil to med gledalci najbolj priljubljen Deseti brat. Verjetno ni človeka, ki ne bi vsaj približno vedel, o čem govori roman. Pa naj na kratko obnovim. Na grad Slemenice pride mladi učenik Lovro Kvas in se kmalu zaljubi v grajsko hčer Manico. Ta pa je obljubljena Marjanu, sinu Piškava s sosednjega gradu. Deseti brat jima pomaga, saj ve za skrivnost, ki jo Piškav želi prikriti. Izkaže se, da je deseti brat ali Martinek Spak Piškavov sin, Piškav pa je v resnici Peter Kaves in je Lovrov stric. Konec zgodbe je srečen, saj ko se po dolgih letih Lovro Kvas vrne, pove, da je sedaj lastnik gradu, ki mu ga je dal Piškav, in tako se lahko poroči s svojo edino ljubeznijo Manico.

To pa niso edini junaki. Gledalci se vedno najbolj smejejo Krjavljem trditvam, da je presekali hudiča, pa Dolefovimi padcem zaradi pijanosti ... Igrajo pa še mnogi drugi - majhne, a prav tako zelo pomembne vloge. Breme režije je nase prevzela Danica Kastelic.

V petek, 27. junija, je bila premiera. Kazalo je na dež, a se je vseeno zbralo okoli 200 ljudi. Igralci so, eni bolj, drugi manj živčno postopali in čakali na začetek. Frizerka Damjana in masker Jože sta vsem igralcem priskrbela lasulje in jih našminkala, da so izgledali starejši. Maskiranja so se lotili tudi igralci,

pa tudi režiserka je v roke vzela ličila in poskrbela, da so vsi izgledali tako, kot morajo.

Kostumi so oblečeni, maska v redu, ozvočenje deluje, luči se prižgajo ... in začelo se je. "Le da bo vreme zdržalo," so si želeli igralci. Marko Zajc, ki igra Lovra Kvasa, živčno gleda in reče: "Tremo imam." Vsi ga bodrijo, da po vseh vajah, ki so jih imeli, vlogo zna in jo bo brez problema perfektno odigral. Vsi so bili pomalem živčni, tudi bela koblica. Živčnosti in treme verjetno ni poznala le Krjavljeva koza, ki je meketajoč čakala na svoj prizor. V zakulisju resen Krjavelj, ki ga igra Jernej Lampret, opozori, naj bomo že tiho, saj se vse sliši; in potem smo le bili malo tišji.

"Daj, pomagaj zavezati obleko," reče igralca, ki se mora preobleči za naslednji prizor. Malo se ji popravi še pričeska in že je v gostini. Pa ne v "ta pravi", ampak v igralski, ki pa izgleda kot prava. Vse kulise, ki jih je poslikal Dore Južina, izgledajo kot prave.

Medtem pa začne deževati. Igralci se spogledujejo: bomo prekinili ali ne? Gledalci pa, kljub dežju, kar sedijo. Nekateri odprejo dežnike, drugi si ognjeno odejo, tretji pa "uživajo v dežnih kapljicah" (kasneje je nehalo deževati). Če gledalci sedijo in gledajo, morajo pa še igralci igrati naprej. In so tudi igrali. Do konca.

S.S.

PREDSTAVLJAMO DOBITNIKE OBČINSKIH PRIZNANJ

ALOJZIJ LJUBIČ,

PREDSEDNIK GASILSKE ZVEZE IVANČNA GORICA

Alojzij Ljubič je letos prejel Občinsko nagrado Josipa Jurčiča. Je predsednik Gasilske zveze Ivančna Gorica in je gasilec že 53 let. Veliko je pripomogel k razvoju gasilstva v naši občini. Z njegovo pomočjo se je zgradilo oz. obnovilo 20 gasilskih domov ter nakupilo nova vozila in cisterne, ki morajo biti vedno v brezhibnem stanju pripravljenosti. Več o njem v nadaljevanju.

Kakšni so bili vaši občutki, ko ste prejeli Jurčičevo nagrado Občine Ivančna Gorica?

Imel sem izjemno prijetne občutke, kajti to je nagrada, priznanje za moje petdesetletno delo, in to ne samo v gasilski organizaciji, ampak tudi nasploh, saj sem deloval v občinskih in republiških organih, dal del svojega življenja za napredek kraja Stična, pa tudi širše okolice, v nekaterih primerih tudi za napredek Slovenije. V teh letih človek dela obračune za nazaj. Ta nagrada je nekako zahvala za nazaj, zahvala za vse, kar sem naredil, in to mi pomeni zelo veliko. Vztrajati mislim še pet let, potem pa bom videl, kako bo. Če mi bodo telesne moči še dale, bom delal še naprej.

Kaj vam pomeni gasilstvo, da vztrajate že 53 let?

Gasilstvo je taka organizacija, v

kateri lahko vztrajajo le ljudje, ki jim gre za pomoč sočloveku in ne za denar. Pomembna je humanost, pomoč sočloveku. Več kot 30 let sem v vodstvu: prej sem bil 25 let predsednik v Grosupljem, v Ivančni Gorici pa opravljam to funkcijo od leta 1995. Svoje delo ocenjujem zelo pozitivno, kar dokazujejo tudi različna priznanja, ki sem jih prejel. Mislim, da jih je okoli 160. Najbolj sem ponosen na tri velika priznanja: poštne goloba, ki sem ga prejel ob upokojitvi, pa kipec gasilca za delo kot član predsedstva slovenske in jugoslovanske gasilske organizacije. In ta zadnji - Jurčič, za zasluge za moje delo. Menim, da Jurčič pooseblja slovenstvo, in vesel sem, da sem prejel ta simbol slovenstva.

Vam je kakšen dogodek ostal še posebej v spominu in ste nanj prav posebej ponosni?

Bil sem tudi predsednik krajevnne skupnosti Stična. Nekako najbolj pomembno je to, da se osnovna šola ni oddaljila od Stične bolj, kot je sedaj. Šola je bila vedno v Stični, tako da sem ukrepal, da sedaj stoji tam, kjer stoji. Pa ponosen sem tudi na to, da sem pomagal pri izgradnji telefonije in asfaltiranja cest. Ko sem deloval v krajevni skupnosti, se je spremenila oz. uredila komunalna infrastruktura.

Kar se pa zadeva gasilstvo, so mi v spominu ostali dogodki, kot je npr. požar v vasi Višnje pred 28 leti, ko je gorela skoraj cela vas, pa tudi drugi, kot vojna na Medvedjeku. Vsi ti dogodki ter mnogi drugi so mi spremenili življenje. Tudi sedaj sem še aktiven, ko je treba iti v akcijo, in to bom, dokler mi bodo dovoljevale moči.

Gasilci sodelujete pri organizaciji raznih prireditev. Kakšno vlogo imate pri tem?

Res je, veliko prireditev organiziramo: gasilske veselice, pa tekmovanja in druge svečane prireditve ob obletnicah, pa ob prevzemu

opreme in priznanj. Prirejamo tudi mednarodna tekmovanja, ki so obojestranska. Včasih gremo mi tja, drugi pa pridejo oni sem. Prihajajo iz Nemčije, pa Avstrije. Na teh tekmovanjih sodelujejo tudi mnogi mladi, ki se navdušujejo predvsem nad gasilskimi avtomobili. Zdi se mi pomembno, da na tekmovanjih dobijo vsi neko priznanje, neke značke, saj je, predvsem mladim, veliko do tega, da dosežejo čim boljšo uvrstitev ali da zmagajo. Treba jim je dati priznanje za njihov trud, da vsi zadovoljni odidejo domov.

Kako kot predsednik gasilske zveze ocenjujete delo prostovoljnih društev?

Zelo visoko ga ocenjujem, zelo visoko ga cenim. Gasilci so zelo aktivni in predani, to se vidi na vsakodnevnih akcijah, tekmovanjih ali proslavah. Tisti, ki se resnično predajo delu, nikoli ne prenehajo sodelovati. Treba je opraviti razne tečaje, saj sicer ne morejo biti gasilci. Za gasilske čine morajo delati šole; naši recimo delajo izpite na Igu. Nekateri so dosegli že zelo veliko.

Kakšni pa so načrti za prihodnost? Je treba še kaj popraviti, izboljšati?

Trenutno je pomembno, da gremo upoštevamo merila Evropske skupnosti. Svoj sistem želimo še izboljšati, saj sicer društva ne bodo smela več delovati. Evropske standarde želimo doseči do leta 2009. Večjih pomanjkljivosti ni nikjer, vsi imajo dobro opremo, ki je prava dragocenost. Obleke, ki so povsod enake, stanejo veliko, in zato jih je treba paziti. Povsod je lepo urejeno, le na Muljavi se ne morejo uskladiti in povečati svojega gasilskega doma, ki je po mojem mnenju nagelj skupnosti.

S.S.

KMET, KI JE POSTAL DRŽAVNI SVÉTNIK

Osebna izkaznica

Cvetko ZUPANČIČ, kmet, predsednik občinske SLS, predsednik upravnega odbora KZ Stična, član sveta in upravnega odbora kmetijsko-gozdarske zbornice, predseduje komisiji za gozdarstvo in lovstvo, državni svetnik in v Državnem svetu predsednik komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, letošnji prejemnik Tomšičeve plakete, prihaja iz vasi Vrh nad Višnjo Goro. Kmetija ni velika - meri 24 ha, od tega je polovico gozda in 3 ha njiv. Vse ostalo so pašniki in travniki, ki omogočajo kmetiji, da se preživlja z rejo krav dojlj in vzrejo telet. Z ženo Marinko imata štiri šoloobvezne otroke, od katerih je najmlajši še v osemletki. Žena se je šele pred kratkim, po štirinajstih letih dela na kmetiji, ponovno zaposlila zunaj doma.

Cvetko je bil vedno pravi kmet. Pred skoraj 30 leti, ko je končeval osemletko, je moral pustiti šolo in zagrabit za delo na domači kmetiji. Delo na zemlji ga je od nekdaj veselilo.

Takrat je bilo za čistega kmeta tudi težko

Cvetko se še spominja tistih časov, ki za tiste, ki so se ukvarjali samo s kmetijo, nikakor niso bili ugodni. Bolje so jo odnesli polkmetje. Z zaposlitvijo kmetov, ki se na premajhnih kmetijah ne bi mogli preživeti, so v sedemdesetih letih uspešno začasnno reševali grozeč socialni problem podeželja. Delovna mesta so bila še na razpolago: Litostroj, Varnost, IMP... Ker so bili zaposleni, jim ni bilo treba posebej plačevati prispevkov ne zase ne za družinske člane, saj so bili avtomatično zdravstveno in pokojninsko zavarovani preko delovne organizacije, v kateri so delali. Ker so imeli redni mesečni dohodek, so imeli pravico do

bančnih kreditov. Z njimi so uspešno nakupovali mehanizacijo, modernizirali kmetije in obnavljali oziroma gradili stanovanjske hiše. Da je inflacija uspešno požirala vrednost dolga, ve danes vsak.

Čisti kmetje niso mogli in še danes ne morejo najeti bančnih posojil (razen če dajo imetje pod hipoteko), ker pač nimajo rednih mesečnih prihodkov. Z nemalo grenkobe se Cvetko spominja ljudi, ki za položaj kmetov niso nikoli imeli razumevanja, prepričani, da se le-ti kar kopljejo v denarju. Sam je vsa leta plačeval zase in za ženo vse socialne prispevke, zgradil hleve in moderniziral kmetijo brez ugodnih kreditov. V takem položaju je nemogoče ustvarjati denarne presežke. Sofinanciranje krajevnne infrastrukture je bilo za čiste kmete ponavadi težak zalogaj ravno zaradi nerednih denarnih prilivov. Kadar kmet zbolí ali se ponesreči, sam nosi stroške bolniškega staleža... Kljub številnim funkcijam je Cvetko danes še vedno kmetijsko zavarovan in plačuje kmečko zavarovanje.

Čas političnih sprememb

Je bil tudi za Cvetka Zupančiča izziv. Sama se spominjam tistega časa kot časa, ko so edino kmetje stopili pogumno na plan. Kot tolikokrat v naši zgodovini. Pogumno, premišljeno in s trdno oblikovanimi zahtevami so v Unionski dvorani sprožili spremembe, ki so Slovenijo pripeljale do samostojnosti. Tudi Cvetko se je takoj v začetku včlanil v Omanovo Kmečko zvezo in ostal tej usmeritvi zvest. Politično še vedno deluje kot predsednik občinske SLS z vso zavzetostjo. Ostale funkcije, ki so mu z leti pripadle, pa so zanj tudi strokovne, ne le politične. Njegovo delo je pogosto neopazno in tudi neopaženo, vsaj na lokalni politični ravni. Kmetijska svetovalna služba, ki ga je predlagala za letošnje občinsko priznanje, njegovo dolgoletno politično in strokovno delo spremlja od blizu in ga ceni. Zato tudi njen predlog, ki mu izredno veliko pomeni in ki je zanj spodbuda za naprej.

Posebej je bil vesel svoje izvolitve za državnega svetnika, saj je na volitvah prejel kar 150 od 200 elektorskih glasov. Skupaj s Petrom Vriskom, predsednikom Kmetijsko-gozdarske zbornice, predstavljata v državnem svetu interese kmečkega prebivalstva.

Našemu slavljenju želimo, da bi mu to v kar največji meri uspelo. Če bo namreč naš kmet v Evropi uspel, bo preživelo tudi naše podeželje in s tem tudi Slovenija.

Pogovarjala se je M.A. Ficko

TEKMOVANJE ZA NAJ PRIDELKE 2003

Tudi letos, čeprav nam grozi suša, bomo skupaj s Kmetijsko zadruzo Stična, Turističnim društvom GRČA in Občino Ivančna Gorica organizirali že drugo tekmovanje v NAJ PRIDELKIH.

Septembra bomo tako izbrali najtežjo in najdaljšo jedilno bučo, najtežjo krmno peso, koren, kolerabo, krompir, radič, kumaro, paradižnik, zeljno glavo, jabolko in pridelke nenavadnih - zanimivih oblik.

V septembrski številki Klasja vas bomo podrobno seznanili s pravili tekmovanja in ostalimi informacijami. Do jeseni pa se potrudite, da boste prav vi imeli NAJ PRIDELEK in si zaslužili lepo priznanje in nagrado.

Zavod za prostorsko, komunalno in stanovanjsko urejanje Grosuplje, d.o.o.

PRI GRADNJI VAŠEGA NOVEGA ALI ADAPTACIJI OBSTOJEČEGA OBJEKTA

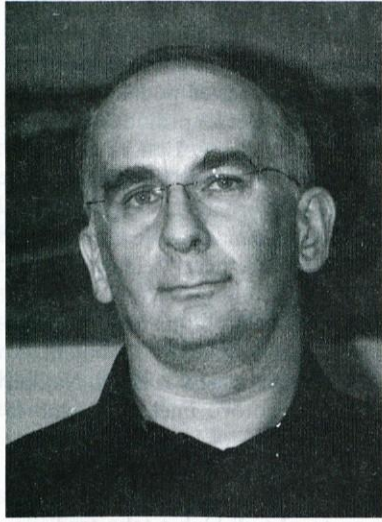
vam nudimo:

- izdelavo "urbanističnega dela" posebnega dela projekta
- lokacijska dokumentacija po starih predpisih
- izdelavo projektne dokumentacije za vse vrste objektov
- pridobitev gradbenega dovoljenja

Najdete nas na
Taborski cesti 3 v Grosuplju
in po telefonu

(01) 781-03-20 ali (01) 781-03-28

ZLATI GRB JE (KONČNO) ODŠEL (TUDI) V GOSPODARSTVO

je najbrž z olajšanjem zavzdihnilo nekaj naših bralcev. Morda je to priznanje tudi znamenje, da se bo v naši občini kmalu odprla obrtna cona, v kateri bodo večje in manjše obratovalnice lahko zaposlile domačo delovno silo, ne da bi s svojim delovanjem obremenjevale okolje.

Podjetje podoba svojo na ogled postavi

Podjetje Akrapović deluje v naši občini že več kot desetletje: najprej na lokaciji v Ivančni Gorici, zadnjih pet let pa so se ustalili na Malem Hudem, kjer tudi vidijo perspektivo

razvoja.

Trenutno imajo 140 zaposlenih, od tega jih večina, okoli 120, dela v neposredni proizvodnji. Predvsem so to kovinarji, varilci in orodjarji, ki imajo večinoma srednješolsko strokovno izobrazbo. V razvojnem oddelku dela devet diplomiranih strojnih inženirjev. "Neproizvodna", administrativno-vodstvena ekipa, je torej skorajda "asketsko" majhna.

Njihov proizvod so izpušni sistemi za tekmovalne motorje. Z njimi zalagajo svetovne blagovne znamke: Kawasaki, Honda, Aprilia ... Izvažajo v ZDA, Anglijo in Nemčijo.

Osnovna uporabljena materiala sta titan in nerjaveče jeklo, oboje uvoženo iz Italije.

Odpadni material se vrača v Italijo, kjer se ponovno uporablja v podobne namene. Sodelujejo tudi z jeseniškim Acronijem in na raziskovalnem področju s Strojno fakulteto Univerze v Ljubljani. Nevarnost onesnaževanja okolja z njihovo proizvodnjo je minimalna (npr. popolna odsotnost barvnih kovin, reciklaža odpadkov v tujini...).

Naročila so v začetku skoraj vedno individualna

Novi proizvod je v začetku tako rekoč "butičen", saj izpušni sistem snujejo in izvedejo za določeni motor, določeno tekmovalje, določeno progo. Navadno tak

izdelek tudi podarijo tekmovalcu kot sponzorji, on pa je na tekmovalju uspešna reklama za podjetje Akrapović, posebej če zasede dobro mesto. Nato sledi direktna naročila ali pa prodaja proizvodov preko pooblaščenih uvoznikov. Njihovi izpuhi so deloma odprtega tipa, deloma pa homologizirani (usklajeni) z evropskimi normami, kar jim omogoča, da prodajajo svoje izdelke na evropski trg brez administrativnih zapletov.

Direktor Igor Akrapović je že od najstniških let zasvojen ... z motorji.

Najprej je "treniral" na mopedu, kasneje pa je prešel na vedno bolj izpopolnjene motorje in je pri osemnajstih že tekmoval. Po šolanjem pridobljeni izobrazbi je elektrik, vendar se je z dušo in telesom predal motorjem. Tako je mladostniški hobi postal njegov življenjski poklic in cilj. Njegov oče izhaja iz Bosne, od koder je prišel v povojnih letih študirat v Ljubljano, končal dve fakulteti in nazadnje je postal uspešen podjetnik. Njegovo podjetnost je podedoval tudi sin Igor, ki si je v Ivančni Gorici omislil delavnico in namesto plastičnih mas, kot oče, začel proizvoditi izpušne sisteme.

Pomanjkanje prometne kulture in neizkušeni mladi motoristi

se zdijo tudi našemu sogovorniku pereč problem. V zadnjem času je vedno več nesreč motoristov s smrtnim izidom. Mladi se ne zavedajo kot tudi ne marsikateri od ostalih udeležencev v prometu, da niso sami na cesti, da (avto)cesta ni dirkališče, ne za avtomobile ne za motoriste. Preden bi "spustili" neizkušene motoriste med druge udeležence v prometu, bi jih morali prometno vzgajati na posebnih poligonih. Tam bi se z njimi ukvarjali inštruktorji, ki bi jim posredovali ne le tehnično znanje, ampak tudi kulturno vedenje. Tako v naseljih ne bi bilo več divjih motorističnih voženj in ušesa parajočih zvokov, ki spadajo edino na motoristična tekmovanja in na za to prirejene proge.

Mladi so danes premalo zaposleni,

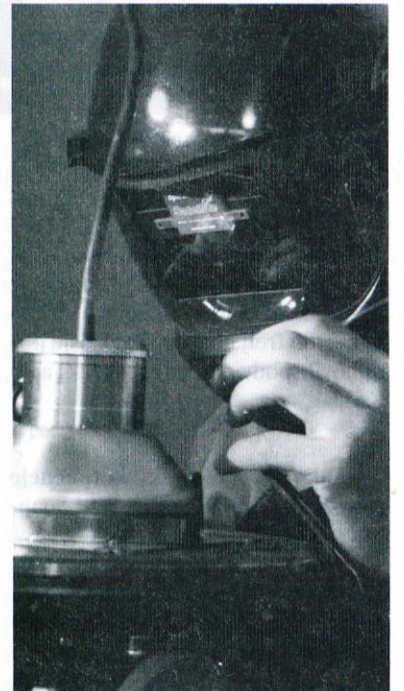
imajo premalo odgovornosti in naporov. Tako meni Igor Akrapović, ki je, odkar pomni, pomagal očetu v delavnici. Svojega sina pošilja gospod Igor na počitniško delo v podjetje svojega prijatelja, da ne bi imel "privilegijev", ki bi si jih morda vzel kar sam, če bi delal v očetovem pod-

jetju na Hudem.

Najin pogovor se je sklenil z mislijo na delovne počitnice. Ali bodo bolj delovne ali bolj počitnice, pa že nisva več mogla ugotoviti. Dragoceni čas za pogovor je potekel, direktorja so namreč že čakale neštete obveznosti.

V imenu uredništva in bralcev hvala za zanimiv pogovor

M.A. Ficko

KAKŠNA DAVČNA BREMENA NAS ŠE ČAKAJO?

Nedavno tega sem prejel protestno izjavo Združenja lastnikov nepremičnin v Sloveniji, v kateri nas seznanjajo s tem, da Ministrstvo za finance pri naši vladi pripravlja Zakon o davku na nepremičnine, ki bo zajel 5 milijonov parcel, 750 tisoč stanovanj in 1,4 milijona stavb s površino, večjo od 4 m². Davščine so za državljane vedno občutljiv žulj, vendar bom svoj komentar k temu povedal na koncu. Najprej bi se skušal lotiti tega z malo humorja in bom navedel dober zagorski dovtip na to vprašanje.

Davkarji so si vedno na vse načine prizadevali, da bi bile državne blagajne pozitivne, ne glede na to, kako se je potem trošil ta davkoplačevalski denar. Tako je k zagorskemu kmetu prišel popisovalec imetja in kmet je moral natančno navesti, kaj vse ima. Začelo se je: "Imam osam oral polja i travnika, imam i malo šumice, imam mali vinogradek, imam tri kravice i jednu junicu u štali, imam četiri pajčke i imam dvanajst kokoši." Popisovalec si je vse skrbno beležil, in ker je kmet opazil, s kakim zadovoljstvom je dacar vse to zapisoval, skoraj so se mu že slinile cedile, je nadaljeval: "A ima i djece devet." "A, nemojte, i djece devet imate?" je zadovoljno ugotovil davkar: "Pa onda imate i vlastitu pistu," je nadaljeval. Takrat pa se je zagorski kmet začel režati in klicati ženo: "Dodji, dodji, Barice, da buš čula. Kaj sam ja tebi stalno pripovedal, da budu davke nabili još na tisto, kaj skrivaš ti pod firtohom."

Davki so konstitutivni del vsake države in čisto razumljivo je, da jih morajo plačevati vsi, še posebej tisti, ki kaj posedujejo. Tisti, ki nič nimajo, so tako in tako celo življenje več ali manj na državnih stroških.

Vendar se imamo davkoplačevalci, še posebej, kadar se ti davki stopnjujejo (od dohodnine, DDV, uporabe mestnega zemljišča in še kaj bi se dalo naštet, kar že sedaj redno plačujemo), pravico vprašati, kako se davkoplačevalski denar troši. V zadnjem času smo bili že večkrat soočeni z očitnim razmetavanjem in neodgovornim trošenjem državnega denarja. Razvpito je lukusno vladno letalo, nakup slovenske investicijske banke, neprestano manipuliranje z družbenimi stanovanji, od Jazbinškovega zakona do odkupov stanovanj vladnih in strankarskih funkcionarjev pod vsako tržno vrednostjo; vse to mora nekdo pokriti. To ni državni denar, to je naš denar, denar davkoplačevalcev. In zdaj naj bi tisti, ki si je moral vse, kar poseduje, pridobiti po tržnih vrednostih, plačevati državi za tisto, kar počne in sem nekaj primerov od tega ravnokar navedel. Že nekajkrat sem v raznih lokalih povsem slučajno slišal pogovore med poslovneži, katerih glavno orodje so mobiteli in katerih skupni imenovalec je: "Kaj se mučiš s storitvami in posli na prostem trgu, pridi dol in obesi se na posle, ki jih plačuje država. Tam je denarja ko dreka in na storitve ni nobenih reklamacij." Lahko me držite za besedo, ker si teh pogovorov nisem posnel, vendar vam svetujem, da se ob tem raje zamislite, kako država troši davkoplačevalski denar.

Nenazadnje z njim financira, in to izdatno, neučinkovite upravne in druge državne ustanove, ne da bi zato zahtevala rezultate. Samo pogledajte naše sodstvo. V večini kritičnih situacij se sodni sistem in njegovi posamezniki začenjajo izogi-

bati odgovornostim in se izgovarjajo na okuženost, prekuženost, pretegnjenost, nategnjenost in ne vem kaj še vse. Kot da so v osnovni šoli in še ne poznajo vse svoje abecede. Vendar učencev v osnovni šoli običajno nismo denarno nagrajevali, vsaj izdatno in redno ne. Policija ni sposobna vzeti vzorcev sledov, ki so jih za seboj pustili težki zločinci, in jih ustrezno zavarovati kot dokazni material. Tega je v zadnjem času pri nas vse preveč, da bi bili davkoplačevalci zadovoljni z državno upravo. Če je res država za vse reči, tudi za negospodarske, to je svoje posle, slab gospodar, kar se je je pregovorno že zdavnaj prijelo, potem ne vem, zakaj jo sploh imamo. Slabi gospodarji v tržnem gospodarstvu praviloma propadejo, in prav to je bistvo take ureditve in gonilo za napredek. Hvaliti se samo s tem, kako uspešno smo prilagodili vso našo zakonodajo evropski birokraciji, je jalo delo, ko pa malo od tega doma tudi funkcionira. Evropa sama po sebi pri nas ne bo razrešila ničesar ali pa bo šlo kvečjemu v našo škodo, če tega ne bomo razrešili sami z učinkovito državo. In za to plačujemo davke, ne pa za vsakršne lumparije ali naivnosti.

Moram povedati, da se bom z veseljem pridružil vsakemu združenju, ki bo kolikor toliko ščitilo interese poštenih in delavnih ljudi, saj ti vedno potegnejo "ta kratko". Prejšnji ljubljanski županji sem javno zastavil kar nekaj vprašanj v zvezi s tem, pa mi večino tega sploh niso objavili. Morda pa slovenski volilci vendarle počasi dozorevajo, in to nam je zaenkrat edino zadoščenje.

Valentin Skubic

**KRAJEVNA SKUPNOST ŠENTVID
PRI STIČNI ODDA V NAJEM
PROSTOR ZA PISARNO V PRVEM
NADSTROPJU STAVBE KRAJEVNE
SKUPNOSTI ŠENTVID PRI STIČNI,
ŠENTVID 65, V IZMERI 22,56 M², S
SOUPORABO SANITARIJ.**

PONUDBE POŠLJITE V 8 DNEH PO OBJAVI NA NASLOV:

KRAJEVNA SKUPNOST ŠENTVID PRI STIČNI
ŠENTVID 65
1296 ŠENTVID PRI STIČNI

ISKRA BATERIJE ZMAJ d.d.

Šentvid pri Stični 108
1296 Šentvid pri Stični

objavlja prosto delovno mesto

KNJIGOVODJA

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas - za dobo enega leta.

Od kandidata pričakujemo:

- da ima V. stopnjo strokovne izobrazbe: ekonomski tehnik, gimnazijski maturant
- da ima tri leta delovnih izkušenj na računovodsko-finančnem področju
- da obvlada delo na računalniku
- poskusno delo 3 mesece

Pisne prijave z dokazili naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: ISKRA BATERIJE ZMAJ, d.d., Šentvid pri Stični 108, 1296 Šentvid pri Stični.

Informacije lahko dobite na telefonu št. 01/780 08 12

RED BULL SOAPBOX

Konjska vprega, kakršne so imeli v rimskih časih, drvi z Ljubljanskega gradu. Ne, niste se preselili v emonski čas, ampak ste naleteli na Red Bullovo tekmovalno Soapbox, ki se ga je udeležilo tudi nekaj fantov iz naše občine. Odrezali so se odlično in zasedli tretje mesto. Za Klasje je o njihovih podvigih spregovoril Tadej Koščak.

Lahko za začetek natančneje razložiš, kaj sploh je Red Bull Soapbox?

To je dirka doma narejenih izvirnih "vozil" po cesti z grajskega hriba.

Kako ste izvedeli za tekmovalje?

Februarja je izšel razpis, s fanti smo izpolnili letak in se prijavili. Kasneje smo izvedeli, da se je prijavilo tisoč ekip, mi pa smo bili ena izmed petdesetih, ki so bile izbrane. Izbranci smo morali narisati načrt, s čim bomo dirkali, in ga poslati organizatorjem. Potem pa smo imeli tri mesece časa za izdelavo konja.

Kdo je prišel na dan z idejo za dirko in kdo je bil poleg tebe še v ekipi?

Ideja se je porodila Štefanu ob gledanju Gladiatorja. Organizatorji so priporočali čim večjo izvirnost, zato smo poskusili s konjsko vprego.

V ekipi pa nas je bilo šest: Rudi Grinbaher, Štefan Polajžer, Gregor Medved, Klemen Vovk, Robi Šetin in jaz.

Lahko opišeš nastajanje konjske vprege?

Vanjo smo vložili ogromno dela in truda, približno dvesto ur. Časa smo imeli tri mesece. Najprej sva s Štefanom zvarila podvozje, nato pa, štiri tedne pred tekmo, se je začela izdelava konja. Klemen je naredil obris iz lesa, nato smo vanj nalepili stiropor, ki smo ga obrezali in obložili z mavcem. Nato smo konja zgladili in pobarvali.

Kako pa ste vprego spravili v vozno stanje?

Na podvozje smo pritrdili gokartova kolesa, na vozu pa je krmilo z zavorami. Vse brezhibno deluje, česar nismo opazili ravno pri vseh drugih ekipah. Nekatere so imele svoja vozila narejena precej "provizorično".

Je bil pred dirko potreben kakšen pregled?

Da, organizatorji so izvedli tehnični pregled pred začetkom, nato pa so nas že začeli oblegati novinarji.

Potek dirke?

Žirija je ocenjevala po treh kriterijih: izvirnost, lepota vožnje in čas. Kljub temu pa so nam na začetku rekli, da čas ni pomemben. Zato sem se, ko sem zaradi nizkega podvozja nasedel, preprosto spustil in počakal, da sem prišel z rampe. Druge ekipe pa so svoje tekmovalce rinile naprej. Če bi mi vedeli, da je pomemben tudi čas, bi seveda ukrepali drugače. Sicer pa smo imele tri ekipe vse možne točke, tako da je odločil čas in smo zasedli tretje mesto. Sicer bi gotovo zmagali. Štartalo pa je petinšestdeset ekip.

Na vozu si bil torej sam.

Ja, hitrost je bila kar precejšnja, zaviral nisem, saj sem hitrosti navažen. Za vsak primer pa so bile ob cesti zaščitne bale s slamo.

Kako ste trenirali?

Naš trening je izgledal tako, da smo se spuščali po cesti iz Mekinj. Ljudje pa so nas seveda precej pisano gledali.

Ste spremljali tudi konkurenco?

Na nekaj slikah smo v Mladini videli, da gre tudi drugim konstruktorjem odlično, in se malo ustrašili, vendar smo si rekli, da če smo vložili že toliko truda, bomo šli do konca.

Kakšna pa je bila nagrada?

Dobili smo vožnjo z gokartom v Portorožu. Nekoliko nas moti odstopanje med prvo in drugo ter tretjo. Zmagovalci gredo namreč za pet dni v Anglijo na vožnjo s Schumacherjevim dirkalnikom. Druga nagrada pa je ogled dirke formule 1 v Avstriji.

Za konec pa še o vaših načrtih za prihodnost.

Kaj bomo s konjem, nimamo pojma, zagotovo pa vemo, da se bomo tega tekmovalnega naslednjega leto spet udeležili.

Lojze Grčman

Pogled naprej

Po pikniku in veslanju na dolenski lepotici Krki so se rokometaši SVIŠ-a odpravili na zaslužene počitnice, kjer uživajo na eksotičnih jamajskih plažah.

Če se igralci in strokovno vodstvo predajajo počitniškim dnevom, pa uprava kluba še zdaleč ne miruje. Že pred časom se je namreč podala na lov za okrepitevami, intenzivno pa poteka tudi zbiranje sredstev za prihodnjo sezono.

Sadovi dela uprave so že vidni. Praktično cela letošnja ekipa bo ostala, v klub pa so prišli še trije novi igralci. Iz Celja je na študij v Ljubljano prišel kadetski reprezentant Robi Cvikl, ki bo okrepil konkurenco na poziciji levega zunanjega igralca. Novinec je tudi Aleš Vidic, desni zunanji, ki je lani igral za Novo Gorico. Prišel pa je tudi vratar Elvis Kurtovič, sicer Velenjčan, ki je doslej igral pri Krimu.

Okrepil se je tudi strokovni štab. Gorazdu Potočniku bo namreč pomagal Sašo Barle, ki je v preteklosti zelo uspešno vodil šolsko ekipo v Trebnjem.

Zanimiv je tudi pogled na ekipe, ki bodo letos nastopale v 1. B ligi. Najbolj zvezdniško zasedbo in najvišje ambicije bo prav gotovo imel Gold club iz Hrpolj, ki si ne želi le najhitrejših možnih vrnitev v Siol ligo, ampak celo v Evropo. V klub so pripeljali Sokolova in Makovca iz Prul, Tutića iz Rudarja, Martinca in Božiča iz Slovana, Stojanovića iz Trebnjega in odličnega strelca Mareta Hojča. V Ivančni Gorici bo letos gostoval tudi klub s tako tradicijo, kot je Slovan, ki je lani izpadel iz družbe najboljših slovenskih ekip. Močna bo tudi ekipa Nove Gorice, ki se je okrepila z Janijem Čopom, da o draži derbi-jev s Krimom in še posebej Grosupljem sploh ne govorimo.

Lojze Grčman

ŠOLA TENISA IVANČNA GORICA SE JE ODLIČNO PRIJELA

Prvega pol leta teniške šole Ivančna Gorica, ki poteka pod strokovnim vodstvom Eda Vrenčurja, profesorja športne vzgoje in teniškega trenerja, se je zaključila s turnirjem v mini tenisu, ki je bil organiziran 19. junija na Vrhpolju. Vadba sicer poteka že dobrega pol leta dvakrat tedensko za otroke od 7. leta naprej. Otroci so pri vadbi razdeljeni v več starostnih skupin.

Na turnirju so bili otroci razvrščeni v dve starostni skupini: 8-9 let in 10-12 let. V starejši skupini jih je nastopilo 11, v mlajši pa 5. Ob tem naj še omenim, da nekateri otroci niso nastopili, bodisi zato, ker so še premajhni za nastop na turnirju, ali pa so se vadbi priključili kasneje in še niso pridobili dovolj znanja za nastop. Turnir se je odvijal na polju za mini tenis, seveda po pravilih mini tenisa.

V kategoriji mlajših je zmagal Nejc Grošel pred Kajo Ferlin in Ajdo Polak. Dobro sta nastopila tudi Petra Grabljevec in Matej Culjkar.

V kategoriji starejših je zmagal Domen Kavšek pred Hano Požek, tretji pa je bil Aljaž Lampret. V tej kategoriji pa so zavidljivo znanje pokazali še Anja Baranašič, Blaž Mulh, Timotej Mrzelj, Lana Lampret, Nataša Gorišek, Barbara Štepic, Luka Markelj in Nika Ferlin.

Vodja šole Edo Vrenčur poudarja, da v tej starosti niso bistveni rezultati, ampak igra, veselje, pa seveda tudi pridobivanje znanja. Njegov glavni cilj je otroka pripeljati do takega nivoja znanja, da se bo v kasnejših letih sam vračal na teniška igrišča in užival v igri.

Sicer pa še obvešča, da bo septembra šola tenisa nadaljevala svoje delo; takrat pa se vanjo lahko vključijo tudi novi člani. Zaželeni so predvsem otroci. Več informacij lahko dobite na mobilnem telefonu: 041-256-972.

Simon Bregar

REPREZENTANCA V KOŠARKI NA VOZIČKIH EVROPSKO PRVENSTVO SASSARI, 19. - 29. JUNIJ 2003

Slovenska reprezentanca v košarki na vozičkih se z evropskega prvenstva najbolj elitnih ekip vrača brez dobljene tekme. Zadnji tekmovalni dan je slovenska reprezentanca igrala ponovno proti turški reprezentanci za enajsto mesto in izgubila po zelo nervozni igri z rezultatom 41:71. Že v tretji četrtini so tekmo zaradi petih osebnih napak zapustili Gračner, Banjac, Slaček in Centrih, ki so bili nosilci igre.

Na minulem evropskem prvenstvu so dobili priložnost igrati vsi člani naše reprezentance. Tako so si mlajši imeli priložnost pridobiti prve izkušnje velikih tekmovalj in doseči tudi svoje prve točke. Kljub temu, da je imel organizator zelo slabo logistično podporo v informacijah, je samo vodstvo reprezentance skrbelo za vsaj delno zagotavljanje informacij tudi za domačo javnost.

Za slovensko reprezentanco se ni tako uspešno končalo, kot so si želeli. Vendar pričakovanja so eno,

realnost, ki se izkaže na koncu, pa drugo. V celoti gledano, vodstvo reprezentance ni pričakovalo kakšnih večjih premikov navzgor, kar se je pokazalo že na prvenstvu skupine B v Brnu. Trener Stanko Lučev in njegov pomočnik Milan Lukan sta zadovoljna, saj sta se zavedala, da imata s sabo zelo pomlajeno in neizkušeno reprezentanco. Tako je slovenska reprezentanca z dvanajstim (12) mestom krepko v zgornji polovici štirinšestdesetih (34) evropskih reprezentanc, ki v tem trenutku igrajo v treh skupinah (A,B in C).

Za polovico igralcev je bil to prvi večji mednarodni nastop, na katerem so lahko pokazali svojo igro. Je pa to vsekakor naložba za v prihodnje, saj opazamo, da se tudi ostale reprezentance soočajo s pomanjkanjem mladih igralcev. In ravno delo z mladimi igralci bo moralo biti prioriteta v prihodnjem razvoju slovenske košarke na invalidskih vozičkih. Seveda pa bodo

pri tem projektu morale sodelovati vse institucije, ki se v državi kakorkoli ukvarjajo z invalidi in njihovim vključevanjem v okolje. Košarka na vozičkih je ena izmed športnih panog, ki v tem trenutku v Sloveniji vključuje 58 invalidov, predvsem paraplegikov. Kje so pa potem še ostale invalidne populacije?

Kljub doseženemu rezultatu na tem evropskem prvenstvu je trener Stanko Lučev pripravljen delati z mladimi zainteresiranimi tekmovalci, ki bodo v prihajajočih letih tvorili jedro slovenske košarke na invalidskih vozičkih. Dokončne odločitve o nadaljnjem razvoju ali zatonu slovenske košarke na invalidskih vozičkih se bodo sprejemale na ustreznih organih Zveze za šport invalidov Slovenije, ki je kot nacionalna organizacija za invalidski šport pristojna tudi za nadaljnje delo reprezentance. O tem pa več po povratku v domovino, kamor se vračamo jutri.

Dane Kastelic

NAMIZNOTENIŠKE NOVICE S KRKE

V zadnjem času so bili namiznoteniški igralci ŠD Krka zelo aktivni. Potem ko so uspešno zaključili tekmovalje v medobčinski namiznoteniški ligi, so končali boje tudi v 3. rekreativni ljubljanski ligi. Tam so med 10 ekipami zasedli 4. mesto, bili pa so zelo blizu tudi prvima dvema mestoma, ki vodita v 2. ligo, saj so za njima zaostali za bori dve točki. Za ekipo, ki nastopa pod imenom KGG Krka, so igrali: Slavko Globokar, Jože Kozinc, Iztok Zrimšek, Roman Mestnik, Luka Mlakar, Bojan Kuhelj in Boštjan Slana.

Ekipa Krke je pod pokroviteljstvom Komunalnih gradenj Grosuplje nastopila tudi na 19. srečanju delavcev komunalnega gospodarstva v Novem mestu in med 25 ekipami v namiznem tenisu dosegla 1. mesto. Ekipo so zastopali Jože Kozinc, Urša Trontelj in Slavko Globokar. Kot zanimivost naj napišem, da je na igrah nastopilo kar 2600 tekmovalcev iz 69 podjetij v 17 športnih igrah.

Vodja namiznoteniške sekcije ŠD Krka Jože Kozinc še obvešča, da je v dvorani na Krki s treningi otrok pričela Irena Bregar, profesorica športne vzgoje in nekdanja igralka namiznega tenisa v 1. slovenski ligi. Vadba je potekala maja in junija dvakrat tedensko; prihajalo je 14 otrok od 1. do 4. razreda. Trenutno so z vadbo prekinili, septembra, ob začetku novega šolskega leta, pa se bo spet začela.

Simon Bregar

MEDVAŠKI TURNIR KRKA 2003 VIDEM TRETJIČ ZAPORED

Na Krki smo že osmo leto zapored izvedli medvaški turnir v malem nogometu. Letos se ga je udeležilo 8 ekip: Gmajna, Videm, Podbukovje, Lese, Lese United, Gabrovčec, Krška vas in Znojile. Ekipa so bile razdeljene v dve predtekmovalni skupini, najboljši dve iz vsake pa sta se nato uvrstili v polfinale. Tam so se znašli: Videm, Znojile, Gmajna in Krška vas. Rezultati polfinalnih tekem:

Videm : Krška vas 2 : 2, po kazni. strelilih 3 : 2

Znojile : Gmajna 1 : 3

Tekma za 3. mesto: Znojile : Krška vas 4 : 0

Tekma za 1. mesto: Videm : Gmajna 3 : 1

Videm je tako tretjič zapored zmagal na medvaškem turnirju, kar pomeni, da je osvojil prehodni pokal v trajno last, kar je do sedaj uspelo le Znojilam v letih 1997-1999.

Končni vrstni red: 1. Videm, 2. Gmajna, 3. Znojile, 4. Krška vas, 5. Gabrovčec, 6. Podbukovje, 7. Lese United, 8. Lese

Za zmagovalno ekipo Vidma so igrali: Jože Gačnik, Robert Gačnik, Roman Gačnik, Damjan Gačnik, Dušan Strah, Drago Strah, Iztok

Strah in Anže Plut.

Za Gmajno so igrali: Jože Mišmaš, Tomi Mišmaš, Miha Hren, Borut Javornik, Jože Smolič, Martin "Hudaloški" in Srečo Košir.

Za Znojile so igrali: Jože Bregar, Iztok Bregar, Jože Škufca, Robi Škufca, Matevž Bregar, Primož Fink, Boštjan Fink, Roman Mestnik, Gregor Erjavec in Simon Bregar.

Najboljši strelec turnirja je bil Robi Gačnik iz ekipe Videm, najboljši vratar pa Toni Svetin iz

ekipe Krška vas.

Organizatorji - ŠD Krka in predsednik Jože Mišmaš se zahvaljujejo donatorjem, ki so prispevali praktične nagrade za najboljše: Carpe Diem-kajakaški šoli Boruta Javornika, Kmečkemu turizmu Magovac, Pekarni Mišmaš, Trgovini Miša, Mizarstvu Trunkelj ter Gostilni Nace.

Simon Bregar

OBČINSKA LIGA MALI NOGOMET DO JESENI V VODSTVU KMN BOMAX V 1. LIGI TER VIŠNJA GORA V 2. LIGI

V Stični se je 29. 6. 2003 končal 1. del občinske lige v malem nogometu. Po 9-ih od 14 krogov je marsikaj že jasnega. Predvsem na vrhu sta tako v 1. ligi - KMN Bomax, še bolj pa v 2. ligi - Višnja Gora zelo suverena tako, da vse kaže na njihov končni uspeh. To bi za KMN Bomax pomenilo naslov občinskega prvaka, za Višnjo Goro pa uvrstitev v 1. ligo. Zelo zanimivo pa bo še v 1. ligi glede 2. mesta, ki vodi na medobčinsko prvenstvo (Mizarstvo Trunkelj Krka ali Elektro Senica-Premar) ter glede izpada v 2. ligo, kateri sta trenutno najbližji ekipi Dixi in Snop bar.

Jesenski del se začne 7. septembra na Krki.

1. LIGA (po spomladanskem delu) :

	9te.	9 zmag	0 remi	0 porazov	27 točk, gol razl.	45 : 16 +29
1. KMN Bomax	9	7	0	2	21	37 : 11 + 26
2. Mizarstvo Trunkelj Krka	9	7	0	2	21	53 : 30 +23
3. Elektro Senica-Premar	9	4	1	4	13	18 : 23 - 5
4. Picerija Kegeljček	9	3	0	6	9	16 : 30 -14 6.
5. Antonač	9	3	0	6	8 (-1 t.)	25 : 31 - 6
Bife pri Matjažu & Inst. Angro	9	1	1	7	4	15 : 44 -29
7. Snop bar	9	0	2	7	2	26 : 50 -24
8. Dixi						

2. LIGA (po spomladanskem delu):

	9 te.	9zm.	0 remi	0 por.	27 točk, gol razl.	66 : 9 + 57
1. Višnja Gora	9	6	1	2	19	32 : 21 + 11
2. Temenica	9	4	1	4	13	26 : 25 + 1
3. Pipo 2003	9	4	1	4	13	23 : 27 - 4
4. Dob	9	4	0	5	12	28 : 54 -26
5. Viridin hram *	9	4	0	5	12	26 : 19 + 7
6. Livar	9	2	1	6	7	21 : 40 -19
7. Dnevni bar Rosa	9	1	0	8	3	15 : 42 -27
8. Slemenice						

* Ekipa Viridin hram je pred ekipo Livar, ker je dobila medsebojno tekmo.

Simon Bregar

ZGODBE O KRUHU

ZLATA VREDNI HLEBCI

KAKO DIŠIJO ZLATI HLEBCI?
TO VEDO NAJBOLEJE Povedati v
PEKARNI GROSUPLJE, saj so na
LETOŠNJEM OCENJEVANJU
KAKOVOSTI KRUHOV ZDRUŽENJA
ŽIVILSKÉ INDUSTRIJE GOSPO-
DARSKE ZBORNICE SLOVENIJE
ŽE TRETJE LETO ZAPORED
OSVOJILI VSA TRI MOŽNA ZLATA
PRIZNANJA ZA PRIJAVLJENE
KRUHE, LETOS ZA MALNARJA,
KRJAVLJA IN ZA SOSEDOV KRUH.

Na ocenjevanju so bili najboljše uvrščeni kruhi, izdelani po podaljšanem postopku priprave, ki pripomore lepšemu videzu in k bogatejšemu okusu. Kruhova sredica je mehkejša in sočnejša ter se pri rezanju ne drobi. Zaradi postopka priprave s kislim testom kruh ostaja svež dlje časa.

Pekarna Grosuplje sledi sodobnim prehranjevalnim in proizvodnim trendom, podaljšanega postopka priprave pa se držijo od nekdaj, zato so taki tudi SOSEDOV KRUH, KRJAVELJ IN MALNAR. Na ocenjevanje so jih poslali že drugič, ponovna odličja pa za grosupeljsko pekarno pomenijo potrditev, da je njihova kakovost stalna. To priznavajo tudi kupci, saj so omenjeni kruhi med njihovimi najbolj priljubljenimi.

"Zadovoljni smo, da so bili z odlično oceno za kakovost ocenjeni vzorci naših najbolj priljubljenih kruhov: Malnarja, Krjavlja in Sosedovega kruha, ki je dosegel najvišje možno število točk prav v vseh petih kriterijih ocenjevanja", je povedal Ivo Umek, direktor proizvodnega sektorja Pekarne Grosuplje.

MALNAR

SOSEDOV KRUH

KRJAVELJ

MALNAR je bel, kot so od nekdaj mlinarji. Pripravljen iz najboljše pšenične bele moke, zato ga imajo najraje ljubitelji belega kruha. Njegova sredica je slatno bela, skorja pa zlato hrustljava. **KRJAVELJ** nosi ime po Jurčičevem junaku in je, tako kot njegov soimenjak, posebej. Dolgotrajni postopek priprave s kislim testom mu daje blago kiselkast okus, pripravljen je z zelo malo kvasa, njegova sredica pa je luknjičava in sočna.

Komisija Združenja živilske industrije GZS je pri kruhih ocenjevala obliko in videz, izgled in lastnosti skorje, izgled sredice, strukturo in prožnost ter vonj in okus. Grosupeljski kruhi so se odlično odrezali v vseh ocenjevalnih kategorijah.

Priljubljeni **SOSEDOV KRUH** odlikuje bogat posip iz bučnih in sončnih semen na njegovi skorji in v njegovi sočni sredici. Da je ta kruh res odličen, so potrdili tudi na ocenjevanju kruhov, saj je dosegel najvišje možno število točk v vseh ocenjevalnih kategorijah.

**Pekarna
Grosuplje**

Kaj je dobro vedeti o zdravstvenem zavarovanju pred odhodom v tujino

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju Zavod) pred poletno turistično sezono obvešča zavarovane osebe o postopkih ureditve zdravstvenega zavarovanja med začasnim bivanjem v tujini, tako da se izognemo neposrednemu plačilu praviloma visokih stroškov zdravljenja v tujini. Z vstopom Slovenije v Evropsko unijo 1. maja 2004 so na tem področju predvidene določene spremembe, večinoma administrativnega značaja, na podlagi katerih bodo zavarovane osebe enostavneje in brez neposrednega plačila uveljavljale pravico do nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči v vseh državah Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švici.

Zavarovanim osebam, ki so obvezno zdravstveno zavarovane v Republiki Sloveniji, je v času začasnega bivanja v tujini zagotovljena pravica do nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči. Način uveljavljanja te pravice je odvisen od tega, ali zavarovana oseba potrebuje storitve nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči v državi, s katero je sklenjena meddržavna pogodba (konvencija), ali v državi, s katero meddržavna pogodba (konvencija) ni sklenjena.

1. Uveljavljanje pravic do nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči v državah - podpisnicah meddržavnih pogodb

1.1 Uveljavljanje pravic na osnovi potrdila

Vsem zavarovanim osebam za čas začasnega bivanja v Avstriji, Belgiji, Hrvaški, Italiji, Luksemburgu, Madžarski, Makedoniji, Nemčiji, Nizozemski in Romuniji priporočamo, da si pred odhodom v navedene države priskrbijo z meddržavno pogodbo dogovorjeni obrazec "Potrdilo o pravic do zdravstvenih storitev med začasnim bivanjem v drugi državi".

Da bi se izognili dolгим vrstam pred referati Zavodovih oddelkov za mednarodno zavarovanje in plačilo potrdil, omogoča Zavod brezplačno elektronsko naročanje omenjenih potrdil, in sicer na internetu (www.zzzs.si/) in na 295 samopostrežnih terminalih, ki so sicer namenjeni potrjevanju kartice zdravstvenega zavarovanja. Naročilo je moč opraviti le z veljavno kartico zdravstvenega zavarovanja, torej urejenim obveznim zdravstvenim zavarovanjem. Uspešno izvedenemu elektronskemu naročilu sledi dostava potrdil z navadno pošto pošiljko na naslov zavarovane osebe v Sloveniji, in sicer v treh delovnih dneh, zato zavarovanim osebam svetujemo, da potrdilo naročijo vsaj 4 delovne dni pred

odhodom v tujino. Obdobje veljavnosti izdanega konvencijskega potrdila je 90 dni.

Potrdilo lahko dobijo zavarovane osebe tudi na mednarodnih oddelkih v vseh območnih enotah in izpostavah Zavoda, torej tam, kjer imajo urejeno obvezno zdravstveno zavarovanje. Za pridobitev potrdila na klasični način je treba predložiti veljavno kartico zdravstvenega zavarovanja in poravnati ceno potrdila, to je 150 SIT.

S tem potrdilom lahko zavarovane osebe v navedenih državah uveljavljajo pravico do nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči, in sicer praviloma brez plačila pri zdravnikih ali zdravstvenih ustanovah, ki so del javne (državne) zdravstvene mreže. Pri zasebnih zdravnikih ali na privatnih klinikah, ki nimajo pogodb z državo zavarovalnico, pa bodo morali stroške poravnati sami in po vrnitvi uveljavljati povračilo letih na pristojni območni enoti ali izpostavi Zavoda. Za povračilo je treba predložiti originalne račune, na podlagi katerih se po postopku, ki je določen z meddržavno pogodbo, opravi povračilo stroškov v višini, kot to prizna tuji nosilec zdravstvenega zavarovanja v kraju, kjer so bile storitve izvedene.

V letu 2002 je bilo več kot 78,5% potrdil izdanih za Hrvaško, zato Zavod na podlagi izkušenj iz preteklih let zavarovanim osebam svetuje, da konvencijsko potrdilo fotokopirajo, fotokopijo pa na enotah Hrvaškega zavoda za zdravstveno zavarovanje (HZZO) zamenjajo za hrvaško potrdilo, ki ga je treba v primeru nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči predložiti hrvaškemu izvajalcu zdravstvenih storitev. Zavarovanci naj originalno slovensko konvencijsko potrdilo shranijo, saj ga bodo morda potrebovali za uveljavljanje nujnih zdravstvenih storitev na območju drugega področnega urada Hrvaškega zavoda za zdravstveno zavarovanje oziroma neposredno pri hrvaškemu izvajalcu zdravstvenih storitev. Na splošno sicer velja, da nujno zdravljenje in nujna medicinska pomoč pomeni vse tiste storitve, ki jih ni mogoče odložiti, ne da bi bilo ogroženo zdravje ali življenje zavarovane osebe. Vendar pa so opredeljene nujne zdravstvene storitve in nujne medicinske pomoči v posameznih državah različne, saj veljajo pri uveljavljanju te pravice predpisi države, kjer so bile storitve opravljene. V primeru težav pri uveljavljanju pravice do nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči ter pogojevanju letih s protiplačilom Zavod zavarovanim osebam svetuje, da skrbno shranijo vso dokumentacijo in jo po vrnitvi v domovino posredujejo na enoto Zavoda za morebitno povrnitev stroškov

zdravstvenih storitev.

1.2 Uveljavljanje pravic na osnovi potnega lista in veljavne kartice zdravstvenega zavarovanja

Razen navedenih držav so meddržavne pogodbe sklenjene še z državo Bolgarijo, Češko, Poljsko ter Veliko Britanijo in Severno Irsko kjer zavarovane osebe pravico do nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči uveljavljajo v javnih zdravstvenih zavodih na podlagi potnega lista in veljavne kartice zdravstvenega zavarovanja. Tudi v tem primeru bodo morali stroške plačati sami, če bodo uveljavljali pravico do nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči pri zasebnikih, ki niso del javne zdravstvene mreže. V primeru, da bo zavarovana oseba morala plačati zdravstvene storitve, lahko vložijo zahtevek za povračilo na pristojno območno enoto oziroma izpostavo Zavoda.

Pri uveljavljanju pravice do storitev nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči v državi, s katero je sklenjena meddržavna pogodba, veljajo glede obsega, vrste in načina nudenja nujnih zdravstvenih storitev predpisi države, kjer so bile storitve opravljene.

2. Uveljavljanje pravic do nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči v ostalih državah

Z vsemi ostalimi državami niso sklenjene meddržavne pogodbe oziroma meddržavne pogodbe ne urejajo področja zdravstvenega zavarovanja, kar pomeni, da morajo zavarovane osebe v primeru uveljavljanja storitev nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči le-te plačati sami. Na podlagi originalnih računov bo pristojna območna enota oziroma izpostava Zavoda opravila povračilo stroškov v višini ustreznega deleža po povprečni ceni teh storitev v Sloveniji. Ker so lahko cene zdravstvenih storitev v tujini tudi do dvakrat ali trikrat višje kot v Sloveniji, Zavod svetuje zavarovanim osebam, da sklenejo prostovoljno zdravstveno zavarovanje z medicinsko asistenco v tujini, ki ga ponujajo nekatere slovenske zavarovalnice. Tovrstna zavarovanja krijejo stroške nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči v tujini brez neposrednega plačevanja storitev tako v zasebnih kot tudi v državnih zdravstvenih ustanovah in nudijo vrsto drugih praktičnih koristi (npr. prevoz zavarovanca do zdravstvene ustanove v tujini ali po potrebi v domovino, pravno pomoč, premagovanje jezikovnih ovir, pomoč svojcem ...).

Podrobnejše informacije o

KONEC NOGOMETNE SEZONE

V teh vročih dneh so svoje tekmovalne sklenili tudi nogometaši. NK Livar se je ob koncu prvenstva v 2. SNL uvrstil na enajsto mesto. V klubu s tem rezultatom niso zadovoljni, saj je bil pred začetkom sezone cilj uvrstitev v zgornji del lestvice. Zato pravijo, da se bodo pred naslednjo sezono precej okrepili. Za začetek so podaljšali pogodbo s trenerjem Brankom Vrščajem, v Ivančno Gorico pa se je že vrnil tudi vratar Nikola Drkušić, ki je v spomladanskem delu sezone igral v prvi ligi za Hit Gorico. Ob tem se uprava in trener dogovarjajo še z nekaterimi potencialnimi okrepitevami. Tako so kandidati za Livarjev dres Bracovič, Sever, Benovič, Šporar, Kovačević, Režonja ... Ti igralci so večinoma v Ivančni Gorici že igrali in prihajajo iz Grosuplja, ki je izstopilo iz lige. Pogovori o prestopih nekaterih mladinskih reprezentantov pa potekajo tudi s črnuškim Factorjem, ki je znan po odličnem delu z mladimi nogometaši. Na Ježici so namreč zrasli že mnogi prvoligaški igralci. Zaenkrat je klub zapustil le izkušeni vratar Nihad Pejčković, ki je odšel k Muri.

Obeta se nam torej zelo zanimiva sezona z okrepljenim Livarjem.

Lojze Grčman

VETERANSKA NOGOMETNA LIGA

IVANČNA GORICA NA KONČNEM 4. MESTU

Veterani NK Ivančna Gorica so zaključili nastope v letošnji veteranski ligi, ki so se je udeležili prvič. Na koncu so med 21 ekipami zasedli odlično 4. mesto. V polfinalu so sicer v dveh tekmah potegnili krajši konec z ekipo Tabor 69, v tekmi za tretje mesto pa so nato izgubili z ekipo Kamnika s 5 : 1, a to ne zmanjšuje njihovega zadovoljstva. Vedeti je namreč treba, da so v končnici imeli tudi nekaj smole s poškodbami ključnih igralcev. Nenazadnje pa poudarjajo, da sta še bolj od rezultata pomembna druženje in rekreacija.

V finalni tekmi je ekipa Ilirije tesno z 2 : 1 premagala NK Arne Tabor 69 in tako osvojila naslov veteranskega prvaka v tej sezoni.

Veterani se za sodelovanje zahvaljujejo vodstvu NK Livar Ivančna Gorica, še zlasti Zoranu Iliškoviču ter Zvonetu Grmu za pripravo igrišča. Prav tako se zahvaljujejo občini Ivančna Gorica za uporabo garderob.

Da pa ne bi s porazi zaključili uspešne sezone, so junija odigrali še dve prijateljski tekmi, v katerih so res prijateljsko remizirali z ekipo Kočevja z 2 : 2 in z ekipo Karies ("zobarji") s 4 : 4. Tako so dokazali, da jim končni izid ni najpomembnejši.

Sam pa jim v naslednji sezoni želim čim manj poškodb, zato pa veliko druženja in rekreacije.

Simon Bregar

zdravstvenem zavarovanju lahko zavarovane osebe dobijo na vseh območnih enotah in izpostavah Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, na spletni strani Zavoda (<http://www.zzzs.si/>), na samopostrežnih terminalih in na telefonskem odzivniku tel. št. 01/30-77-300 (poglavje 4).

3. Uveljavljanje pravice do nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči po vstopu Republike Slovenije v Evropsko unijo

1. maja 2004 bo Slovenija postala polnopravna članica Evropske unije (EU). S tem dnem se bodo meddržavne pogodbe (konvencije), ki jih je Slovenija sklenila z državami članicami EU, uporabljale v omejenem obsegu, le še za državljane tretjih držav, če do vstopa Slovenije v EU Uredba 1408/71 ne bo novelirana. Še naprej pa se bodo izvajale konvencije, ki so sklenjene z državami, ki še ne bodo postale članice EU, t.j. z Bolgarijo, Hrvaško, Makedonijo in Romunijo. Z vključitvijo Slovenije v EU bo tudi na področju socialne varnosti veljal evropski pravni red, kar pomeni, da bo Slovenija na področju zdravstvenega varstva in

zdravstvenega zavarovanja morala izvajati določbe Uredbe 1408/71 in Uredbe 574/72 istočasno s sklepi upravne komisije evropskih skupnosti za socialno varnost delavcev migrantov in sodbami evropskega sodišča. Na tej podlagi bodo zavarovane osebe, ki so obvezno zdravstveno zavarovane v Sloveniji, uveljavljale pravice do nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči med začasnim bivanjem v državi članici EU in državi članici Evropskega gospodarskega prostora na podlagi enotnega obrazca, E 111, to je v naslednjih državah: Avstriji, Belgiji, Cipru, Češki, Danski, Estoniji, Finski, Franciji, Grčiji, Irski, Islandiji, Italiji, Latviji, Litvi, Liechtensteinu, Luksemburgu, Madžarski, Malti, Nemčiji, Nizozemski, Norveški, Poljski, Portugalski, Slovaški, Španiji, Švedski, Švici ter Veliki Britaniji in Severni Irski. Zavarovane osebe bodo lahko obrazec E 111 brezplačno naročale na samopostrežnih terminalih in spletnih straneh Zavoda, kot to velja že sedaj za konvencijska potrdila.

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE

Območna enota Ljubljana

Gospodinjska stran

Narava nas že razvaja s toplimi sončnimi žarki, dišečimi cvetovi, zre-
limi sadeži ... Kolikor je le mogoče, pojedimo svežega sadja, ostalo pa
shranimo in vložimo v kompote. Taki prihranki nas bodo prav gotovo
razveselili v hladnih zimskih dneh. Privoščimo si tudi izlet v naravo, saj
je zdaj pravi čas, da se ohladimo v kakšni prijetni senčici, ob potoku ali
celo morju.

Piknik v naravi pa bo lepo zaokrožil poletni dan, ko bomo povabili
prijatelje, pekli razna nabadala in se uživali ob sočnih sladoledih.
Torej: pred nami so poletne počitnice in upam, da bo vsak izmed nas
doživel kakšno prijetno in lepo izkušnjo.

V prejšnji številki sem začela predstavljati raznobarna živila, ki
imajo posebne značilnosti ter zdravilne učinke. Tokrat o zelenih in
oranžnih.

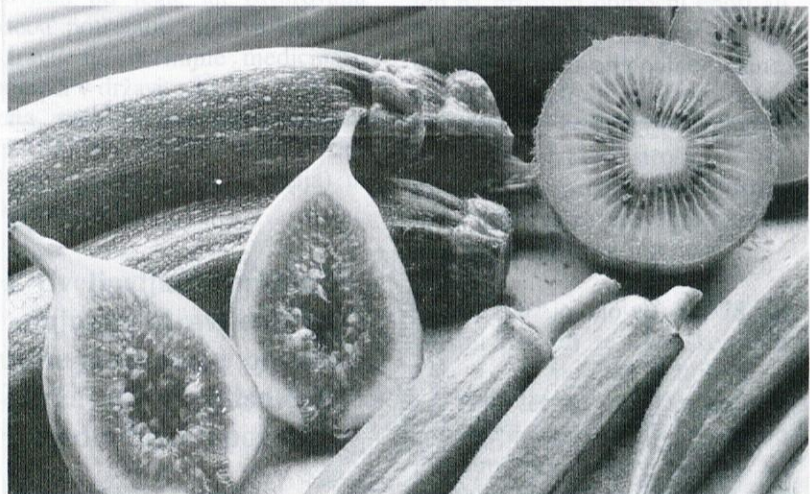
ZELENA ŽIVILA

Zelena je barva narave. Prinaša mir, ravnotežje in ubranost. Zelo vpliva na
srce, znižuje krvni tlak in pomirja živce. Je zdravilna, osvežuje in obnavlja.
Nevtralizira neskladja, zaradi katerih se lahko razvijejo rakaste celice, ciste in
tumorji, na duševnost deluje tako, da blaži napetost, čustvene težave in težave,
povezane s pritiskom in napetostjo, denimo glavoboli.

Zelene rastline so tisoče let uporabljali kot zdravilo.

V večini živil, ki so naravne bele barve, zlasti v mleku in mlečnih izdelkih,
denimo v jogurtu, je zelena energija. Zelena je namreč barva trave, iz katere
so nastala. Če ta živila obdelujemo ali solimo, se njihova življenjska moč
izgublja.

Zelena živila so: solata, zeleno zelje, kumare, zelena paprika, bučke, oljčno
olje, belo grozdje, kivi, limete, zelena, artičoke, fižol, grah, zelena leča,
brokoli, poprova meta, peteršilj, pehtran, česen, janež, koprive, origano.

PETERŠILJ

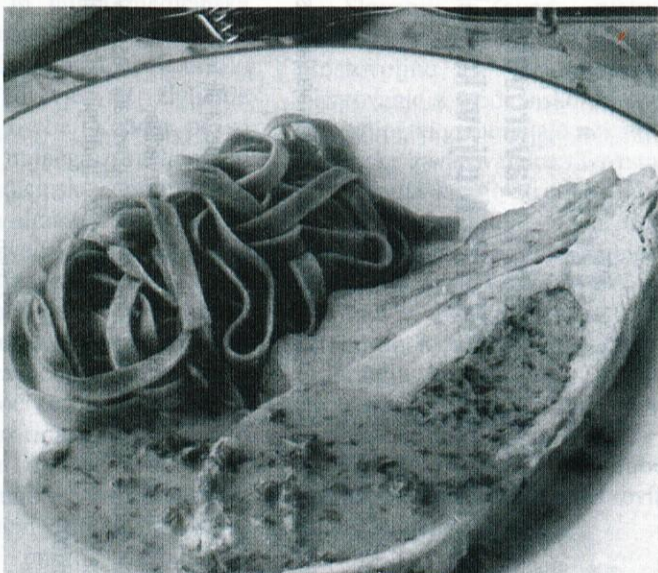
Peteršilj kajpak poznamo vsi. Sesekljani zeleni peteršilj uporabljamo v premnogh slanih jedeh. Da si juhe brez
peteršilja skoraj ne moremo predstavljati, dokazuje tudi rek: "Peteršiljček v vsako župo paše."

Peteršilj je dvoletna rastlina, ki pa jo v kuhinji uporabljamo samo prvo leto. Jed z njim največkrat potresemo,
tik preden jo ponudimo, da se ne izgubijo eterična olja, ki dajejo tako prijetno aromo. S tem ohranimo tudi vita-
min C. Peteršiljeve korenine pa seveda kuhamo.

Telečje prsi s peteršiljevim nadevom:

Potrebuje: 1 kg telečjih prsi, 3 rezine kruha, 4 šopke zelenega peteršilja, 1 žlica gorčice, 4 žlice olja, 1 jajce,
sol, sveže mleti poper, 2 dag margarine, 1,5 l čiste mesne juhe iz koncentrata, 1 dl kisle smetane, 2-3 žlice gusti-
na.

Priprava: V telečje prsi zarezemo žep. Sredico kruha raztrgamo na kose, dodamo
gorčico, 2 žlici olja in peteršiljeve liste ter vse
skupaj sesekljamo s paličnim mešalnikom.
Primešamo jajce ter maso posolimo in
popoprano, nato pa z njo napolnimo žepke v
telečjih prsih; odprtino zapnemo z zobotrebeci,
potem pa cel kos ovijemo z vrvico. Popečemo
na obeh straneh na preostalem olju in margari-
ni. Prilijemo 1 dl juhe, posodo pokrijemo in
meso dušimo uro in pol do dve uri do mehkega.
Zdušene telečje prsi vzamemo iz posode in
shranimo na toplem. Na maščobo in sok v
posodi vlijemo ostalo juho in kisló smetano,
dobro podrgnemo po dnu in vse skupaj povre-
mo. Dodamo gustin in mešamo, da se omaka
zgosti in prevre. Dodamo zelen sesekljan
peteršilj in omako po potrebi še dosolimo.
Meso ponudimo z omako.

ORANŽNA ŽIVILA

Delujejo kot močno okrepčilo. Napolnijo nas s telesno energijo in spodbudijo um. Poleg tega pospešijo prebavo. Z
oranžnimi živila lahko zdravimo okvare in vnetja vranice ter bolezni ledvic, pa tudi žolčne kamne, bronhitis in druge
težave v prsnem košu.

Med oranžna živila spadajo zelenjava in sadje z oranžno lupino: pomaranče, mandarine, marelice, mango, papaja,
breskve, melona, korenje, buča, jajčni rumenjaki, kumina, paprika, ingver, koriander.

Vir: Suzy Chiazzari, Barve

Solatna juha

Sestavine: velika glava zelene
solate, čebula, 6 dag šunke, 2
jedilni žlici olja, 2 dag masla,
liter kokošje ali goveje juhe,
peteršilj, sol, poper, malo mle-
ga muškarnega oreška, 2,5 dl
kisle smetane, približno 5 dag
hladnega masla, 2 majhna
korenčka, 10 dag graha

Priprava: Solato in čebulo
nasekljamo. Šunko narežemo na
tanke trakove, korenček pa na
majhne kocke ter skuhamo v
slani vodi, da postane mehek.
Grah blanširamo in prav tako
odcedimo. V dovolj velikem
loncu segrejemo olje in šunkine
trakove hrustljivo spečemo; nato
jih poberemo iz lonca in odcedi-
mo. Olje odlijemo, v posodo pa
damo maslo ter popražimo čebu-
lo. Dodamo solato in dušimo pri-
bližno 10 minut, dolijemo juho,
nato pa z ročnim paličnim mešal-
nikom piriramo. Juho začinimo s
peteršiljem, soljo, poprom,
muškarnim oreškom. Kislo
smetano vmešamo v ne preveč
vremo juho. Na koncu dodamo še
kocke hladnega masla in stepe-
mo z metlico za sneg. Juho servi-
ramo v krožnike in dodamo grah
ter hrustljave šunkine trakove.
Lahko jo potresemo še z drobn-
jakom.

Breskov kolač

Sestavine:

Testo:

30 dag gladke moke, 17 dag masla, 9 dag sladkorja v prahu, rumenjaki, nas-
trgana limonina lupinica, ščepec soli, 2 jedilni žlici kisle smetane

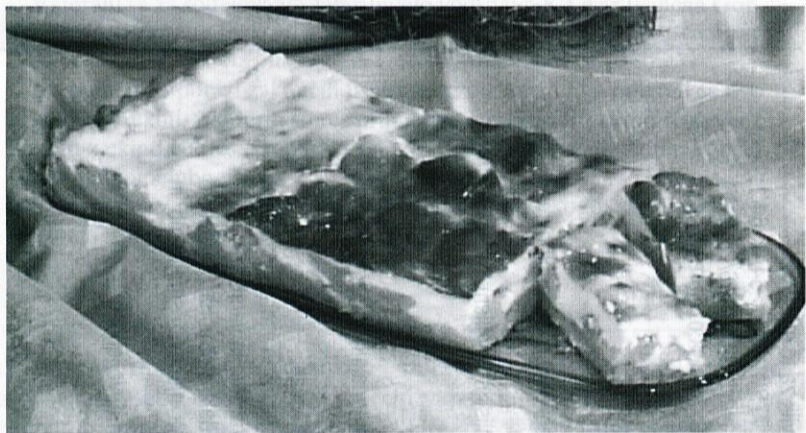
Preliv:

0,5 kg breskev, 3,5 dl kisle smetane, 1,5 sladke smetane, 3 rumenjaki, 2
jajci, 6 dag sladkorja v prahu

Priprava: Moko in sladkor v prahu presejemo na delovno površino, po robu
porazdelimo hladne maslene kosmiče. Dodamo rumenjaki, kisló smetano, nas-
trgano limonino lupino in sol ter vse sestavine hitro zgnetemo v gladko krhko
testo. Testo zavijemo v alufolijo in postavimo v hladilnik za dve uri.

Breskve operemo in razpolovimo. Hitro jih zavremo v pol litra vode, ki smo
ji dodali sladkor in limonin sok. Nato jih odcedimo in olupimo.

Testo zvaljamo na delovni površini na 4 mm debelo. V pekač, obložen s
peki papirjem, položimo testo in ga večkrat prebodemo z vilicami. Pečemo ga
pri 200 stopinjah približno 20 minut. Nato ga vzamemo iz pečice in po celi
površini porazdelimo pripravljene breskve ter polijemo s prelivom. Kislo
smetano gladko zvrkljamo s sladko smetano, rumenjaki, obema jajcema in
presejanim sladkorjem v prahu. Temperatura v pečici naj bo malo manjša -
180 stopinj C; kolač nato pečemo še 40 minut.

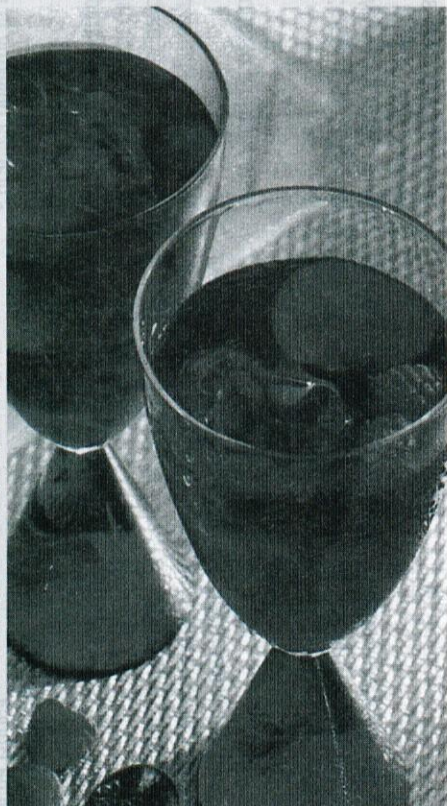
PRAVI ČAJ ZA VROČE DNI

Ne le vroč, tudi ohlajen čaj je prijetna pijača, še posebej z dodatki, s kateri
imi v hipu pripravimo okusne koktejle in sadne napitke.

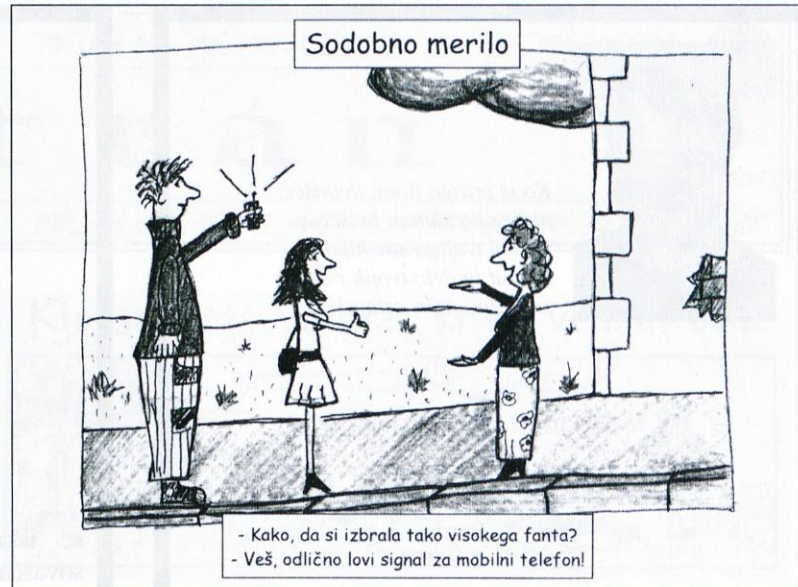
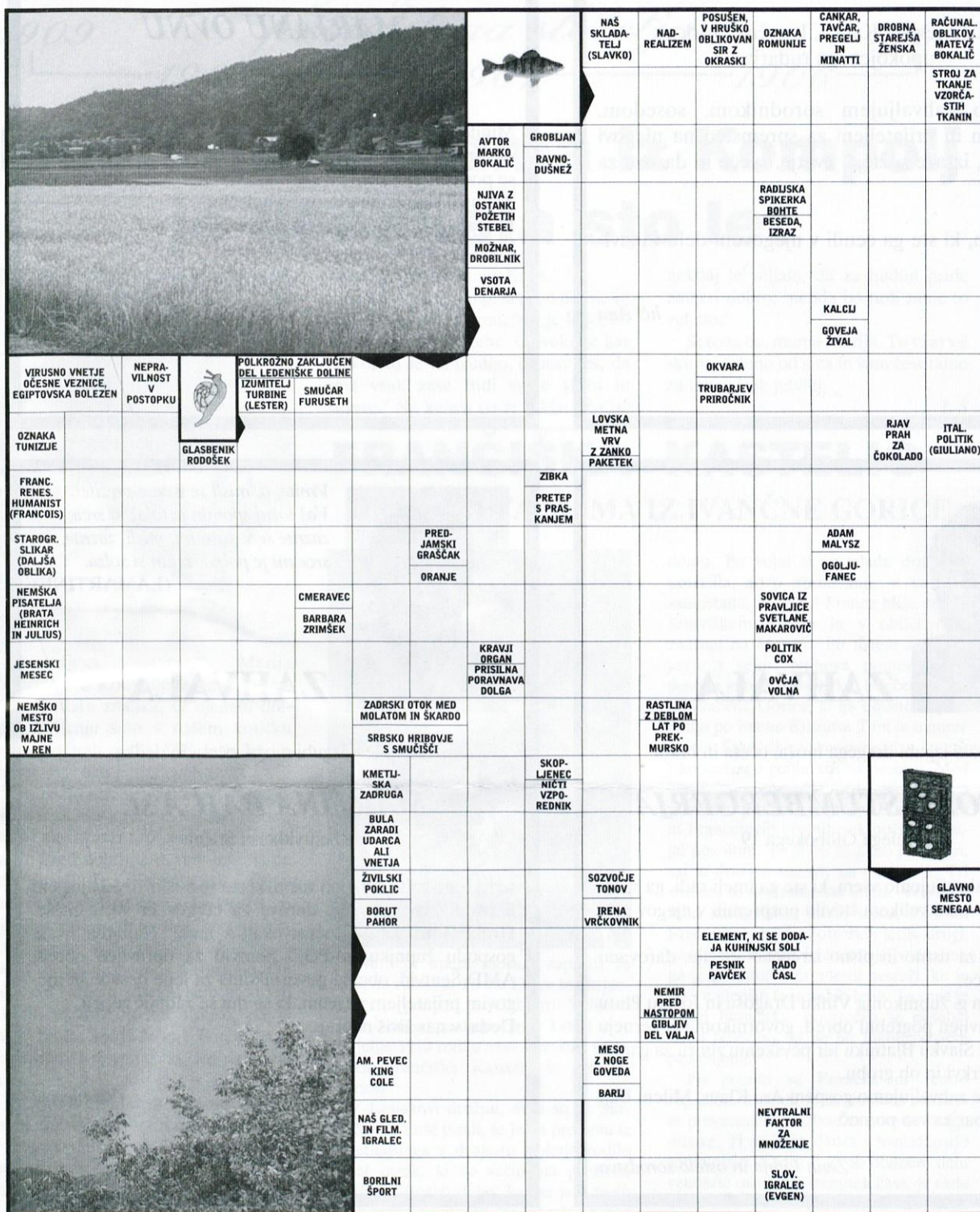
Melonina bovla:

Potrebuje: 3 filter vrečke
pravega čaja z okusom divje češn-
je, 2 buteljki rdečega vina, 200 ml
limoninega soka, melono, 100 g
sladkorja, kocke ledu in češnje za
dekoracijo.

Priprava: Čaj prelijemo s pol
litra vrele vode, pustimo stati pet
minut in ohladimo. Melono olup-
imo in odstranimo peške, sadež
narežemo na kocke. Posujemo s
sladkorjem in prelijemo z 250 ml
vina. Preostalo vino segrejemo, in
ko je vroče, v njem stopimo pre-
ostali sladkor, dodamo limonin
sok in še vroče prelijemo čez
narezano melono. Ko se mešanica
ohladi, jo damo v skledo za bovló
ter dodamo kocke ledu in ohlajen
čaj. Nalijemo v kozarce in okra-
simo s češnjo.

Za gospodinjsko stran tekst in foto Nataša ERJAVEC

KVIZ

- Katero zaporedno število označuje Slovenijo v OZN?
 - 174
 - 198
 - 201
- Katera žival ni sesalec?
 - delfin
 - netopir
 - udav
- Kaj po rusko pomeni batjuška?
 - mati
 - birmanski boter
 - oče
- Koliko Sel in Selam podobnih imen imamo v naši občini?

Odgovori na vprašanja iz zadnje številke: 1.c, 2.c, 3.c, 4.a, 5.a, 6. šest, 7.b.
- Kje je živel Ostrorogi Jelen, glavni junak v romanu Bobri?
 - v Zasavju
 - v zgornjem toku reke Krke
 - na Ljubljanskem barju
- Iz česa so nekoč pridobivali surovino za pridobivanje stekla?
 - iz pepela
 - iz ajdove moke
 - iz živalskih kosti
- Kaj je vrtača?
 - ročni sveder za vrtnanje v les
 - kraška dolinica
 - posebna vrsta školjke

SMEŠNICA

Nande se udobno namesti na vlaku. Kmalu za njim pristopica v kupe zala gospodična in sede njemu nasproti. Nande seveda nepretrgoma boljši vanjo, da je lepota kar nerodno. Končno ga kar naravnost vpraša: "Kaj bi pa radi?" "I, tisto, na katerem sedite," olajšano odgovori Nande. "Uf, vi moški, sama pohota vas je," se namrdne lepota. Nande pa kot iz topa: "Kakšna pohota neki, na mojo kapo ste se usedli!"

- Kateri pes zna najbolje plavati?
- Noč in dan se umiva, pa je vedno bolj črn.
- Majhna živalca pa veliko klado prevali.
- Če bolj piha, bolj je vroče.
- Kaj peče, pa ni vroče?

ODGOVORI: 1. morski, 2. mlinsko kolo, 3. bolha, 4. kovaški meh, 5. kopriva.

OZRIMO SE MALO NAOKOLI

Doslej smo prepoznali in likovno obdelali dve občini: ivanško in grosupeljsko. Ob "oživitvi" ivanške občine ni bilo posebnega odziva. Ko pa sem pospremil v življenje Grosupeljčanko, sem dregnil v osje gnezdo. Kar nekaj nepodpisanih bralcev (verjetno bralk s Grosupeljskega) mi je v pismih zatrdilo, da so Grosupeljčanke lepše od ivanških punc. Drage nežnospolke, morda je to res ali pa tudi ne. Jaz o tem nisem pisal, res ne. Prikazal sem le obrise obeh občin, pri čemer sem prvo malo pomladil, drugo pa postaral. Seveda ima vsakdo pravico svojo občino narisati lepšo in ji dodati imenitnejše attribute. Glede lepote pa verjamem, da ste vsa dekleta lepe ko fuk-sije ali pa še lepše. Občinske meje pa so takšne, kakršne so. Zaradi lepote jih kajpak ne bomo spreminjali. Prav tako ne bi bilo pametno, da bi se zaradi tega skrhali zgledni medobčinski odnosi. Za spravo velja: oboji smo lepi, pa pika.

Pripis k sliki: 1. Ugotovite ime predstavljene občine in jo za razvedrilo malo "oživite". 2. Bralka Meri (verjetno z Grosupeljskega) je takole polepšala svojo občino. Domiselno, mar ne?

Kaj so oglašali pred sto leti

Lepo ženo - čaka sreča!

Pravo lepoto dosežete le, če se ravirate po mojem, od zdravnikov - strokovnjakov priznanem navodilu. Pri uporabi istega izginejo vse mogoče kožne napake: pege, mozoli, lišaji, zajedalci, rdečico obraza in nosu itd., kakortudi sledove staranja. Jamčim vam za gotov uspeh, katerega mi potrjuje tisoče zahvalnih pisem.

Poskus Vas o resnici tega prepriča. Pišite takoj na:

A. JELLINEK, Dunaj, 66,
Fach 37, Abtlg. 230.
Prosi se znamke za odgovor.

Gospod Jelinek ga je pa pihnil. Tisto, kar ponuja, lepe ženske sploh ne potrebujejo. Ponudba bi morala veljati onim drugim.

LAHKA KRIŽANKA Z DODATNIMI OLAJŠAVAMI

Križanka vam bo v navpičnem poudarjenem stolpcu povedala besedo z dvojnim pomenom (kakor jo poudarimo). Lahko je gradbeni material ali pa žival.

VODORAVNO

1. uta, 2. prometnica, 3. slog, 4. ni desna, 5. del suknjiča.

*Ko je prazen dom, dvorišče,
moje oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
le trud in delo tvojih rok
za vedno nam ostaja.*

V 73. letu me je zapustila draga žena

MARIJA ZUPANČIČ

rojena Berdajs
iz Temenice 109

Zahvaljujem se sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče, darove za cerkev in svete maše ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Iskrena hvala gospodu župniku Janezu Petku za lepo opravljen obred.

Njen mož

ZAHVALA

Ob izgubi dragega očeta

FRANCA PEVCA

z Lučarjevega Kala 7, Ivančna Gorica
upokojenega rudarja

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, sosedom, sovaščanom in prijateljem za spremstvo na njegovi zadnji poti, izraze sožalja, cvetje, sveče in darove za cerkev.

Hvala vsem, ki ste ga cenili v njegovem delu in življenju.

hči Ana

V SPOMIN

MARJANU OVNU

Minilo je že leto dni,
odkar od nas si, dragi Marjan,
se poslovil Ti.
Zapustil si praznino in trpko bolečino.
Le upanje na snidenje nam dneve
krajša in svetli.

Žena Ivanka, družina Kepa in ostalo sorodstvo

V SPOMIN

MARIJI JANEŽIČ

s Sel pri Višnji Gori

Minili sta dolgi dve leti,
odkar najine mame več ni!

Saj ni res, da mame več ni.
Zdaj ona med rožami spi -
počiva, miru si želi,
najdražja do konca vseh dni.

Najlepša hvala vsem, ki ji na grob prinašate cvetje in sveče, ki se je spominjate in jo omenjate.

Sin Jože in hčerka Minka

ZAHVALA

Ob težki izgubi dragega moža, očeta in brata

ANTONA ŠTUMBERGERJA

z Malega Globokega 19

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga imeli radi, ga spoštovali in ga v tako velikem številu pospremili v njegov predrani grob.

Hvala vsem za ustno in pisno izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče.

Iskrena hvala g. župnikoma Vinku Dragošu in Jožetu Plutu za lepo opravljen pogrebni obred, govornikoma g. Jerneju Lampretu in Slavku Blatniku ter pevskemu zboru za ganljivo petje v cerkvi in ob grobu.

Še posebej se zahvaljujemo gospem Ani Klaus, Mileni Bajt in Sonji Hribar za vso pomoč.

Žena Lidija in ostalo sorodstvo

*Vrnite, o, misli se v čase prežite!
Vaš tožni spomin je tolažba srca;
zazrite se v dušo mi, misli, zazrite,
srce mi je polno, želim si solza.*
(LAMARTINE)

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, očeta in dedka

MARTINA BAJCA st.

iz Šentvida pri Stični

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste se poslovili od njega in darovali cvetje, sveče, darove za cerkev in svete maše. Hvala vsem, ki ste sočustvovali z nami. Najlepša hvala gospodu župniku in PGD Šentvid za opravljen obred, AMD Šentvid, obema govornikoma za lepe besede in njegovim prijateljem pevcem, ki so mu še zadnjič zapeli. Deda, v nas živiš naprej ...

Vsi njegovi

Center za zdravljenje bolezni otrok
Šentvid pri Stični 44
1296 Šentvid pri Stični

ZAHVALA

V Centru za zdravljenje bolezni otrok smo prejeli denarna sredstva dobrotnikov in se želimo zahvaliti ljudem, ki mislijo na nas.

G. AKRAPOVIČ, ki je letos prejel Občinsko priznanje, je denarni prispevek, ki ga je ob tem dobil, zaokrožil in nam ga podaril. Sredstva bomo porabili za nakup fizioterapevtskega pripomočka za korekcijo hoje.

Prav tako kot v lanskem letu smo prejeli tudi denarni izkupiček humanitarne akcije motoristov motokluba Fire group iz Ivančne Gorice, ki je potekala ob prvomajskih praznikih v Ivančni Gorici. Takrat so se srečali motoristi iz cele države in zamejstva. Denar so namenili direktno za opremo ene sobe s štirimi posteljami in vso dodatno opremo.

Iskrena hvala vsem imenovanim in tudi tistim, ki ste ob akciji prispevali svoja sredstva.

Magdalena Urbančič, dr.med.

GOVORI SE • GOVORI SE • GOVORI SE

Kaj pa zdaj?

Iz zanesljivih virov blizu Darsa smo izvedeli, da bodo cestninsko postajo v Ivančni Gorici začeli graditi zelo kmalu.

Pred volitvami, lani, je bilo politikom v zvezi s tem vse jasno in predvsem glasno.

Bomo videli!

Govori se, da:

Uredništvo Klasja, Cesta 2. grupe odredov 17, Ivančna Gorica

objavlja

JAVNI RAZPIS

za nabavo treh pisarniških stolov

Splošne zahteve:

1. Stoli morajo biti novi ali malo rabljeni.
2. Cena ne sme biti pretirana.
3. V ceni mora biti vračunana dostava na uredništvo.
4. Določen mora biti popust, če za prevoz poskrbi uredništvo.

Posebni pogoji:

Prednost imajo tisti ponudniki, ki bodo stole dostavili brezplačno.

V uredništvu pričakujemo ugoden odziv
Za člane uredniškega odbora:

Odgovorni urednik Andrej Agnič

**Uradne ure
uredništva
časopisa
Klasje
v avgustu:**

ponedeljek: 8-11
sreda: 13-16
petek: 8-11

Naslov:

Uredništvo časopisa Klasje
Ulica II. grupe odredov 17
1295 Ivančna Gorica
telefon: (01) 7869400
fax: 01 7869401
e-mail: klasje.casopis@siol.net

Siva stran

1901 — 1902 — 1903 —
 1910 — *Ljudje z začetka* — 1904
preteklega stoletja — 1905
 1909 — 1908 — 1907 — 1906

Mustarjeva mama iz Kompelj je dočakala sto let

Mustarjeva mama, Marija Železnikar iz Kompelj, je v našem časniku že stara znanka. O njenem dolgem življenju smo v našem kotičku lahko prebrali aprila 1998. leta, ko jih je štela že blizu petindevetdeset.

Po tistem sem se velikokrat oglašil v njenem domovanju ob Višnjici in sva rekla marsikatero o starih in novih časih. Pred dobrima dvema letoma pa sem opazil, da se je prenehal sukljati dim iz njenega dimnika in kljuka na njenih vratih se ni podala, ko sem pritisnil nanjo. Mama Marija je odšla v Dom starejših občanov Grosuplje. Ob očitnem trdnem zdravju sem pred leti Mariji večkrat omenil stotico, pa je vselej rekla, "kje je še to." Potem pa je dostavila: "Kaj vemo, kakšna je božja volja."

Očitno je bila božja volja naravnana na njeno dolgoživost. Letos 5. maja je v krogu svojih najbližjih dočakala svoj stoti rojstni dan. Tedaj sta ji prišla voščiti tudi župan Jernej Lampret in

župnik Tone Humar s Krke.

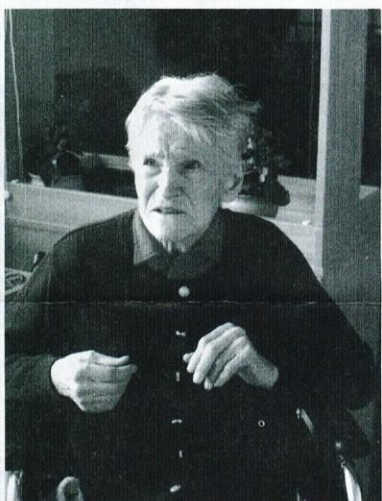
"Veste," mi je zaupala pred dnevi, ko sem se oglašil v domu, "saj je lepo, ko so vsi pozorni do tebe. Človeku je kar težko, ko se vsi trudijo, čeprav veš, da ima vsak zase tudi svoje skrbi in težave." Na koncu pa je rekla: "Že od

nekdaj je veljalo, da za hudim pride zmeraj dobro; menda bo tudi zame to veljalo."

Seveda bo, mama Marija. To vam vsi skupaj želimo od srca in vam čestitamo za tako visok jubilej.

L S

FRANČIŠKA KASTELIC - DREMLJEVA MAMA IZ IVANČNE GORICE

Dve lepi imeni moram zapisati že takoj na začetku. To sta Lušce in Škrjanci. Prvo pomeni zaselek pri Velikem Gabru, drugo pa domačijo, v kateri se je 17. julija 1913 rodila naša današnja slavljena Frančiška Kastelic iz Ivančne Gorice.

V Lesjakovi družini, tako so se Škrjančevi iz Lušč pisali, se je na prelomu iz devetnajstega v dvajseto stoletje rodilo devet otrok, ki so večinoma preživeli zgodnjo otroško dobo, kar se je v tistih časih redko primerilo. Že od mladih nog so bili vsi dobri pevci. Kadar so se pri delu ali ob kakem zgodnjem spravi skupaj, so tako lepo zapeli, da je vse prisluhnilo. Tedaj so poslušalci pogosto pripomnili: "Prav nič čudno ni, če se Lesjakovim po domače reče Škrjanci, saj tudi pojó kot škrjančki." K petju sta večkrat priložila svoja glasova tudi mati Marija in oče Alojz, ki sta bila tudi dobra pevca. Teh lepih trenutkov se je mama Frančiška pozneje v življenju najrajši spominjala.

Toda je že tako na tem božjem svetu, da vse lépo hitro mine. Pri Škrjančevih so imeli bolj kajžó, zato so otroci drug za drugim zgodaj odhajali v svet za kruhom. Bili so marljivi, zato so vsi prišli do svojih poklicev. Tudi Francko je kmalu po končani osnovni šoli v Velikem Gabru življenjska pot pripeljala v Ljubljano, kjer se je v znani gostilni Činkole izučila za kuharico. Drugi otroci so si poiskali poklice v različnih strokah, največ v tiskarstvu. Brat Janko, ki je slovel po svojem lepem tenorju, je postal celo pevec v Ljubljanski operi. Janko se je veliko družil z domačinom, še bolj znanim pevcem Kozlevčarjem.

Francka je že od otroških let poznala Franceta Kastelica, Dremljevega z Debelega hriba, nedaleč od rodni Lušč. Znanstvo je počasi preraslo v globlje prijateljstvo, to pa je pripeljalo do poroke v jako nenavadnem času - sredi vojne vihre leta 1943, ko so bila ženitovanja hudo redki dogodki.

Zastavila sta v Luščah, na Frančinem

domu. Po vojni si je mlada družinica poiskala novo stanovanje v stiskem samostanu, da je bil France bliže delu v šentviškem Zmaju in v obdelovalni zadrugi na Marofu. Po tistem so se še večkrat selili. Njihova pomembnejša postaja je bila na hribočku, ležečem južno od Ivančne Gorice, ki ga domačini poznajo po imenu Kurnica. Tam je namreč mama Frančiška v kooperaciji s kmetijsko zadrugo gojila kokoši nesnice. Med številnimi selitvami je na drugem hribočku v Ivančni Gorici s pomočjo Frančiškinih in Francetovih pridnih rok počasi nastajal nov dom. Ta je bil še kako potreben, saj je družina narasla na pet otrok. Tri dekleta in dva fanta sta imela. Vendar s fanti starša nista imela sreče. Prvi sin France je umrl že v otroških letih, drugi, prav tako France in najmlajši v družini, pa je preminil v prometni nesreči, ko je bil v najlepših fantovskih letih. Ta smrt je mami Frančiški povzročila še posebej hudo bolečino, ki ne bo nikoli povsem pozabljena.

Po poroki se Francka ni redno zaposlila. Skrbela je za domačo družino in prevzemala v skrbno varstvo še druge otroke. Ti se je še danes s hvaležnostjo spominjajo. Kadar ji je ob obilnem delu vendarle ostal kak trenutek časa, je rada odšla tudi v "tabr", ki ga je bila navajena še iz otroških let v rodni Luščah. Kljub hudim preizkušnjam je mama Frančiška vse življenje ohranila veselje do petja, naj si bo pri delu na dnini, v cerkvi ali v pevskem zboru.

Kmalu bosta minili dve desetletji, odkar jo je za vedno zapustil mož France. Hčere so si ustvarile svoje družine in mama je za nekaj časa ostala sama v hiši, v kateri je bilo še pred nekaj desetletji polno življenja. Na srečo se je kmalu potem vrnila pod rodni krov hči Tatjana z družino, ostali dve hčeri, Marinka in Sonja, pa sta se prav tako ustalili v domačem kraju in s svoje strani poskrbeli, da mama ni bila preveč osamljena.

Pred dobrim letom dni se je mami zdravje poslabšalo, tako da ni mogla čisto vsem poskrbeti zase, ko so bili mladi na delu. Odtlej je v oskrbi v Domu starejših občanov v Trebnjem, kjer lepo skrbijo zanjo. Frančiškina največja želja je, da bi spet lahko hodila in da ji ne bi tako naglo pešal spomin. V novem domu jo pogosto obiskujejo vsi z njenega rodovnega drevesa. Ta poleg hčera šteje še šest vnukov in tri pravnuke. Ko bo mama Frančiška 17. julija praznovala svoj visoki jubilej, bodo vsi zraven. V mislih bomo tedaj pri njej tudi Klasjevi. Vsi skupaj ji že vnaprej izrekamo pristrčno voščilo ob častitljivem jubileju in želimo, da bi ji bilo s starostnimi tegobami čim bolj prizanešeno.

Klasjev Polde

Kje so tiste vodice, ki so včasih bile

POTOK ŠENTPAVELŠČICA

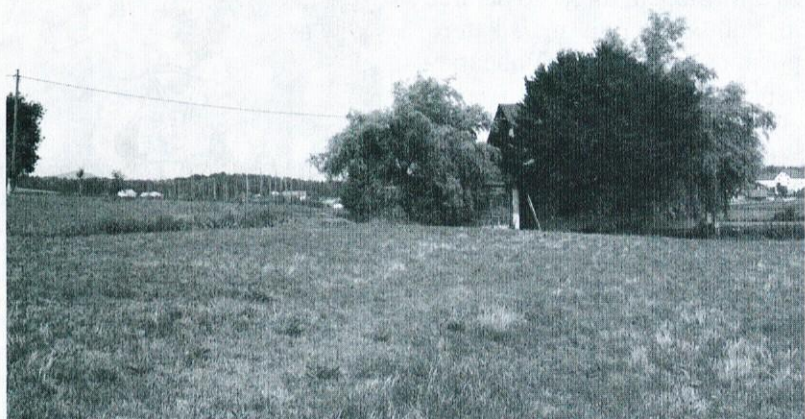
O Šentpavelščici smo lahko nekaj prebrali v 4. številki letošnjega Klasja. O tej vodi sem tedaj med drugim zapisal, da zaradi majhnega padca ni bilo ob njej nobenega mlina, kar pa očitno ni res. Mlin je namreč bil. Za informatorje o vodi sem imel po naključju same mlade okoličane, ki o mlinu kajpak niso nič vedeli, saj že dobrega pol stoletja ne melje več. V zmotu me je zapeljal tudi pogled na "leno" vodo, ki res ni razkazovala energetske bogatije.

Toda naši domiselni predniki so si znali pomagati tudi v takih primerih. V breg so skopali umetno strugo. Ta je po dvesto metrih pridobila toliko padca, da je voda lahko poganjala mlininske kamne Petričkovega mlina. V tem mlinu so mleli Šentpavi, Radohovci, Selci in drugi vaščani iz širše okolice. Mlin je imel ugodno lego. Blizu namreč ni bilo drugih vrtečih se kamnov, zato je bilo zanj zmeraj dovolj dela.

Umetno skopani strugi potoka so ljudje svoj čas nadeli zanimivo ime Mlinarski potok. Tako so vodni tok lahko razlikovali od struge, ki jo je naredila uhajajoča voda, iščoč najnižjo lego.

O potoku Šentpavelščici sem po objavi v našem časniku prejel dve prijazni in skrbno napisani pismi. Poslala sta ju Mihael Prijatelj iz Maribora in Alenka Šteh iz Ivančne Gorice.

V obeh pismih je dobrohotno opozorilo na mojo napako, zraven pa še veliko drugih podatkov, ki pričajo, da je bil vodni vir že od davnih časov osnovni pogoj za naselitev in pomembno središče življenja naših vasi. Obe pismi sem spravil v arhiv, ker vsebujeta veliko koristnih podatkov. Piscema se lepo zahvaljujem za pomoč. Hkrati vabim tudi druge bralce, naj se oglasijo, da bomo s skupnimi močmi zanamcem ohranili kar najbolj resnično podobo minulih časov. O nekdanjem Petričkovem mlinu mi je marsikaj povedal tudi France Šteh iz Šentvida.

Nekdanji Petričkov mlin na Gražarjevem potoku, kakor so nekdanj imenovali Šentpavelščico, je danes stanovanjska hiša. Sredi na levi in desni strani so še vedno vidni sledovi nekdanje struge Mlinarskega potoka.

Leopold Sever

IZ ZAKLADNICE NAŠIH DOMOV

Doslej smo imeli v našem kotičku že okoli petdeset etnoloških zagonetk, ki so bile z vašo pomočjo uspešno razrešene. Na ta način smo oteli pred pozabo lepo število slovenskih izrazov in obnovili našo predstavo o starih predmetih. Hvala vsem, ki ste se doslej oglašili z odgovori. Še posebej sem vesel tistih pisem, ki poleg odgovora na etnološko vprašanje povedo še kaj drugega.

Današnja uganka nemara ne bo pretežka, zato pričakujem obilo odgovorov. Lep pozdrav vsem Klasjevim narodopiscem.

L S

MALI OGLAS

KDO GA JE VIDEL?

Takoj potem, ko je bil na naslovnici Klasja, se je izgubil neznan kam naš muc Miško. Ker nam je bil zelo ljub po tej poti sprašujemo, če ga je kdo videl. Tudi na muce očitno popularnost zelo slabo vpliva in kdo ve, v kakšne vode je zašel! Če veste vi, pokličite, prosim, na telefon 7876-106. Zelo vam bomo hvaležni. V zameno dobite 3 mlade mucke.

"Hodil po zemlji "SEVERNA" sem naši ..." STRAN

NARAVA IN LJUDJE NARAVA IN LJUDJE NARAVA IN

NARAVA IN LJUDJE NARAVA IN LJUDJE NARAVA IN

* ZA DOBRO VOLJO *

Kako je tudi Kajžarjev Cene privilegije skusil

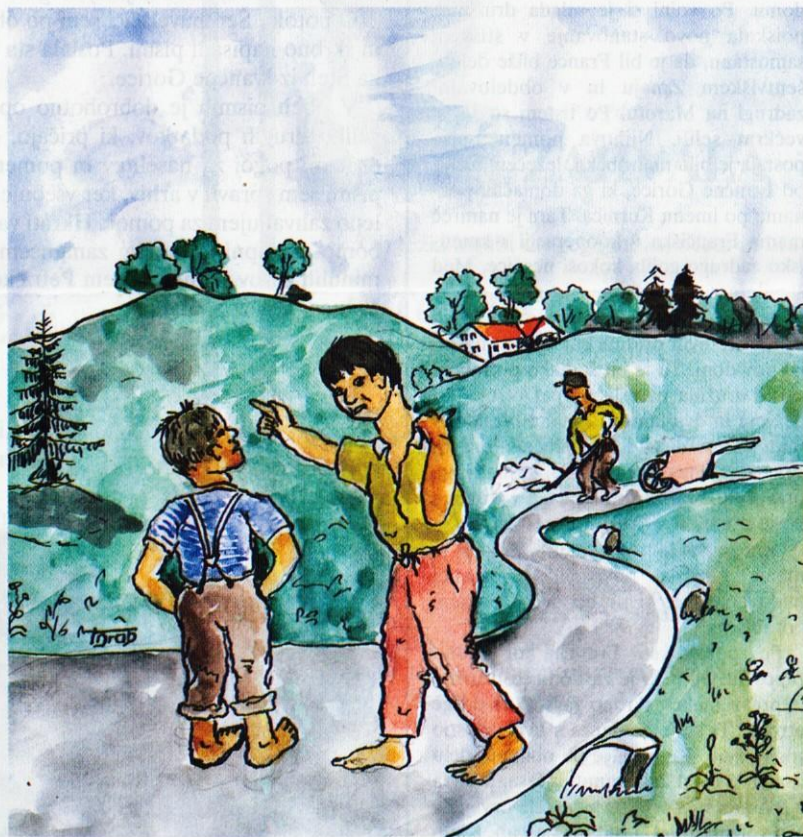
Kajžarjev Cene je bil v zgodnjih letih večkrat slabe volje, nemara je bil celo jezen. Večina njegovih sošolcev je imela namreč vsaj enega od staršev na položaju, ki je prinašal ugodnosti, to se pravi privilegije. Vzemi samo primer Bobnarjevega Makselna. Njegov oče je bil v domačem kinematografu biljeter in Makselj si je brez vsakega plačila ogledoval filme, ki so bili na sporedu v domači dvorani. Pa ne samo on, tudi njegovi prijatelji so videli dosti filmov, ne da bi kupili karte. Makselj je zastojkarske gledalce odbiral po posebnem preudarku. V njegov izbor so prihajali Štacunarjev Božel, zaradi polnih žepov bonbonov iz očetove trgovine, Malnarjev Tone, zaradi rib, ki jih je Božel nalovil v njihovem bajerju, Žandarjev Fronc, zaradi vožnje z žandarskim kolesom okoli njihove hiše, in tako naprej. Med Makselnovimi izbranci je bil pogosto tudi Pintarjev Pepl, čigar oče je bil šolski sluga, prvi za upraviteljem torej. To namreč ni bilo karsibodi; marsikatero pobalinstvo, ki ga je Bobnarjev ušpičil, je bilo skozi to spregledano.

Le Kajžarjev Cene ni imel nič. Njegov oče je bil namreč zidarski težak, kar ni dajalo nikakršne prilike za izmenjavo po načelu "roka roko umiva". Cene si je zato srčno želel, da bi bil tudi njegov oče "nekaj". In vroča želja se je uresničila. Stari Zogarjev

Nace je nenadoma umrl in občinska uprava je za novega cestarja izbrala Kajžarjevega ata, Cenetovega očeta. Fant je kar žarel od sreče in si mislil: "Zdaj boste pa videli vraga tisti, ki ste me doslej nazaj dajali".

Že prvi teden se je postavil na "očetovo" cesto tako, da se je v daljavi videl oče z lopato in samokolnico. Kadar je po cesti prikoračil kateri od njegovih vrstnikov, zlasti iz Bobnarjeve naveze, ga je Cene odločno ustavil: "Ti, kaže, da še ne veš, kdo ima tole cesto čez. To je moj

oče, zato se pri priči skidaj z nje, drugače te bom dregnil. Cene je bil močan in za glavo višji od drugih, zato je marsikateri pobalin prihlipal domov, da ga je Kajžarjev. Nepredvidena cestna zapora je prišla na uho tudi županu. Ta je novepečenega cestarja, Kajžarjevega ata, pri priči informiral o stvari in Cene je takoj za tem nosil bolj rdeča ušesa kot običajno. Vendar se zaradi tega ni dosti sekiral. "Oblast je slast," je dejal, "nekaj sem jo tudi jaz skusil, čeprav le za kratek čas."

LIX. REKORD

BOGATA ZBIRKA STARINSKIH VOZIL

Franceta Šteha iz Šentvida so že od malih nog zanimala vozila vseh vrst, še posebej tista iz starih časov. Dostikrat mu je bilo hudo, ko je videl pod starimi kozolci ali kar na prostem propadati nekaj skrbno izdelane pripomočke za osebni prevoz in za prevažanje najrazličnejših tovorov.

Ko se mu je pred dobrim desetletjem zaradi opuščene kmetijstva sprostil kozolec, je pod njegovo streho pričela nastajati nadvse zanimiva zbirka starinskih prometnih sredstev od težkega voza parizarja do ratarske plužne. V njegovi kolekciji se je doslej znašlo več kot dvajset vozil za prevoz v poletnem in zimskem času. Prevladujejo naprave na živalsko vleko, nekaj pa je tudi samovlečnih vozil.

France zbira prevoznike starine po vsej Dolenjski, pa tudi po ostali Sloveniji. Z leti je postal dober poznavalec vozatajskih tehnologij iz vseh slovenskih pokrajin. Veliko izkušenj si je nabral tudi pri konzerviranju in obnavljanju lesenih delov vozil.

Navdušenemu zbiralcu Francetu grede vse pohvale za koristno ohranjanje narodnega blaga in čestitke za rekordno zbirko. Veliko zbirateljskega veselja in uspeha mu želimo tudi v prihodnje.

L S

Osmič po stari rimski cesti

Spokojni suhokranjski gozdovi in vasi ob stari antični poti so 1. junija začasno oživel. Na pot po tej starodavni komunikaciji je letos spet krenila dolga in pisana karavana kolesarjev od rimskega kamna pri cerkvi v Ivančni Gorici do nekoč železarskega Dvora pri Žužemberku.

Kakor vselej doslej so bili tudi letos telesni napor bogato poplačani s prijetnim druženjem in z lepoto dolenjske pokrajine.

Popotniki se vselej ustavimo na gostoljubni Erjavčevi domačiji v Gorenji vasi, kjer imajo znano sušilnico sadja. Na svojem domu so nas lepo sprejeli tudi Končinova Nana iz iste vasi in vaščani s Kobiljeka. Vsem se lepo zahvaljujemo.

PODLISTEK

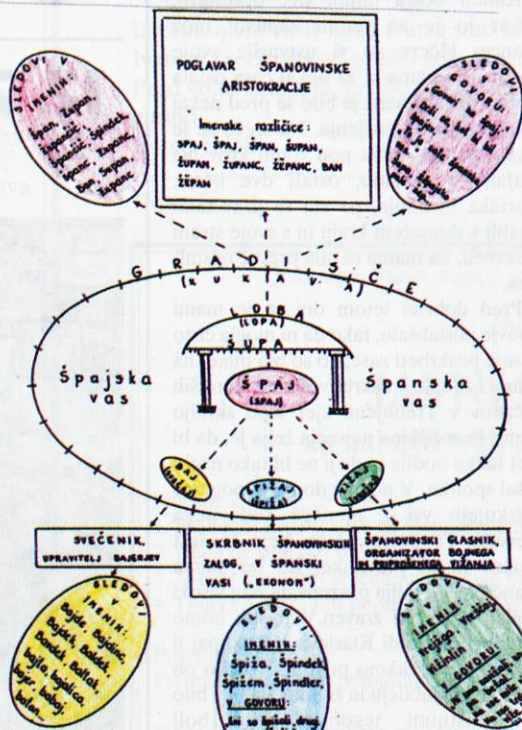
NAŠI
KRAJIV
PRETEKLOSTI

LEOPOLD SEVER

SHEMATSKI PRIKAZ ŠPANOVINSKE "OBLASTI"

V preteklih poglavjih smo spoznali organizacijske forme naših prednikov iz prazgodovinskega časa in iz zgodnje rimske dobe. "Mini državice" naših prednamcev so nastajale v vsakodnevnom boju za preživetje v takratnih razmerah. Kdor želi shemo bolj razumeti, mu svetujem, naj še enkrat prebere nekaj zadnjih nadaljevanj pričujočega podlistka. Pozoren pa naj bo tudi na vsebino prihodnjih nadaljevanj. Omenjeni čas in razmere so pustili bogate sledi v našem besedišču, zlasti v narečjih. Nekaj od tega je omenjeno tudi v objavljeni shemi. Jezikovne sledi so v lepi skladnosti z ohranjenimi materialnimi dokazili.

SHEMATSKI PRIKAZ ŠPANOVINSKE »OBLASTI«

KNJIŽNICA GROSUPLJE
Adamičeva 15